

SKÖVDE KOMMUN

2018

ÅRSREDOVISNING

SKÖVDE KOMMUN ÅRSREDOVISNING 2018

Nya konstsnöspåret invigdes

Efter ett års intensivt arbete invigdes Billingens nya konstsnöspår den 28 december. Det finns nu sex olika slingor där skidåkare kan njuta av totalt cirka tio kilometer belyst konstsnöspår. Invigningen blev en familjefest i marschallers sken, med aktiviteter för hela familjen. Förutom att besökarna tillsammans åkte många mil på skidor lagade arrangörerna också mat över öppen eld, anordnade tipspromenad och visade en utställning om Billingeprojektet. Alla som ville kunde testa skidskytte och självklart bjöds det på blåbärssoppa och bullar.

Skövde kommun
Postadress 541 83 SKÖVDE
Telefon 0500-49 80 00
Webbplats skovde.se

Bodag i Trädgårdsstaden

Lördagen den 5 maj bjöds det in till en bodag i Trädgårdsstaden – Skövdes snabbast växande stadsdel. Dagen var fylld av aktiviteter för hela familjen. Cirka 1 000 personer gick bland annat på hus- och tomtvisningar, besökte utställningstorget och testade ponnyridning. Dessutom fanns representanter från både kommunen och andra aktörer på plats för att svara på frågor om Trädgårdsstadens utveckling. Bodagen var ett medborgarinitiativ med syfte att locka fler att flytta till Trädgårdsstaden. Dagen blev mycket lyckad och fyllde sitt syfte – den resulterade i flera nya invånare.

Invigning av mobilitetshuset Mode

Den stora omvandlingen av kvarteret Mode har knappast undgått Skövdeborna. Där det tidigare legat en platt parkeringsyta med plats för 200 bilar står nu ett modernt och ”grönt” mobilitetshus som rymmer 600 bilar. Huset är också rustat med laddningsplatser för elbilar. I dagsläget finns 24 normalladdningsplatser och sex snabbbladdningsplatser. Det finns även toaletter i huset, och på taket har solceller monterats. Dessutom ligger mobilitetshuset, som fått namnet Mode, nära både cykelgarage, stadsbusterminal och resecentrum. Allt detta gör området till ett nav för mobiliteten i Skövde och underlättar därmed för alla pendlare.

Några händelser från Skövde 2018

55 000
invånare hade Skövde i januari

10,83%
så mycket ökade Skövde kommuns
följarskara på Facebook

58
placeringar klättrade Skövde i
Svenskt Näringslivs ranking av svenska
kommuners lokala företagsklimat

100 000
liter mjölk, ja till och med lite mer än så,
serverades på kommunens förskolor

1 201
bostäder byggdes under
mandatperioden

Om- och tillbyggnad av Äldrecentrum Ekedal

I slutet av augusti började 80 nya lägenheter byggas vid Äldrecentrum Ekedal. Om- och tillbyggnaden består av två nya hus – det första beräknas stå klart i december 2019 och det andra i juni 2020. Byggnaderna ska fyllas av verksamheter med tre olika inriktningar: äldreboende, äldreboende för personer med demenssjukdom och korttidsboende för personer med demenssjukdom. Det blir också gemensamhetsutrymmen och lokaler för administration här. Den som är nyfiken på att följa bygget kan göra det på www.skovde.se.

Glam och damm på Instagram

Under hösten startade kommunen upp Instagramkontot @jobbaiskovde. Ett konto där man varje vecka får följa en medarbetare som jobbar i Skövde kommun. Kanske handlar det om förberedelser inför en glammig gala? Eller om damm som städas bort? Bredden i kommunens uppdrag är stor! Kontot är ett så kallat stafettkonto, där alla medarbetare i Skövde kommun är välkomna att presentera sin jobbvardag under en vecka. Kontot är ett sätt att visa upp vår kommun ur medarbetarnas perspektiv. Det ger också en bild av alla de vanliga och ovanliga yrken som finns i kommunen och hur en vardag som medarbetare kan se ut. @jobbaiskovde kom snabbt upp i över 1 000 följare. Intresset för att vara med och visa sin arbetsvardag är stort.

Fem år i sammandrag

Kommunen inklusive företag och kommunalförbund

Resultaträkning (mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter	1 731,7	1 685,0	1 661,8	1 514,1	1 410,1
Jämförelsestörande poster	0	-24,9	-48,8	-39	61,3
Verksamhetens kostnader	-4 057,6	-3 873,3	-3 696,3	-3 466,1	-3 329,8
Avskrivningar	-369,9	-322,7	-284,3	-301,1	-279,3
Verksamhetens nettokostnader	-2 695,8	-2 535,9	-2 367,6	-2 292,1	-2 137,7
Skatteintäkter och statsbidrag	2 898,1	2 805,4	2 696,7	2 515,3	2 423
Finansnetto	-15,1	-28,6	-37,9	-42	-55,1
Jämförelsestörande poster	0	-57,0	-17,2	0,0	0,0
Resultat före extraordinära poster	187,2	183,9	274,0	181,2	230,2
Uppskjuten skatt obeskattade reserver	0	0,0	-7,6	-9,2	-2,5
Skattekostnader	-26,6	-26,7	-16,4	-20,5	-22,8
Årets resultat	160,6	157,2	250,0	151,5	204,9
Nettoinvesteringar	1 034,5	1 140,2	879	948	932,6
Balansräkning					
Tillgångar	9 229,5	8 645,4	7 557,3	6 951,5	6 143,4
Eget kapital	3 853,4	3 692,4	3 545,8	3 284,7	3 094,8
Avsättning till pensionsskuld	236,4	193,9	180,8	168,6	157,4
Övriga avsättningar	378,3	363,9	349,0	319,6	297,2
Skulder	4 760,9	4 394,8	3 481,7	3 178,6	2 594
Skulder och eget kapital	9 229,5	8 645,4	7 557,3	6 951,5	6 143,4
Ansvarförbindelse pensioner	931,8	957,0	1 029,1	1 082,6	1 132,6

*) Skövde kommuns andel i Avfallshandling Östra Skaraborg har ändrats 2007, 2008 samt 2014
**) Skövde kommuns andel i Miljösamverkan Östra Skaraborg har ändrats 2013 samt 2014

Kommunen

Resultaträkning (mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter	1 001,2	983,8	957,4	824,3	772,6
Jämförelsestörande post	0,0	-24,9	-48,8	-43,8	26,3
Verksamhetens kostnader	-3 683,5	-3 475,7	-3 261,6	-3 058,3	-2 936,2
Avskrivningar	-207,0	-178,6	-163,0	-148,5	-161,8
Verksamhetens nettokostnader	-2 889,3	-2 695,4	-2 516,0	-2 426,3	-2 299,1
Skatteintäkter och statsbidrag	2 898,1	2 805,4	2 696,6	2 515,3	2 423,0
Finansnetto	7,5	-3,1	-11,5	-11,1	-22,3
Jämförelsestörande post	0,0	-57,0	-17,2		
Resultat efter finansiella poster	16,4	49,9	151,9	77,9	101,6
Extraordinär intäkt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	16,4	49,9	151,9	77,9	101,6
Nettoinvesteringar	707,2	759,3	443,2	460,9	339,6
Balansräkning					
Tillgångar	7 940,0	7 465,7	5 168,1	4 874,5	4 419,5
Eget kapital	3 072,0	3 055,6	3 005,7	2 850,8	2 775,2
Avsättning till pensionsskuld	220,6	179,4	167,4	156,1	145,3
Andra avsättningar	248,8	243,5	242,7	227,8	227,3
Skulder	4 398,6	3 987,3	1 752,3	1 639,8	1 271,7
Skulder och eget kapital	7 940,0	7 465,7	5 168,1	4 874,5	4 419,5
KOMMUNAL SKATTESATS	20,86	20,86	20,86	20,86	20,86
ANTAL INVÅNARE 31/12	55 729	54 975	54 133	53 555	53 134

Så gick det **under året**

Skövde kommun redovisar ett positivt resultat på 16,4 miljoner kronor för 2018. Det motsvarar 0,6 procent av skatter och bidrag. Nämnderna (exklusive de taxefinansierade verksamheterna) redovisar ett negativt resultat på totalt 27,4 miljoner kronor jämfört budget och de taxefinansierade verksamheterna redovisar ett underskott om 0,5 miljoner kronor. För att långsiktigt klara den planerade investeringsnivån krävs ett resultat på minst 3 procent.

Under året har Skövde kommun nettoinvesterat för 707,2 miljoner kronor.

Hur fördelades dina **skattepengar**?

Den största delen av en kommuns verksamheter finansieras av skatteintäkter som baseras på invånarnas inkomster. 2018 hade nämnderna i Skövde kommun en total budget på 2,8 miljarder kronor. Av varje hundralapp i skatt gick:

40 kr till barn och utbildning

31 kr till äldre- och handikappomsorg

7 kr till stöd för barn, ungdomar och vuxna i socialt svåra situationer

22 kr till övrig verksamhet som vuxenutbildning, kultur, fritid, underhåll av gator, vägar och grönområden och kollektivtrafik

Snabbfakta

	2018	2017	2016
Folkmängd	55 729	54 975	54 133
Kommunal skattesats	20,86	20,86	20,86
Årets resultat (mnkr)			
Kommunen	16,4	49,9	151,9
Kommunkoncern*	160,6	157,2	250,0
Nettoinvesteringar (mnkr)			
Kommunen	707,2	759,3	443,2
Kommunkoncern*	1 034,5	1 140,2	879,0
Verksamhetens intäkter (mnkr)			
Kommunen	916,0	983,8	957,4
Kommunkoncern*	1 731,7	1 685,0	1 661,8
Balansomslutning (mnkr)			
Kommunen	8 152,9	7 465,7	5 168,1
Kommunkoncern	9 229,5	8 645,4	7 557,3
Soliditet (%)			
Kommunen	39	41	58
Kommunkoncern	42	43	47

* Kommunkoncernen redovisar Skövde kommun inklusive bolag och kommunalförbund

A photograph of a woman walking away from the camera on a path covered in fallen autumn leaves. The path is lined with large trees whose leaves are turning yellow and orange. A street lamp stands on the right side of the path. The scene is bathed in warm, golden light, suggesting late afternoon or early morning.

Innehåll

Bilagor

- Personalredovisning
- Miljöredovisning
- Nämndernas verksamhetsberättelser
- Verksamhetsberättelse Överförmyndare i samverkan 2017
- Kommunfullmäktiges och nämndernas måluppfyllelse 2017
- Pågående investeringar vid årsskiftet 2018-12-31 att överföra till 2019

Bilagor återfinns i Skövde kommuns diarium. Kontakta kommunstyrelsen@skovde.se för att ta del av dessa.

Layout & Produktion: The Compadres

Foto: Mikael Ljungström, Jesper Anhede, Skövde kommun, Thomas Harrysson.

Tryck: Skaraborgs Offset

1	Organisation och politik	
	Skövde kommuns politiska organisation	
	2018-12-31	10
	Kommunfullmäktige 2015–2018.....	10
	Ledande politiker och tjänstemän.....	11
	Alliansen för Skövde har ordet	12

2	Sammanfattning av året	
	Viktiga händelser för Skövde	
	kommuns utveckling	16
	Skövde kommunkoncerns	
	ekonomiska resultat.....	18
	Skövde kommuns ekonomiska resultat	19
	Driftredovisning.....	23
	Exploatering och investering.....	24
	Riskhantering och känslighetsanalys	30
	Utveckling inom personalområdet.....	33
	Viktiga framtidsfrågor	35

3	Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort och Vision Skövde 2025	
	Så fungerar vårt styrkort.....	38
	Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort	39
	Uppföljning av prioriterade utvecklingsområden för Vision Skövde 2025.....	46

4	Nämnder	
	Kommunstyrelsen	56
	Barn- och utbildningsnämnden	59
	Vård- och omsorgsnämnden.....	63
	Socialnämnden	68
	Kultur- och fritidsnämnden.....	70
	Servicenämnden.....	73
	Byggnadsnämnden.....	77
	Kommunfullmäktige	79
	Överförmyndare	79
	Valnämnd.....	79
	Revision	79
	Arvodesnämnd	79

5	Kommunala bolag och kommunalförbund	
	Årets verksamhet i kommunala bolag och förbund	82
	Övriga hel- och delägda aktiebolag	90
	Följande kommunalförbund ingår i den totala kommunkoncernredovisningen	91

6	Resultaträkning och kassaflödesrapport	
	Årets resultat.....	98
	Verksamhetsresultat	99
	Skatteintäkter och generella statsbidrag	100
	Finansnetto	101
	Årets kassaflöde	101
	Resultaträkning.....	102
	Kassaflödesanalys.....	103

7	Balansräkning	
	Anläggningstillgångar	106
	Omsättningstillgångar.....	106
	Eget kapital.....	106
	Avsättningar.....	107
	Skulder.....	108
	Balansräkning	109

8	Tilläggsupplysningar och särredovisning	
	Noter.....	112
	Särredovisning VA	123
	Redovisningsprinciper.....	128
	Revisionsberättelse	134

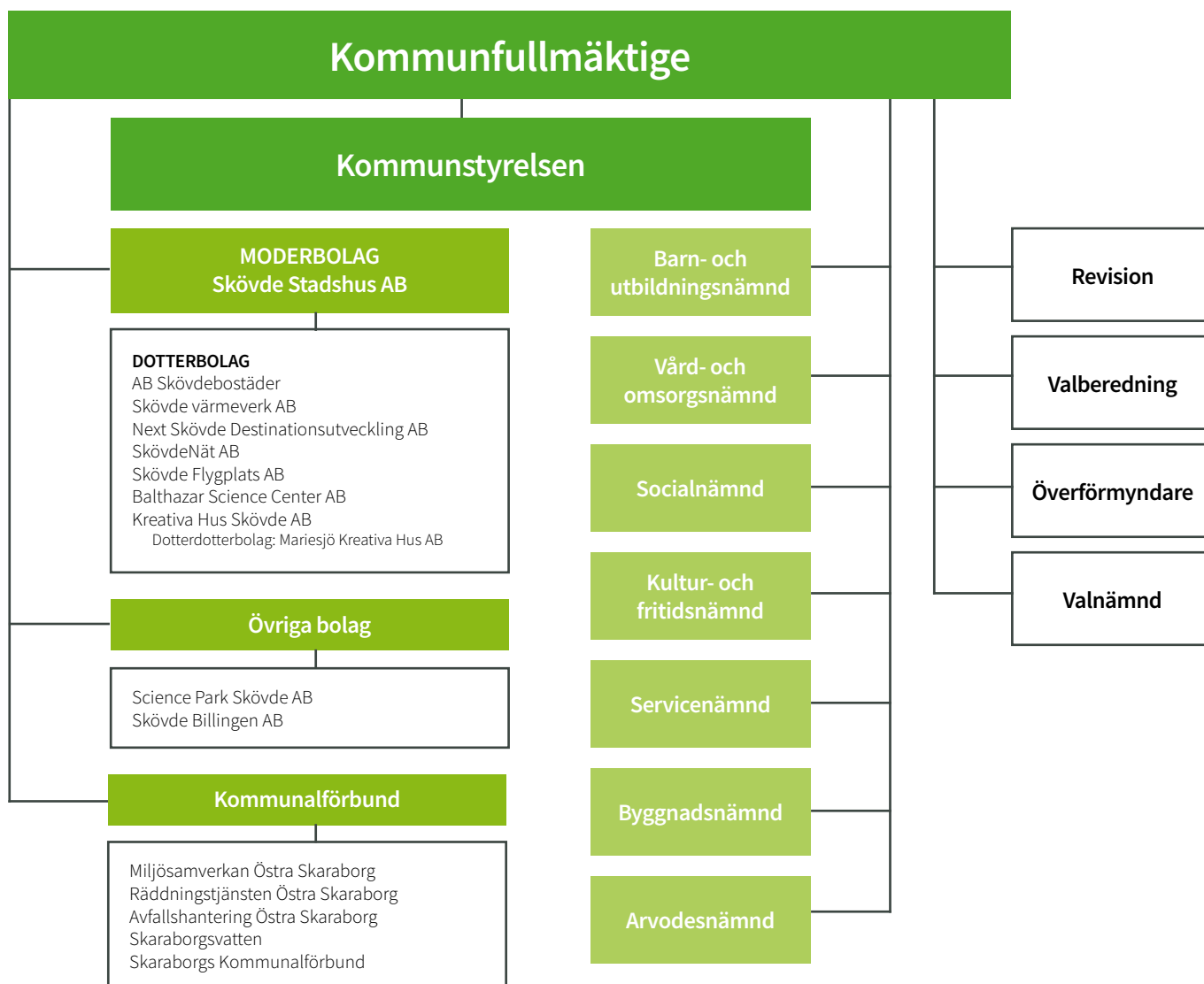

1

Organisation och politik

Skövde kommuns politiska organisation 2018-12-31.....	10
Kommunfullmäktige 2015–2018	10
Ledande politiker och tjänstemän	11
Alliansen för Skövde har ordet.....	12

Skövde kommuns politiska organisation 2018-12-31

Kommunfullmäktige 2015–2018

Mandatfördelningen under mandatperioden är 29 platser till den styrande minoriteten (M, C, L, KD), och 32 platser till oppositionen.

Parti	Mandat
Moderaterna	15
Socialdemokraterna	20
Centerpartiet	6
Miljöpartiet	4
Liberalerna	5
Vänsterpartiet	2
Kristdemokraterna	3
Sverigedemokraterna	6

Ordförande:
Conny Brännberg (KD)

Förste vice ordförande:
Tord Gustavsson (M)

Andre vice ordförande:
Monica Green (S)

Ledande politiker och tjänstemän

Kommunstyrelsens ledamöter

Kommunstyrelsen utses av kommunfullmäktige. Styrelsen ska följa och ha uppsikt över nämndernas och bolagens beslut och arbete. Kommunstyrelsens ordförande leder kommunstyrelsen.

Ordförande: Katarina Jonsson (M)

Förste vice ordförande: Ulrika Johansson (C)

Andre vice ordförande: Marie Ekman (S)

Ledamöter:

Magnus Hammar (M), Torbjörn Bergman (M), Philip Segell (M), Gunvor Kwick (C), Ulla-Britt Hagström (L), Conny Brännberg (KD), Johan Ask (S), Maria Hjærtqvist (S), Helena Dahlström (S), Robert Ciabatti (S), Roger Almgren (MP), Jerzy Kucier (SD)

Ersättare:

John Khalaf (M), Gun Sandelius (M), Joseph Nasob Tamasang (M), Orvar Eriksson (C), Christer Winbäck (L), Ann Lindgren (S), Anders Grönvall (S), Anita Löfgren (S), Bjarne Medin (S), Dag Fredriksson (V), Per Henrik Hallberg (SD)

Kommunalsråd

Katarina Jonsson (M)

Katarina har varit kommunstyrelsens ordförande sedan valet 2010. Hon har det övergripande ansvaret för kommunens angelägenheter. Dessutom är hon ordförande i Skövde Stadshus AB.

Ulrika Johansson (C)

Ulrika Johansson är kommunstyrelsens förste vice ordförande och har bland annat ansvaret för kommunens infrastruktur och miljöarbete. Som vice ordförande är Ulrika även ansvarig för personalpolitiken. Ulrika arbetar dessutom med frågor som rör försvarsmakten.

Marie Ekman (S)

Marie lämnade sin plats som kommunalråd vid årsskiftet 2018-12-31. Fram till dess var hon andre vice ordförande i kommunstyrelsen. Hennes efterträdare från och med januari 2019 är Johan Ask (S).

Kommundirektör

Tomas Fellbrandt

Som kommundirektör ansvarar Tomas för det övergripande arbetet med planering och ledning i kommunen, och samordnar kommunens verksamheter. Kommundirektören är också chef över alla sektorchefer samt koncernstaben.

Nämnder och sektorer

Nämnd och ordförande

Nämnd och ordförande	Sektor och sektorschef
Kommunstyrelsen , Katarina Jonsson (M)	Sektor styrning och verksamhetsstöd , Ulf Karlsson Sektor medborgare och samhällsutveckling , Johan Rahmberg Sektor samhällsbyggnad , Inger Carlsson till och med 2018-02-12. Caroline Hagström från och med 2018-02-12.
Kultur- och fritidsnämnd , Kaj-Eve Enroth (L)	Sektor medborgare och samhällsutveckling , Johan Rahmberg
Socialnämnd , Anna Bergman (M)	Sektor socialtjänst , Lena Friberg
Servicenämnd , Torbjörn Bergman (M)	Sektor service , Sture Forsbom till och med 2018-06-04. Rickard Karlsson från och med 2018-06-04.
Barn- och utbildningsnämnd , Orvar Eriksson (C)	Sektor barn- och utbildning , Katarina Lindberg
Vård- och omsorgsnämnd , Therese Sahlström (M)	Sektor vård- och omsorg , Per Granath
Byggnadsnämnd , Magnus Hammar Borsch (M)	Sektor samhällsbyggnad , Inger Carlsson till och med 2018-02-12. Caroline Hagström från och med 2018-02-12
Arvodesnämnd , Marie Guhrén (M)	
Valnämnd , Martin Odenö (M)	
Revisionsnämnd , Lars-Erik Lindh (S)	

Alliansen för Skövde har ordet

Med sikte på framtiden

En historisk hög tillväxt och expansionstakt. Så kan den gångna mandatperioden sammanfattas. Skövde kommun har under mandatperioden ökat med 2 595 nya invånare och det har byggts 1 201 nya bostäder. Stora investeringar har gjorts i förskolor, skolor, grupp-bostäder, infrastruktur och i kultur- och fritidsutbudet. Näringslivet har utvecklats, arbetslösheten har minskat och Skövdes roll som centralort har stärkts. Allt detta är naturligtvis mycket positivt, men det innebär inte att vi kan slå oss till ro och luta oss tillbaka.

Vi vet att Sveriges kommuner står inför stora framtida utmaningar. Sverige har en befolkningsutveckling som innebär att gruppen av barn och äldre växer mycket snabbare än gruppen i arbetsför ålder. Det innebär att det blir fler som behöver ta del av kommunens tjänster och service, så som skola och äldreomsorg, samtidigt som skatteunderlaget inte ökar i motsvarande takt. För kommunerna medför det en ekonomisk utmaning att finansiera framtidens välfärd. Konkurrensen om arbetskraft och kompetens ökar också, vilket påverkar både oss som arbetsgivare samt näringslivet. Detta är utmaningar som gäller för de flesta kommuner, även för Skövde.

Under den gångna mandatperioden har vi lagt en grund för att möta dessa utmaningar. Vi har stakat ut och påbörjat arbetet med ett antal viktiga, långsiktiga strategier som ska säkerställa att Skövde även fortsatt är en välkommande och växande plats, där människor möts, verkar och mår bra. Att Skövde fortsätter växa är avgörande. Dels för att vi ska klara vårt uppdrag som draglok och centralort i Skaraborg och kunna konkurrera med andra tillväxtkommuner. Men också för att vi behöver bli fler skattebetalare som kan vara med och finansiera framtidens välfärd.

Strategierna handlar därför om att skapa resurser till välfärden genom att säkra framtida arbetstillfällen och stärka Skövdes attraktivitet.

Dataspelsutveckling och IT är framtidsbranscher där Skövde har förutsättningar för att ligga i framkant. Vi arbetar därför för att möjliggöra för Science park Skövde och Högskolan i Skövde att växa. En viktig pusselbit i det är planerna som börjat ta form för utvecklingen av Mariesjö. Mariesjö är idag ett industriområde som på sikt ska omvandlas till en urban stadsdel och ett 24/7-samhälle. Det blir det största stadsutvecklingsprojektet någonsin i Skövde och kommer pågå under de kommande decennierna. Utvecklingen kommer möjliggöra för uppemot

4 000 bostäder, kontor, service och handel tillsammans med expansion av Science park Skövde och högskolan.

Skövdes näringsliv har en stark tradition av produktionsindustri. Vi vill att det ska fortsätta vara så även i framtiden och arbetar därför för att möta den robotisering och automatisering som vi står inför. Under mandatperioden har grunden lagts för innovations- och forskningsmiljön ASSAR. Där ska framtidens produktionsmiljöer utvecklas och trots att projektet ännu är i sin linda väcker det redan stort intresse såväl nationellt som internationellt. Projektet genomförs i samverkan mellan näringslivet, akademien och offentliga aktörer.

En annan strategi för att säkra framtida arbetstillfällen är att satsa på besöksnäringen, en av världens snabbast växande branscher. De satsningar som gjorts och görs på Billingen och Arenan, tillsammans med vårt övriga kultur- och idrottsutbud, är viktiga för att både locka besökare till oss och för att Skövde ska vara en attraktiv kommun att bo i.

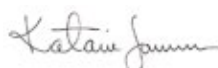
Ett välmående och brett näringsliv är helt avgörande för Skövdes utveckling. Under mandatperioden har en ordentlig satsning påbörjats för att stärka företagsklimatet, ett arbete som fortsätter.

Att det finns tillgång till bostäder är ett måste för att människor ska kunna flytta hit. En fortsatt hög takt på bostadsbyggandet är därför viktig. Vi vill att hela kommunen ska vara attraktiv att bo i och därför behöver vi göra satsningar i såväl yttertätorter som i stadskärnan.

Skövdes viktigaste tillgång är människorna som bor och lever här. Vi vill att människor i alla åldrar ska uppleva gemenskap, meningsfullhet och att de har möjlighet att både bidra till och påverka Skövdes utveckling. Att ta tillvara ideella engagemang och stärka föreningslivet är därför viktigt för oss.

Utmaningarna är stora, men med genomtänkta och uthålliga strategier har Skövde förutsättningar att möta dem på ett bra sätt. Vi vill tacka för det fortsatta förtroendet att leda Skövde. Resan mot framtiden har bara börjat. Tillsammans med övriga politiska partier, näringslivet, föreningar, engagerade Skövdebor och andra aktörer fortsätter vi framåt.

Allians för Skövde

Katarina Jonsson (M)

Marianne Gustafsson (KD)

Ulrica Johansson (C)

Ulla-Britt Hagström (L)

Viktiga händelser för Skövde kommuns utveckling

Hur säkerställer vi framtidens välfärd? Den frågan har präglat 2018 precis som den präglade 2017 – inte bara i Skövde kommun utan i hela Sverige. Vi står inför demografiska utmaningar som påverkar alla våra verksamheter. Under det gångna året har Skövde kommun därför genomfört både stora och små åtgärder på flera områden. Det har vi gjort för att säkra framtidens välfärd och bidra till Skövdes utveckling.

Förmodligen är det dock inte de demografiska och ekonomiska utmaningarna som många kommer att minnas från 2018, utan det extrema vädret. Vintern var snörik, kall och ovanligt lång. Det ställde krav på flera av våra verksamheter. Att vintersäsongen blev lång innebar att vi kunde hålla både skidspår och skidbacke öppna till i slutet av mars. Vintern följdes sedan av den torraste sommaren som uppmäts sedan mätningarna startade. Skövde klarade vattenförsörjningen bra; kommunen har bra grundvatten och merparten av vattnet tas från Vättern. Däremot drabbades jordbruket av torkan; här kommer vi att se konsekvenser under lång tid framöver. Kommunen erbjöd lantbrukare att slå gräs på kommunens mark, vilket togs emot väl.

Utvecklingen i Skövde

Under 2018 ökade Skövdes befolkning med 754 personer. Det innebär att Skövdes invånarantal har vuxit med cirka fem procent under mandatperioden. En av anledningarna till ökningen är den höga nybyggnadstakten. Under 2018 stod 475 nya bostäder klara, och totalt under hela mandatperioden byggdes 1 201 bostäder.

Just nu syns utvecklingen av Skövde vart man än rör sig i staden. Projekten genomförs både för att hantera den kraftiga befolkningsökningen och för att göra vår stad mer attraktiv. Ett viktigt exempel är satsningen på Billings fritidsområde. Den har fortsatt under året; i höstas/vintras invigdes både Skogsmulleriket och det nya konstsnöspåret. Andra satsningar som har startat är bygget av en ny förskola på Dalvägen och utbyggnationen av Ekedals äldreboende. Båda görs för att möta framtidens behov i en växande stad. Utbyggnaden av Lillegårdsrondellen blev klar under hösten, liksom den nya rondellen på Nolhagavägen. Under våren påbörjades även ombyggnationen

av Hertig Johans torg. Det arbetet pågår för fullt och beräknas fortsätta under 2019.

Nya former för samverkan

ASSAR är en plattform för kunskapsutbyte mellan nationella och internationella företag, kunskapsnoder och institut. Skövde kommun har en stödjande funktion i plattformen. Syftet med ASSAR är att etablera en världsledande integrerad fysisk och virtuell utvecklingsmiljö för forskning, teknikutveckling, innovation och utbildning i Skövde. ASSAR invigdes under våren 2018 och har haft långt fler besökare än väntat.

Vid Lillegårdens idrottsområde har ett unikt samarbete inletts mellan Skövde kommun och två företag. Samarbetet gäller en hall för idrott och padeltennis. Tankar och idéer har väckts kring att en sådan hall kan användas till fler idrotter. Detta har skapat nya forum för dialog kring olika aktörers behov – ett spännande samarbete som kommer att fortsätta under kommande år. Initiativet är ett gott exempel på hur viktigt det är att samverka för att ta tillvara medborgarnas och näringslivets engagemang.

Medborgardialog

Arbetet med att stärka kvaliteten på kommunens service och tjänster fortsatte under 2018. Fokus har bland annat legat på att ta tillvara medborgarnas engagemang. Riktlinjer för medborgardialog och medborgarengagemang har tagits fram. Dessa implementeras just nu i verksamheterna. Initiativet ska leda till att invånarna känner sig mer delaktiga och upplever att de kan påverka kommunens tjänster. En ny tjänst för att lämna synpunkter och felanmälan lanserades också under början av året. Det är en samlad funktion där alla typer av synpunkter skickas in via en och samma kanal. Funktionen ska göra det lättare för medborgarna att komma i kontakt med kommunen.

Valet i september

Den 9 september var det val i Sverige. Det innebar mycket jobb för att på olika sätt se till att allt gick smidigt under valdagen. 2017 tog länsstyrelsen beslut om att utöka antalet valdistrikt i Skövde kommun. Förändringen gjorde att det behövdes ny skyltning och nya lämpliga vallokaler. Inför valet genomfördes också flera utbildningar för alla valarbetare. När valdagen kom

blev valdeltagandet 88 procent i riksdagsvalet, vilket var något högre än vid valet 2014. Kommunfullmäktiges nya politiker tillträdde sedan vid fullmäktiges oktobersammanträde. Då valdes också nämndledamöter för den kommande mandatperioden.

Kontaktcenter firar snart tre år

Det är snart tre år sedan kontaktcenter invigdes. Nu kan man börja se resultatet av de åtgärder som har gjorts sedan verksamhetens start. Enligt årets KKIK-mätning (Kommunens kvalitet i korthet) har serviceresultatet för kontaktcenter höjts betydligt jämfört med föregående år. I det sammanställda helhetsintrycket har Skövde klättrat från plats 71 i riket (2017) till plats 28 (2018). Mätningen tar upp områdena Tillgänglighet, Svar på frågan och information, Intresse och engagemang samt Bemötande. Kontaktcenter har förbättrat sitt resultat på samtliga områden.

Mätningen visar att kontaktcenter har kunden i fokus och att de genomförda förbättringarna skapar värde för medborgare i Skövde kommun. Värdet består i att få snabbt svar på en enkel fråga eller att få vägledning och råd i ett mer komplicerat ärende. Undersökningen visar också att det är lätt att komma i kontakt med kommunen.

Sammanfattande bedömning måluppfyllelse

Följande bedöms uppfylla vid mandatperiodens slut:

- Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds.
- Skövde har 60 000 invånare 2025.
- Skövde kommun är ett starkt arbetsgivarvarumärke (employer branding).

Följande mål bedöms som delvis uppfylla vid mandatperiodens slut:

- ◆ Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige.
- ◆ Skövde har en andel högskoleutbildade som ökat snabbare än genomsnittet för riket under perioden 2011–2025.
- ◆ Skövde använder så gott som uteslutande förnybar energi år 2025.
- ◆ Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation.
- ◆ Kommunens resultat ska över mandatperioden vara minst 3 procent av skatter och bidrag.

Skövde kommunkoncerns ekonomiska resultat

2018 års resultat för hela kommunkoncernen uppgår till 160,6 miljoner kronor. Det är en förbättring med 3,4 miljoner jämfört med 2017. De kommunala bolagen AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB och SkövdeNät AB redovisar alla positiva resultat, vilket stärker bolagskoncernen som helhet. Resultatet efter finansiella poster för AB Skövdebostäder är 116,1 miljoner, för Skövde Nät AB 15,7 miljoner och för Skövde Värmeverk AB 19,1 miljoner kronor.

Skövde kommuns resultat för 2018 är 16,4 miljoner kronor – det vill säga 3,5 miljoner kronor högre än budgeterat. Flera poster inverkar positivt på resultatet, bland annat avslutade exploateringsområden (9 miljoner), byggbonus (5 miljoner)

samt skatteintäkter (6 miljoner). Resultatet stärks också av att kostnaderna för kapital- och personalomkostnadspåläggningen blivit lägre än beräknat. Å andra sidan försvagas resultatet av ökade pensionskostnader (23 miljoner). Dessutom redovisar nämnderna ett underskott på 28 miljoner kronor. De största negativa avvikelserna finns hos socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt hos vård- och omsorgsnämnden.

Årets resultat för Skövde kommun är 34 miljoner kronor lägre än 2017. I 2017 års resultat ingick jämförelsestörande poster på totalt 73 miljoner. 2018 års resultat gör att kommunens eget kapital blir något högre. Investeringsnivån, däremot, är lite lägre 2018, närmare bestämt 708 miljoner kronor jämfört med 759 miljoner tidigare år. Kommunen har behövt finansiera större delen av investeringarna med lånade medel.

Skövde kommuns ekonomiska resultat

God ekonomisk hushållning

Kommuner och landsting ska ange mål och riktlinjer som bidrar till god ekonomisk hushållning i verksamheten. Det innebär att man måste arbeta långsiktigt. Kommunens övergripande ekonomiska mål utgår ifrån följande princip: Varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar, och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden. Kommunfullmäktiges mål är kopplade till god ekonomisk hushållning och strukturerade i form av ett styrkort.

För att leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning ska resultatet motsvara minst tre procent av skatteintäkter och statsbidrag över mandatperioden. Nivån innebär att det egna kapitalet värdesäkras. Årets resultat motsvarar 0,6 procent av skatter och bidrag. Under mandatperiodens fyra år uppgår det genomsnittliga resultatet till 2,8 procent – alltså nära det finansiella målet på 3 procent.

Stabil finansiell grund

Enligt Kommunforskningsinstitutets granskning av den finansiella profilen har Skövde haft goda ekonomiska resultat de senaste åren. Granskningen visar också att kommunen har en god finansiell ställning. Det långsiktiga finansiella handlings-

utrymmet klargör att Skövde kommun står på en stabil finansiell grund.

Soliditeten inklusive hela pensionsåtagandet hamnar för 2018 på 27,0 procent. Det är lägre än 2017, då soliditeten var 28,1 procent. Försämringen beror framför allt på en högre investeringsnivå och ett lägre resultat än förra året. De långfristiga skulderna för 2018 hamnar på 63 683 kronor per invånare, vilket är högre än 2017 (57 955 kronor). Årets ökning beror på att kommunen har en fortsatt hög investeringstakt som inte helt och hållet har kunnat finansieras med egna medel.

För en god ekonomisk hushållning är det viktigt att verksamheterna följer sin budget. Under 2018 gick nämnderna med totalt 27,9 miljoner kronor i underskott. Underskottet beror framför allt på ökade volymer och svårigheter att nå uppsatta effektivitetsmål hos vård- och omsorgsnämnden, på kostnader för placeringar samt omställning inom flyktingverksamheten samt på högre personalkostnader i grundskolan.

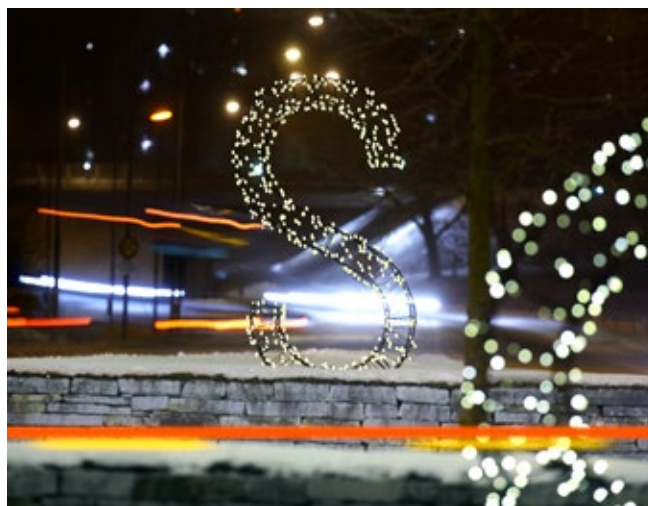
En långsiktig finansiell analys har tagits fram. Analysen sträcker sig till och med 2030 och innehåller också en översyn av det finansiella resultatmålet. Allt pekar på att det kommer att krävas ett årligt resultat på minst tre procent av skatter och bidrag för att begränsa låneskuldens utveckling och klara av kommunens framtida utmaningar.

Resultatanalys och avstämning balanskravet

(mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Årets resultat enligt resultaträkningen	16,4	49,9	151,9	77,9	101,6
- avgår samtliga realisationsvinster	-7,5	-0,9	-1,7	-2	-188
+ justering för realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
+ justering för realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
+ orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
- justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	8,9	49,0	150,2	75,9	-86,4
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	-21	-123,2	-50,7	0
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	8,9	28,0	27,0	25,2	-86,4
+ synnerliga skäl att inte återställa	0	0	0	0	86,4
Summa	8,9	28,0	27,0	25,2	0
Balanskravsunderskott att återställa	0	0	0	0	0

Balanskravet innebär att kommunens intäkter måste vara högre än dess kostnader. Om resultatet i bokslutet är negativt och det egna kapitalet därmed minskar, är kommunen skyldig att inom tre år återställa det egna kapitalet. Kommunen har de senaste åren haft ett positivt resultat och klarat balanskravet varje år utom 2014, då engångsposter för exempelvis medfinansiering av E20 drog ned resultatet med -113 miljoner kronor. Det året återopade kommunen synnerliga skäl att slippa återställa det negativa balanskravsresultatet, eftersom kommunen hade en stark finansiell ställning och verksamheterna visade positivt resultat.

I ovanstående avstämning av det lagstadgade balanskravet har resultatet reducerats med de realisationsvinster som uppstått under året. Däremot ingår intäkter från exploateringsverksamheten samt olika former av engångsposter. Balanskravsresultatet för 2018 är positivt och inget negativt resultat finns att reglera.

Resultatutjämningsreserv

(mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Resultat	16,4	49,9	151,9	77,9	101,6
- Avgår reavinster	-7,5	-0,9	-1,7	-2,0	-188,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	8,9	49,0	150,2	75,9	-86,4
Skatteintäkter och statsbidrag	2 898,1	2 805,4	2 696,6	2 515,3	2 423,0
1 procent av skatteintäkter och statsbidrag	28,0	28,0	27,0	25,2	24,2
Skillnad i årets resultat enligt balanskravsresultatet och 1 procent av skatteintäkter och statsbidrag	-19,1	21,0	123,2	50,7	-62,1
Reservering till RUR	0,0	21,0	123,2	50,7	0,0
Ackumulerat RUR	409,4	409,4	388,4	265,2	214,5

Från och med den 1 januari 2013 gör kommunallagen det möjligt att i vissa fall reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR) under eget kapital. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. För att göra en reservation till RUR ska resultatet överstiga 1 procent av skatter och generella statsbidrag. Nivån gäller för de kommuner som, liksom Skövde, har positiv soliditet inklusive hela pensionsskulden. Med "årets resultat" menas det lägsta av årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringen.

Ackumulerat till och med 2017 har kommunen reserverat 409,4 miljoner kronor till resultatutjämningsreserven. För 2018 är balanskravsresultatet positivt men understiger 1 procent av skatter och generella statsbidrag. Därmed är det inte möjligt att göra någon ytterligare reservering.

Kommunens ekonomiska utveckling

Kommunens största inkomstkällor är skatteintäkter och statsbidrag. Skatteintäkterna är konjunkturberoende – Sveriges ekonomiska utveckling beror framför allt på hur den internationella konjunkturen utvecklas. Snabba konjunktursvängningar kan kräva att verksamheter ställs om för att anpassa kostnaderna till intäkterna.

De senaste åren har Skövde kommuns resultat förstärkts genom större tillfälliga intäkter. Under 2018, däremot, har endast en byggbonus samt överskott från exploateringsverksamheten erhållits. Dessa har gett totalt 15 miljoner kronor i tillfälliga intäkter. Tidigare år har intäkterna förstärkts av bland annat flyktingbidrag, den så kallade välfärdsmiljarden, exploateringsintäkter samt återbetalning av kollektivavtalade sjukförsäkringar (AFA). Tidigare år har det även funnits tillfälliga poster som har försämrat resultatet, men några sådana har inte funnits under 2018. Exempel på poster som tidigare år minskat resultatet är inlösen av pensioner, inlösen av ränteswap samt nedskrivning av aktier.

Kommunens nämnder visar för 2018 ett negativt resultat på 27,9 miljoner kronor. De negativa siffrorna härrörs främst till underskott hos socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden. Dessa nämnders underskott beror framför allt på omställningskostnader i samband med minskat antal ensamkommande flyktingbarn, omställningskostnader på grund av minskade elevunderlag inom de kommunala skolorna samt ökade verksamhetsvolymerna inom hemtjänsten. Trenden förutspår fortsatta svårigheter för ovan nämnda verksamheter att klara verksamhetsansvaret med en budget i balans.

Invånarna i Skövde kommun har blivit fler. Befolkningsökningen bedöms enligt prognoserna fortsätta de närmaste åren, om än i lägre takt än tidigare prognoser förutspått. De behov som följer med fler invånare och förändrad åldersstruktur hos befolkningen tar allt mer resurser i anspråk. Fler investeringar leder till större avskrivningar och finansiella kostnader, som i sin tur kräver utrymme i driftbudgeten.

För en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling är det viktigt att verksamheternas kostnader inte ökar snabbare än kommunens intäkter från skatter och statsbidrag. Den finansiella analysen för 2018 visar dock att kommunens kostnader exklusive jämförelsestörande poster (8,2 procent) precis som under föregående år ökade snabbare än kommunens intäkter (3,3 procent). Detta sänker resultatnivåerna. Det är viktigt att hålla en balans mellan intäkter och kostnader, och samtidigt möta framtidens stora demografiska förändringar. För att lyckas med det behöver verksamheterna hitta nya arbetssätt och metoder.

Omvärld

Skövde kommun är, precis som andra kommuner, beroende av omvärlden. Det som händer omkring oss påverkar både förväntningar, behov och möjligheter även i den kommunala verksamheten.

Internationell ekonomi

BNP i världen växte med 3,7 procent under 2018, vilket pekar på en fortsatt stark global konjunkturuppgång. 2017 var motsvarande andel 3,8 procent. De geopolitiska och finansiella riskerna har inneburit ett osäkert globalt läge. Under 2018 har bland annat följande faktorer påverkat detta:

- Höjda USA-tullar och handelskonflikten mellan USA och Kina
- Spänningar i Europa; den italienska budgeten samt Brexit
- Att lågräntepolitiken permanentats på flera håll
- Skuldsituationen i några av tillväxtekonomierna

Svensk ekonomi

Svensk ekonomi är fortsatt stark. Både produktion och sysselsättning har ökat snabbt. Däremot ser vi vissa tendenser som kommer att påverka ekonomin negativt, exempelvis minskad export och en avmattning i bostadsbyggandet. Den inhemska konsumtionen ser dock ut att bli fortsatt stabil, vilket kompenserar för andra faktorer. Arbetslösheten har sjunkit från 6,7 procent 2017 till 6,4 procent 2018; sysselsättningsgraden är den högsta sedan krisen på 1990-talet. Däremot visar flera prognoser att en utdragen nedgång i sysselsättningsgraden väntas, främst under andra halvan av 2019.

Under 2018 landade tillväxten på 2,3 procent. Nivån var lägre än 2017 (2,7 procent) och dessutom lägre än vad prognoser tidigare pekat ut. Detta indikerar att åren med hög tillväxt ligger bakom oss och att vi nu når mot en tid med "normalkonjunktur". Det är svårt att förutse när denna kommer att gå över i lågkonjunktur, men det sker troligtvis inte inom de närmaste åren.

Trots att arbetsmarknaden har utvecklats positivt har löneutvecklingen varit ganska dämpad. Lönerna har ökat med 2,6 procent jämfört med 2,3 procent året innan. Priserna har ökat med 2 procent under 2018 (KPI) jämfört med 1,8 procent under 2017. Förväntningarna om en något högre inflation framöver talar för att kommande löneökningar kommer att ligga lite högre än de senaste åren.

Kommunsektorn

Sveriges kommuner redovisar för 2018 ett samlat överskott på 14,3 miljarder kronor. Det är en försämring med 12,1 miljarder jämfört med 2017. För 2018 redovisar nästan en av fyra kom-

muner ett negativt resultat, vilket är fler än förra året då endast 7,2 procent av kommunerna redovisade ett underskott. En bidragande faktor till det försämrade resultatet för kommunsektorn är ökade verksamhetskostnader.

De främsta anledningarna till kommunernas goda resultat de senaste åren är att skatteintäkterna och statsbidragen har ökat snabbt. I takt med att dessa intäkter minskar kommer även kommunernas ekonomi att försämrans. De ekonomiska utmaningarna börjar successivt att visa sig i många kommuner.

Kommande år väntas det demografiska trycket ligga kvar på en hög nivå. Om kostnaderna ökar i takt med demografin till 2022 skulle kommunerna behöva genomföra åtgärder, exempelvis nya arbetssätt och arbetsmetoder, som motsvarar 31 miljarder kronor utan höjda statsbidrag. Under 2000-talet har kostnadstrycket på kommunerna utifrån befolkningsförändringar legat på runt 0,5 procent per år. De närmaste åren höjs behoven med 2 till 2,5 procent per år.

Kostnadstrycket blir högt inom alla tunga verksamhetsområden. Volymmässigt är det äldreomsorgen som ökar mest, men även samtliga områden inom skolan berörs. Det innebär också större krav på investeringar. Nya äldreboenden, skolor och förskolor behövs – och de som redan finns är i behov av underhåll. De demografiska förändringarna innebär både att trycket på vissa verksamheter fortsätter att öka och att man behöver prioritera om mellan verksamheterna.

Sammanfattningsvis blir det framöver allt viktigare att hitta nya arbetssätt för att hantera demografins utmaningar. Samsyn och samverkan mellan stat och kommunsektor, ökad användning av ny teknik samt ett längre arbetsliv är tre delar som kommer att ha stor betydelse för de långsiktiga möjligheterna att hantera välfärdens utmaningar.

Källa: SKL Ekonomirapport 2018

Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen nationellt

Sveriges folkmängd ökade med 109 943 personer under 2018 och var vid årets slut 10 230 185 personer. Det motsvarar en ökning på 1,09 procent.

Befolkningsökningen i Skövde

Under 2018 ökade befolkningen med 754 personer i Skövde kommun. Vid årets slut hade kommunen 55 729 invånare. Ökningen beror till största delen på ett positivt migrationsnetto (+389), men är också ett resultat av ett högt födelseöverskott (+198) samt ett högt inrikes flyttöverskott (+167).

Befolkningsprognos

Skövde kommun har de senaste åren tagit fram en befolkningsprognos fram till 2035. Prognosen grundar sig på antaganden om nyproducerade, inflyttningsklara bostäder. Enligt prognosen kommer Skövdes invånarantal fram till 2035 att öka med i genomsnitt cirka 800 personer per år. 2025 beräknas Skövde ha cirka 61 000 invånare.

Driftredovisning

Kommunen redovisar ett resultat på 16,4 miljoner kronor, vilket innebär ett budgetöverskott på 3,5 miljoner kronor. Nämndernas samlade resultat är ett underskott mot budget på 27,4 miljoner kronor.

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att kommunens nämnder bedriver sin verksamhet inom budgetramarna. Nämnderna (exklusive de taxefinansierade verksamheterna) redovisar ett negativt resultat på totalt 27,4 miljoner kronor över budget. Samtidigt redovisar de taxefinansierade verksamheterna ett underskott på 0,5 miljoner kronor.

Driftredovisningen visar nettoavvikelser, det vill säga intäkter i förhållande till kostnader. Jämfört med föregående år har kostnaderna för de skattefinansierade verksamheterna höjts med drygt 166 miljoner kronor. Det beror framför allt på ökade personalkostnader, demografiska förändringar samt på nyinvesteringar och politiska satsningar. I tabellen visas driftredovisningen per nämnd i förhållande till budgeten. De största negativa avvikelserna ligger hos socialnämnden, barn- och

utbildningsnämnden samt hos vård- och omsorgsnämnden. De största överskotten, däremot, finns hos kommunstyrelsen och servicenämnden. Att våra största verksamheter redovisar negativa resultat för 2018 är oroande – särskilt med tanke på att barn och utbildning samt vård och omsorg hade negativa resultat även 2017. Det betyder att nämnderna inte är i balans och att de därför kommer att ha svårt att klara ett nollresultat de kommande åren. För en detaljerad redovisning per nämnd, se avsnittet Nämnder.

Finansförvaltningens resultat för 2018 är ett överskott på cirka 32 miljoner kronor jämfört med budget. Resultatet beror på förändringar på både intäkts- och kostnadssidan. Kommunen har fått en byggbonus samt överskott i exploateringsverksamheten på totalt 15 miljoner kronor. Resultatet stärks också av att kapital- och personalomkostnadspåläggen blivit lägre än beräknat. Skatteintäkterna är 6 miljoner kronor högre än budgeterat, medan pensionerna har kostat 23 miljoner kronor mer än budgeterat. Det sistnämnda beror på att fler medarbetare, exempelvis inom lärarkollektivet, når brytpunkten för högre avsättning till pension.

Nämndernas prognos

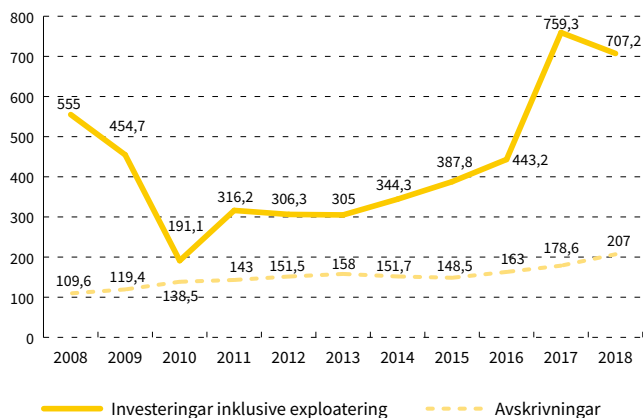
(mnkr)	Reviderad budget 2018	Utfall 2018	Avvikelse budgetutfall	Korrigerig demografi	Avvikelse budgetutfall
Kommunstyrelsen	432,6	427,9	4,7		4,7
Barn och utbildningsnämnd	1 141,6	1 164,9	-23,3	10,8	-12,5
Vård och omsorgsnämnd	881,6	889,9	-8,2		-8,2
Socialnämnd	193,1	208,2	-15,1		-15,1
Kultur- och fritidsnämnd	165,0	163,2	1,8		1,8
Servicenämnd	7,5	4,9	2,5		2,5
Byggnadsnämnd	0,5	0,3	0,2		0,2
Kommunfullmäktige	4,1	4,5	-0,4		-0,4
Revision	1,5	1,5	0,0		0,0
Valberedning	0,0	0,0	0,0		0,0
Överförmyndare	5,5	5,5	0,0		0,0
Valnämnd	1,7	2,1	-0,4		-0,4
Arvodesnämnd	0,0	0,0	0,0		0,0
Summa skattefinansierad verksamhet	2 834,6	2 872,8	-38,2	10,8	-27,4
Teknisk nämnd affärsverk	0,0	0,5	-0,5		-0,5
Verksamhetens nettokostnader	2 834,6	2 873,3	-38,7	10,8	-27,9

Exploatering och investering

Skövde kommun har för planperioden 2018–2020 en fortsatt expansiv exploatering- och investeringsbudget. Med tanke på befolkningstillväxten behövs nya bostäder och verksamheter för att skapa utrymme för boende och arbetstillfällen. Under 2018 levererades 475 nya bostäder och ackumulerat under mandatperioden 1201 bostäder. Dessutom behövs förskolor, skolor, gruppboende och förbättrad infrastruktur. Kommunens nettoinvesteringar uppgår till 707,2 miljoner kronor. I den summan ingår finansiell leasing på 11,3 miljoner kronor samt årets investeringar i exploatering på 49,5 miljoner kronor.

Investeringsbudgeten för 2018 var 1 070,6 miljoner kronor, inklusive 134 miljoner kronor i ombudgeteringar från 2017. Genomförandegraden på årets planerade investeringar har varit hög.

Investeringar och avskrivningar

Investeringsbudget

(mnkr)	Rev Budget 2018	Utfall 2018	Prognos aug 2018	Avvikelse	Utfall 2018-08-31
Inventarier	108,2	44,6	63,5	44,7	26,0
Fastighetsförvärv	30,0	26,1	25,0	5,0	17,0
Infrastrukturinvesteringar	208,0	114,8	138,4	69,5	58,9
Lokalinvesteringar	594,1	405,3	483,3	110,8	293,8
Reinvestering	56,2	45,0	50,0	6,2	26,1
Nettoutgift skattefinansierad	996,4	635,8	760,2	236,2	421,8
Affärsverksamheten	74,1	68,7	72,5	1,6	30,7
Investeringar	1 070,6	704,5	832,7	237,8	452,5
Årets investeringar i exploatering		49,5			
Finansiell leasing		11,3			
Investeringsbidrag och anslutningsavgift		-58,1			
Årets nettoinvesteringar		707,2			

Exploatering

Mark och exploatering

Mark- och exploateringsverksamheten arbetar för att säkra kommunens långsiktiga markförsörjning och exploatera bostads- och verksamhetsområden. Detta görs genom att köpa, bearbeta och iordningsställa råmark för bostads- och verksamhetsändamål. När avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet klassificeras och värderas fastigheten som omsättningstillgång. Gator, parkmark samt belysning som kommer att finnas kvar i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar och ingår i kommunens investeringsredovisning.

Aktivering och ibruktagande av anläggningstillgångar inom exploatering

Inom de exploateringsprojekt som pågår har kommunen under året aktiverat pågående nyanläggning till ett värde av 38,8 miljoner kronor. Samtidigt har anläggningstillgångar för 40,3 miljoner kronor tagits i bruk, vilket inneburit en flytt från pågående nyanläggning till mark och byggnad och avskrivning på dessa har påbörjats. När tillgångarna tas i bruk flyttas värdet från pågående nyanläggning till anläggningstillgång. De anläggningstillgångar som avses är gator, gatubelysning och parkmark som färdigställts och som även i fortsättningen ska ägas av kommunen.

Bostäder

Under året har 475 bostäder färdigställts i Bissgården (Skultorp), Björkebacken (Stöpen), Ekedal Södra, Frostaliden, Hasslum, Rönnen, Stensborg (Skultorp) samt Trädgårdsstaden. 357 av dessa ligger i flerbostadshus och 118 är i form av småhus. Projekten Rönnen och Stensborg är i och med detta färdigbyggda. I de övriga projekten fortsätter byggnationen. Nyttillkomna bostadsbyggnationer är Grubbagården och Vallen. Småhus-tomter i Bissgården (Skultorp) och i Trädgårdsstaden har under året släppts till tomtkön.

Verksamheter

Tomtförsäljningen har inletts för första etappen av Norra Ryd. I Stallsiken och Hasslum är de flesta tomter sålda och byggnation pågår för fullt. På Aspelund finns några enstaka tomter kvar men även dessa bedöms bli bebyggda inom de kommande åren. På Timboholm har försäljningsarbetet fortsatt, men hittills har endast någon enstaka byggnation inletts här.

Avslutade projekt

Enheten för mark och exploatering har under 2018 avslutat exploateringsprojektet Timboholm Karlslund med ett projekt-

resultat på 3,4 miljoner kronor och en resultatpåverkan på 8,4 miljoner kronor. Projektresultatet inkluderar kostnader för kommunens egna anläggningar inom projektet, gata, gatubelysning och parkmark.

Fastighetsförvärv

Efterfrågan på mark för bostäder och verksamheter är fortsatt hög. För att skapa handlingsutrymme för fortsatt samhällsutveckling i en växande stad är det viktigt att ha ett brett och omfattande kommunalt markinnehav. I det boendestrategiska programmet har kommunfullmäktige gett riktlinjen att öka kommunens markreserv. För 2018 var budgeten 30 miljoner kronor och utfallet 26 miljoner kronor. Av dessa avser 8 miljoner kronor en korrigerig av förvärv som gjordes 2015 till området Norra Ryd. För att klassificeringen ska bli rätt har dessa förts om till kommunens markreserv. Förändringen har belastat årets budget men har inte påverkat kommunens kassaflöde. Under 2018 förvärvade kommunen bland annat mark vid Dalvägen av Svenska kyrkan, där kommande förskola ska ligga. Man har också förvärvat mark vid Stallsiken södra för att säkra kommande exploateringsprojekt. Lundens kyrka, med central placering i Lunden, köptes in under året då kyrkan inte längre hade behov av den. Därutöver har kommunen kunnat förvärva flera tomter till det kommande exploateringsprojektet Trädgårdsstaden etapp 5.

Infrastruktur

Skövde växer och förtäts. Vi blir fler som bor, arbetar och hälsar på i staden. För att bygga ett modernt samhälle och skapa förutsättningar för tillväxt är det nödvändigt att kommunen upprätthåller och bygger ut infrastrukturen. Förutom investeringar som möjliggör etablering av nya bostäder och verksamheter krävs även investeringar för bibehållen trafik-säkerhet och framkomlighet. Under planperioden 2018–2020 har 268 miljoner kronor avsatts för investeringar i infrastruktur. För 2018 var budgeten 208,0 miljoner kronor inklusive en ombudgetering av ej använda medel från tidigare år. Utfallet för 2018 blev 109,3 miljoner kronor. Stora investeringar som varit budgeterade under 2018 är bland annat ombyggnationerna av Hertig Johans gata, Hertig Johans torg, Nohlagavägen respektive Nohlagarondellen. Under 2018 var genomförandegraden 52,5 procent. Den relativt låga graden beror på att flera projekt fortfarande ligger i planeringsfasen eller har förskjutits i tid av olika anledningar. Dessa förskjutningar beror bland annat på att man inväntar resultat från pågående åtgärdsvalsstudier och övriga utredningar. Den höga arbetstakten i byggsektorn leder till brist på personal, vilket också gör det svårt att få in anbud.

Tillväxt och exploatering

Under 2018 har korsningen Nolhagavägen/Mariestadsvägen byggts om till en cirkulationsplats. Förändringen har gjorts för att förbättra framkomligheten längs Nolhagavägen – detta med tanke på exploateringen av Trädgårdsstaden och utbyggnaden av handelsområdena Stallsiken och Norrmalm. Samtidigt har Lillegårdsrondellen byggts om till en tvåfilig cirkulation. Vid Södra respektive Norra Metallvägen har man inlett en djupare studie av korsningspunkterna – målet är att öka framkomligheten på platsen. Här är det viktigt att ta hänsyn till Trafikverkets kommande projekt med Stallsikenrondellen. Åtgärder i korsningen planeras någon gång under 2020–2021.

Attraktivitet

Södra Ryds torg har under året fräschat upp och moderniserats. Målen har varit att skapa en mer inbjudande och aktiv plats där alla känner sig välkomna. För att lyckas med projektet har det utförts i dialog med Södra Ryds invånare. När det gäller stadens attraktivitet har störst fokus, både arbetsmässigt och medialt, legat på att arbetet med Hertig Johans gata avslutats och Hertig Johans torg påbörjats. Målet med ombyggnationen av torget är att skapa en aktiv plats och möjliggöra för både aktiviteter och verksamheter. Ombyggnationen är komplicerad på flera sätt. Många intilliggande verksamheter ska fungera under byggtiden, många människor rör sig i området och det är dessutom en plats med mycket historia i marken. Under projektet har man gjort ett antal arkeologiska fynd, bland annat ett mynt från 1600-talet. I Boulogner har gångbroar byggts vid fågelsjön. Detta var ett av de sista arbeten som planeras i Boulognerprojektet, som har pågått ett antal år. Lekplatser har också rustats upp, exempelvis i Fågelsången som ligger vid Juristvägen i Hentorp.

Hållbara trafikslag

För att förbättra tillgängligheten vid våra busshållplatser bygger vi varje år om några hållplatser. Under 2018 byggdes bland annat Bovierans, Stadshusets och Lyckegatans hållplatser om.

För att förbättra möjligheterna att cykla i kommunen har en gång- och cykelväg byggts mellan slakteriet och värmeverket. Även vid Kavelbrovägen har en ny gång- och cykelväg skapats, bland annat för att förbättra möjligheterna att ta sig till den nya idrottshallen vid Kavelbro. Längs Horsåsvägen har byggnationen av en ny gång- och cykelväg påbörjats. Vägen ska göra cykeltrafiken mellan Trädgårdsstaden och Hasslum säkrare.

I Ulvåker har Trafikverket under året börjat bygga en gång- och cykelväg mellan Åbrovallen och samhället. Kommunen är medfinansierare i projektet.

Arbetet med att installera signalprioritet för kollektivtrafiken har fortsatt i kommunens signalkorsningar under året. Under 2019 beräknas alla trafiksignaler ha prioritetssystemet installerat.

Trafiksäkerhet och framkomlighet

Ombyggnadsprojektet vid Vipan har inte startat. Anledningen är den åtgärdsvalsstudie som Trafikverket har genomfört vid Hallenbergsrondellen. Projektet beräknas istället starta och genomföras under 2019–2020. Däremot har den nya trafikplatsen vid väg 26 färdigställt. Arbetet gjordes klart i samband med att det nya verksamhetsområdet vid Norra Ryd blev färdigt. Trafikplatsen kommer även att ansluta till kommande etapper i Norra Ryd.

Längs Hjovägen har man under året utrett olika korsningspunkter som ska förbättra framkomligheten. Hjovägen är en av de gator som trafikerats mycket av kollektivtrafik. För att göra kollektiva resor attraktiva krävs därför god framkomlighet här. Några åtgärder genomförs troligen under 2019; exempelvis ska en ny trafiksignal vid Hjovägen/Henriksbergsgatan sättas upp. Utredningen vid Mörkekorset blir klar under 2019.

Lokalinvesteringar

Budgeten för lokalinvesteringar inklusive reinvesteringar var för 2018 totalt 650,3 miljoner kronor. Det faktiska utfallet för 2018 var 450,3 miljoner kronor. Totalt ombudgeterades 140,8 miljoner kronor till 2019. Motsvarande siffra för 2018 var 23,2 miljoner kronor.

Under 2018 har följande investeringar invids: Trädgårdsstadens skola, Billingskolans utbyggnad, Kavelbrogymnasiets ombyggnad, LSS dagligverksamhet på Kylarvägen, parkeringshuset Mode samt Billingehovs nya isyta. Även Nyeport plan 2 är färdigställt, liksom Kavelbrogymnasiets byggård. Under året har följande byggnationer pågått: Ekebackens förskola, Dalvägens förskola, Kavelbrogymnasiets idrottshall samt Ekedals äldrecenter. Dessa kommer att färdigställas under 2019–2020. Investeringen på Billingsens friluftsområde har löpt på under året och konstsnöspåren invids i december.

Större lokalinvesteringsprojekt under 2018

Projekt (mnkr)	Utfall 2018	Ack utfall totalt t.o.m 2018	Total budget	Inflyttning/ ibruktagande
Parkeringshuset kv Mode	105,1	168,0	185,0	2018
Billings fritidsområde	49,3	61,0	257,0	2018-2021
Billingshov ny isyta	52,5	71,9	73,0	2018
Trädgårdsstadens förskola/skola	37,6	174,9	191,0	2018
Dalvägens förskola	26,8	41,3	58,0	juli 2019
Ekebackens förskola	25,6	27,0	30,0	januari 2019
Kavelbro idrottshall	24,8	25,9	51,0	juli 2019
Billingskolan utbyggnad	21,9	74,8	85,0	2018
Ekedals äldrecenter	19,5	26,9	185,0	juni 2020
Kavelbro hus 1 & 3	9,4	27,4	28,0	2018
LSS daglig verksamhet Kylarvägen	7,4	7,8	9,0	2018
Nyeport plan 2	7,0	17,3	19,0	2018

Generellt är budgetföljsamheten god för varje enskild investering. Kommunen har mellan 2006 och 2017 slutredovisat större lokalinvesteringsprojekt med en samlad projektkostnad på 1 878,4 miljoner kronor till kommunfullmäktige. Totalt har dessa projekt överskridit budget med totalt 1,5 procent (27,9 miljoner kronor). Under 2018 slutredovisade servicenämnden inga projekt, men åtta projekt kommer att slutredovisas till kommunfullmäktige under första tertialet 2019. Den totala investeringsnivån för dessa projekt var 130,5 miljoner kronor. Slutredovisningen tar upp projekt som har överstigit tio miljoner kronor eller som bedöms vara av särskilt intresse. Den totala avvikelsen mot budget för dessa projekt var 1,5 procent över budget.

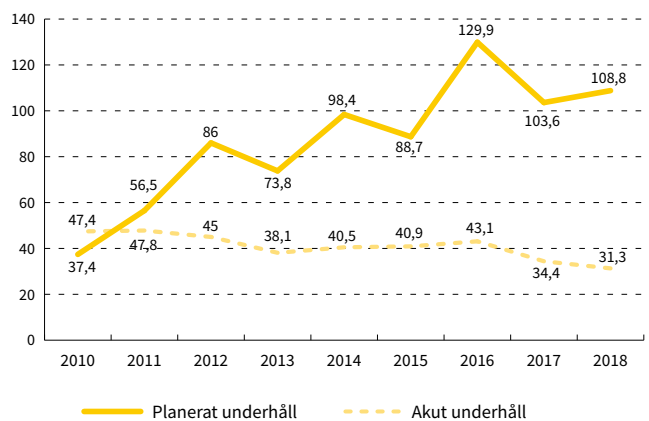
De senaste fem åren har kommunens investeringsnivå i genomsnitt legat på cirka 540 miljoner kronor per år. Det är svårt att jämföra nivån med andra kommuners eftersom variationerna ofta är stora från år till år. Nivåerna påverkas också av om en kommun har stora delar av sin investeringstygda verksamhet i bolagsform. Skövde har dock en hög genomsnittlig investeringsnivå och den förväntas ligga kvar på samma nivå även kommande planperiod.

Fastighetsunderhåll

Inför 2015 flyttades det planerade underhållet – alltså de så kallade reinvesteringarna – från driftbudgeten till investeringsbudgeten. Förändringen skedde i samband med att kommunen övergick till komponentredovisning. Sedan dess är reinvesteringarna anslag och beslutas av kommunfullmäktige. För 2018

var budgeten 56,2 miljoner kronor. Av dessa har 45 miljoner kronor använts under året. Övriga 11,2 miljoner kronor har ombudgeterats till 2019. De kommande reinvesteringarna är stora när det gäller verksamhetslokaler byggda på 1960- och 1970-talet. Det planerade fastighetsunderhållet för 2018 låg på 109 kronor per kvadratmeter. I takt med att det planerade underhållet ökar, minskar kommunens kostnader för akut underhåll. Dessa insatser blir ofta dyra och i vissa fall även kortsiktiga.

Kr/kvm planerat och akut fastighetsunderhåll

Taxefinansierad verksamhet

Investeringar i vatten, avlopp och fiber är taxefinansierade. Under 2018 var 74,1 miljoner kronor avsatta för dessa investeringar. 16,5 miljoner av dem var avsatta för fiberinvesteringar. Investeringstakten för fiberinvesteringar har varit fortsatt hög under året. Totalt förbrukades 14,8 miljoner kronor av pengarna, medan 1,7 miljoner kronor ombudgeterades till 2019. Verksamheten har färdigställt fibersättning i Tidans tätort samt i flera gator i Skövde tätort.

Vatten- och avloppsverksamhetens (VA) investeringar domineras av stora projekt i Varola och Lerdala-Melldala, samt av en ny stor dricksvattenledning (Östra vattenmatningen) som byggs för att få en rundmatning i Skövde tätort. Totalt har verksamheten investerat för 51 miljoner kronor inklusive ett investeringsbidrag om 2,8 miljoner kronor. 11,9 miljoner kronor har ombudgeterats till 2019.

Exploateringsinvesteringarna i vatten och avlopp landade på 10,8 miljoner kronor.

Inventarier

Inventariebudgeten för 2018 var totalt 108,2 miljoner kronor. Utfallet blev 43,1 miljoner kronor – avvikelser på 65,1 miljoner kronor bottnar i en outnyttjad investeringsreserv på 30 miljoner kronor samt i ombudgeteringar på 20,7 miljoner kronor. Det resterande överskottet beror bland annat på att ombyggnaden av Fjärilskolan har skjutits upp och att investeringarna blivit billigare än planerat.

Om man även räknar med de inventarier som omfattas av finansiell leasing stiger siffran med ytterligare 11,3 miljoner kronor.

Investeringsredovisning

	2018	2017	2016	2015	2014
Investeringar exkl. pågående anläggningar inom exploatering (mnkr)	726,5	773,4	465,4	477,3	338,3
Årets investering i pågående exploateringsprojekt (mnkr)	38,8	38,3	22,9	-98,1	-23,3
Årets bruttoinvesteringar (mnkr)	765,3	811,7	488,3	379,2	315,0
Årets resultat + avskrivningar (mnkr)	223,4	228,5	314,9	226,5	263,4
– efter jämförelsestörande poster (mnkr)	223,4	310,4	380,9	270,3	237,1
– i förhållande till årets bruttoinvesteringar (%)	29,2	28,2	64,5	59,7	83,6
efter jämförelsestörande poster (%)	29,2	38,2	78,0	71,3	75,3

Från och med 2016 bokförs även kommunens pågående anläggningar i exploateringsområden under anläggningstillgångar. Detta är en ändrad princip, vilket påverkar jämförelsen.

Årets bruttoinvesteringar uppgår till 765,3 miljoner kronor. Budgeten för investeringar, däremot, var 1 071 miljoner kronor. Där ingick även ombudgeteringar; den ursprungliga budgeten uppgick till 1 003,3 miljoner kronor. Om hänsyn tas till erhållna investeringsbidrag är årets nettoinvesteringar 707,2 miljoner kronor. Det är 52,1 miljoner mindre än förra året.

Under 2018 har kommunen aktiverat kreditivränta på 1,1 miljoner kronor med räntesatsen 0,73 procent (4,1 miljoner kronor med räntesats 1,51 procent under 2017) och erhållit investeringsbidrag på 58,1 miljoner kronor (52,4 miljoner för 2017). Sänkningen av den aktiverade kreditivräntan beror på två saker: Dels att investeringsunderlaget har minskat jämfört med föregående år, dels på att de totala räntekostnaderna i kommunen har sjunkit. Räntekostnaderna var totalt 2,3 miljoner kronor.

Tillsammans med årets resultat skapar avskrivningarna utrymme för att finansiera investeringar. Relationen mellan avskrivningarna och de faktiska investeringarna ger en bild av investeringsvolymens påverkan på skuldsättning och likviditet. Som framgår av tabellen ovan ligger bruttoinvesteringarna för 2018 (765,3 miljoner kronor) högre än det utrymme som skapats från verksamheten (223,4 miljoner kronor). Sett över en femårsperiod har påverkan på likviditeten ökat – så även under 2018. Under de kommande åren väntas investeringsutgifterna minska. Även resultatet förväntas dock minska, vilket innebär fortsatt påverkan på skuldsättning och likviditet.

Riskhantering och känslighetsanalys

Riskhantering

Redovisning av finansiell riskhantering

Finansiell verksamhet är oundvikligen förenad med både finansiella och operativa risker. Skövde kommun använder sig av olika instrument för att hantera och, där det är möjligt, reducera riskerna. Kommunens finanspolicy anger vilka instrument som är tillåtna samt vilken riskexponeringsnivå som önskas.

Grundprincipen för finansiella instrument är att de inte ska användas i spekulativt syfte utan endast när det finns en underliggande riskexponering.

Kommunala bolag har egna finanspolicyer. Dessa kan skilja sig åt från kommunens. I februari 2019 har kommunfullmäktige antagit en ny finanspolicy som ska gälla för hela kommunkoncernen.

Här följer en genomgång av olika risker, vilken policy som gäller för dem samt en redovisning av årets riskhantering.

Koncernbankens skuldportfölj

I Skövdes koncernbanks skuldportfölj hanteras lån och räntesäkringar för alla kommunala bolag utom AB Skövdebostäder. Det sistnämnda bolaget har nämligen en egen skuldportfölj som styrs av bolagets egen finanspolicy. I de följande avsnitten om ränterisk, finansieringsrisk och motpartsrisk redovisas siffror för koncernbankens skuldportfölj. Skövde kommuns del av denna skuldportfölj på totalt 2 200 miljoner kronor var vid årsskiftet 74 procent.

Ränterisk

Med ränterisk menas risken att räntekostnaderna höjs på grund av ändrade räntenivåer. Genom att binda räntan minimeras risken eftersom kostnaden blir stabil och förutsägbar.

Beroende på hur finansmarknaden utvecklas kan bunden ränta medföra högre eller lägre kostnader jämfört med rörlig.

Fast ränta kan nås på två sätt: Antingen genom att avsluta lån med fast ränta eller genom räntederivat i kombination med lån med rörlig ränta. I det sistnämnda fallet byter kommunen den rörliga räntan i lånet mot en fast ränta i en så kallad ränteswap. Av den koncerngemensamma skuldportföljen på 2 200 miljoner kronor har 100 miljoner fast ränta. Av de återstående 2 100 miljonerna, som har rörlig ränta, är 800 miljoner säkrade med räntederivat.

I finanspolicyen anges att målet för skuldportföljens genomsnittliga räntebindning är mellan två och fem år. Vid årets slut var räntebindningen 2,2 år. Utan räntesäkringar skulle den ha varit 0,16 år.

För tillfället påverkar räntederivaten räntekostnaderna negativt. Samtidigt skyddar de mot eventuella ränteuppgångar i framtiden. De genomsnittliga räntekostnaderna under 2018 var 0,21 procent (0,73 procent 2017). Utan räntesäkringar skulle de ha varit -0,14 procent. Räntesäkringarna har höjt räntekostnaderna med 6,9 miljoner kronor.

Marknadsvärdet på de befintliga räntesäkringarna är negativt med 4 491 685 kronor. Värdet ger en ögonblicksbild av den kostnad eller intäkt som skulle uppstå om de utestående derivatkontrakten skulle stängas. Marknadsvärdet är just nu negativt eftersom den fasta avtalade räntan är högre än marknadsräntan. Kostnaden är jämförbar med den ränteskillnadsersättning som måste betalas till banken när ett bundet lån löses in i förtid.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk menas risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till,

medel för betalningar. Vid sidan av finansieringsrisken finns också en marginalrisk. Denna risk bottnar i att bankens påslag utöver den rörliga räntan kan höjas i samband med refinansiering eller nyupplåning. Finansieringsrisken kan hanteras genom en stark betalningsberedskap samt genom god spridning av lånens förfalldatum. När det gäller betalningsberedskapen finns en checkräkningskredit på 200 miljoner kronor. För att sprida låneförfallet är kommunens policy att högst 50 procent av lånevolymen får förfalla under kommande tolv månadersperiod. Per den 31 december 2018 uppgick andelen låneförfall inom ett år till 19,3 procent. Därmed uppfylls policykravet.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk menas risken att en motpart inte kan fullfölja förpliktelserna i ett avtal. Motpartsrisiker ska i möjligaste mån reduceras genom att riskerna sprids mellan flera motparter. Undantag görs om motparten är svenska staten eller Kommuninvest. Under hela 2018 var Kommuninvest långgivare för 100 procent av kommunens skulder. Motpartsfordelningen av räntederivatportföljen var 56 procent Nordea, 38 procent SEB och 6 procent Swedbank.

Valutarisk

Med valutarisk menas risken för ökade kostnader på grund av valutakursförändringar. Hos kommunen uppstår valutarisker främst i elhandelsverksamheten eftersom all elhandel på den nordiska marknaden sker i euro. Under 2018 har inget instrument används för att säkra betalningsflödena i euro. En summa på 200 000 euro har säkrats med en valutaswap. Den summan avser en del av den likviditet som kommunen har ställt som säkerhet i samband med elhandeln. I kommunens andra verksamheter är valutariskerna inte av väsentliga belopp.

Elprisrisk

Kommunens elförbrukning kostar mycket pengar. Genom att hantera elprisrisken på ett bra sätt kan vi undvika oönskade förändringar i elpris. Elprissäkringar handlas på handelsmarknaden Nasdaq Commodities. Skövde kommun köper med sin elhandelsrutin också in el åt Räddningstjänsten Östra Skaraborg, Avfallshantering Östra Skaraborg och Kommunalförbundet Skaraborgsvatten. Elhandelsstrategins utfall jämförs varje år för att följa upp strategins resultat och effektivitet. Analysen presenteras varje höst för servicenämnden, som är ansvarig nämnd för elhandel.

Borgensåtaganden

(mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
SkövdeNät AB	100	200	200	210	210
Skövde Värmeverk AB	0	0	276,9	292,2	308,6
Egna Hem (40 procent)	0,04	0,1	0,1	0,2	0,6
Borgen för stiftelser	33,5	34,1	34,9	35,5	36,2
Borgen för föreningar	10,7	19,1	30,9	11,3	3,7
Borgen för icke kommunala aktiebolag	6	6	0	0	0
Totalt	151,48	259,3	542,8	549,2	559,1

Kommunens borgensåtaganden har minskat genom åren. Minskningen har fortsatt under 2018. Största anledningen till minskningen är att Skövde kommun har startat en koncernbank. De lån med kommunal borgen som koncernbolagen tidigare haft hos affärsbanker har därmed ersatts av direkta lån hos Skövde kommun. Det enda borgensåtagande som kvarstår mot koncernföretag – 100 miljoner kronor till SkövdeNät AB – kommer under 2019 eller 2020 att ersättas av ett koncernbankslån. Under 2018 beslutade kommunfullmäktige att koncernbanken också får låna ut pengar till Von Haugwitz-Cedermarkska stiftelsen, som har anknytning till Skövde kommun. Tidigare

borgenslån till stiftelsen kommer därför att ersättas av direkta lån från koncernbanken under de närmaste åren.

Skövde kommun är restriktiv med att bevilja borgen till externa organisationer. De som sedan tidigare har fått kommunal borgen beviljad är ett fåtal idrottsföreningar samt ett antal organisationer som bygger ut fibernät på landsbygden. Under 2018 tillkom inga nya borgensåtaganden. Tre fiberföreningar och en idrottsförening slutamorterade under 2018 på sina skulder med kommunal borgen.

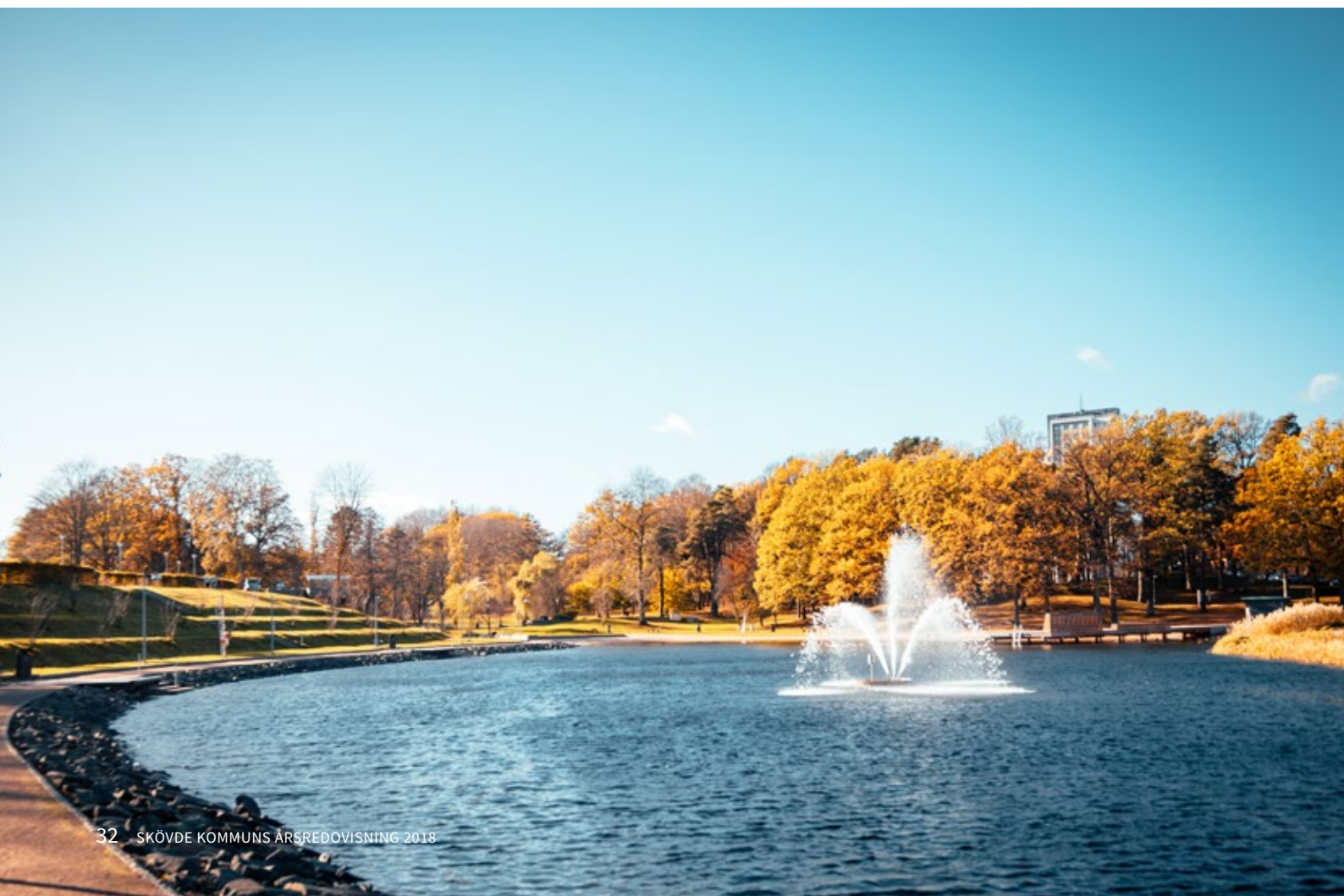
Förutom de ovan nämnda borgensåtagandena ingick Skövde kommun i oktober 2012 en solidarisk borgen såsom för egen

skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Alla 288 kommuner och landsting/regioner som per den 31 december 2018 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått sådana borgensförbindelser. Ett så kallat regressavtal har också ingåtts mellan samtliga medlemmar i föreningen. Avtalet reglerar medlemmarnas respektive ansvar om den ovan nämnda borgensförbindelsen skulle tas i anspråk. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till hur stora medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Skövde kommuns ansvar kan det noteras att Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser per den 31 december 2018 uppgick till 404 804 079 439 kronor. Samtidigt var bolagets totala tillgångar 406 323 006 299 kronor. Skövde kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 3 729 051 541 kronor och andelen av de totala tillgångarna var 3 755 306 579 kronor.

Risken för kommuner med borgensåtaganden är att kommunen måste infria sina åtaganden. Vid bokslutet 2018 bedöms denna risk vara mycket liten.

Känslighetsanalys

- En procents sämre eller bättre skatteunderlagsutveckling i riket ger kommunen cirka 25 miljoner kronor i lägre eller högre skatteintäkter.
- En procents löneökning innebär cirka 25 miljoner kronor i ökade personalkostnader.
- 100 invånare mer eller mindre påverkar skatteintäkterna med i snitt 4,9 miljoner kronor.
- Tio öre i utdebitering ger cirka 12,5 miljoner kronor i ökade skatteintäkter.
- En investering på 100 miljoner kronor medför årliga kostnader på i snitt tio miljoner kronor.
- Av en generell statlig satsning på primärkommunerna får Skövde cirka 0,5 procent.

Utveckling inom personalområdet

Kompetensförsörjning

Skövde kommun har som arbetsgivare en stor utmaning i att säkra kommande års kompetensförsörjning. Kommunen behöver fortsätta arbeta för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare och chefer. En kommunövergripande kompetensanalys visar att kommunen de kommande fem åren kommer att behöva anställa cirka 520 medarbetare per år.

Den totala personalomsättningen ligger på samma nivå som föregående år (14,7 procent). Den externa personalomsättningen, däremot, har ökat med 0,9 procentenheter och ligger nu på 11,9 procent. Samtidigt har den interna rörligheten minskat med 0,9 procentenheter till 2,8 procent. Den externa personalomsättningen är högre bland män än bland kvinnor.

Läs mer om analys och åtgärder i personalredovisningen, kapitlet Kompetensförsörjning.

Personalstruktur

Antal månadsavlönade, både tillsvidareanställda och visstidsanställda, fortsätter att öka. I jämförelse med föregående år har antalet tillsvidareanställda ökat med cirka 30 medarbetare. Sedan 2015 har antalet tillsvidareanställda ökat med cirka åtta procentenheter, vilket ungefär motsvarar 350 medarbetare. Antalet visstidsanställda har ökat med cirka 65 medarbetare i jämförelse med föregående år, och sedan 2015 med 160 medarbetare. Samtidigt har antalet årsarbeten utförda med timlön minskat med 23 årsarbeten jämfört med föregående år.

I dagsläget är 106 serviceassistenter anställda (74 kvinnor och 32 män). 70 procent av dessa är utomeuropeiskt födda och 23 procent har någon form av funktionsnedsättning.

Läs mer om analys och åtgärder i personalredovisningen, kapitlet Personalstruktur och arbetstid.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Skövde kommun arbetar systematiskt med arbetsmiljö och rehabilitering. Det ger förutsättningar för att skapa goda arbetsmiljöer. För att kvalitetssäkra det systematiska arbetsmiljöarbetet har man implementerat verktyget SAM i Stratsys i större skala. SAM är ett verktyg som ska hjälpa chefer att leva upp till arbetsmiljölagstiftningens krav. För chefer och skyddsombud genomförs också en partsgemensam arbetsmiljöutbildning som har tagits fram utifrån Sunt arbetslivs koncept.

Under 2017 startade en ny upphandling av företagshälsovård. Upphandlingen slutfördes under 2018. Från och med den 1 januari ansvarar Skaraborgshälsan för Skövde kommuns företagshälsovård.

Läs mer om analys och åtgärder i personalredovisningen, kapitlet Systematiskt arbetsmiljöarbete.

Personalstruktur	2018	2017	2016
Antal tillsvidareanställda	4 458	4 427	4 257
varav kvinnor	3 427	3 403	3 281
varav män	1 031	1 024	976
Antal visstidsanställda	659	594	626
varav kvinnor	476	421	448
varav män	183	173	178
Totalt antal månadsavlönade	5 082	5 021	4 883
Andel tillsvidareanställda (procent)	88	89	88
varav kvinnor (procent)	88	89	88
varav män (procent)	85	86	85
Antal medarbetare i arbetsmarknads-politiska insatser	176	158	136
varav kvinnor	89	87	77
varav män	87	71	59
Antal årsarbeten utförda av timvikarier	377	398	-
varav kvinnor	266	265	-
varav män	111	133	-
Arbetsmiljö	2018	2017	2016
Frisknärvaro (procent)	58	59	-
varav kvinnor (procent)	54	56	-
varav män (procent)	69	69	-
Total sjukfrånvaro (procent)	6,6	6,4	7,3
varav kvinnor (procent)	7,4	7,4	8,4
< 29 år (procent)	6,4	5,7	6,2
30-49 år (procent)	6,9	7,3	8,5
> 50 år (procent)	8,6	8,2	8,9
varav män (procent)	4,1	4	4,4
< 29 år (procent)	4,5	4	4,5
30-49 år (procent)	4	3,5	3,8
> 50 år (procent)	4	4,4	4,8
Andel långtidssjukfrånvaro (=>60 dagar) (procent)	40,8	50,9	53,4
varav kvinnor (procent)	43,6	53,4	56,3
varav män (procent)	26,3	36,8	37,5

Frisknärvaro- och sjukfrånvaroutveckling

Den totala frisknärvaron i kommunen har under 2018 minskat något och ligger nu på cirka 58 procent.

Den totala sjukfrånvaron under 2018 var 6,6 procent. Det är en ökning med 0,2 procentenheter från föregående år. Framför allt är det de ungas sjukfrånvaro (under 39 år) som har ökat. Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män vilket speglar riket i övrigt.

Andelen långtidssjukfrånvaro (över 60 dagar) av den totala sjukfrånvaron har minskat med 10 procentenheter jämfört med föregående år och ligger nu på 40,8 procent.

Läs mer om analys och åtgärder i personalredovisningen, kapitlet Systematiskt arbetsmiljöarbete.

Likabehandling

Under 2018 fortsatte arbetet med att ta fram aktiva åtgärder mot diskriminering. Flera av dessa kommer att prioriteras under 2019. En aktiv åtgärd är att implementera ett systemstöd som ska göra det lättare för chefer att kartlägga och analysera sin verksamhet ur ett likabehandlingsperspektiv. Ett annat exempel är att se över och uppdatera riktlinjer, policyer och planer samt utbildningsutbud för chefer och medarbetare. Dessutom genomförs årliga lönekartläggningar för att åtgärda skillnader i lön mellan lika och likvärdiga befattningar. Heltidsfrågan är också en prioriterad aktivitet inom likabehandlingsområdet.

Läs mer om analys och åtgärder i personalredovisningen, kapitlet Likabehandling.

Definitioner

Årsarbete	Antal arbetade timmar under året dividerat med schablonvärdet 1700 timmar
Månadsavlönade	Tillsvidareanställda och visstidsanställda (exempelvis vikarier och allmän visstidsanställning) med månadslön.
Tillsvidareanställda	Medarbetare med så kallad fast anställning.
Frisknärvaro	Andel månadsavlönade som under året har fem eller färre sjukskrivningsdagar.
Sjukfrånvaro	Den totala sjukfrånvaron i timmar omräknat till procent. Avser samtliga anställda, det vill säga såväl månads- som timavlönade.
Långtidssjukfrånvaro	All sjukfrånvaro över dag 60 i sjukperioden.

Viktiga framtidsfrågor

Skövde kommuns ambition är att hela Skövde-regionen ska blomstra – till glädje för alla invånare, besökare och näringsidkare. Vår strävan är att fortsätta utvecklas i takt med tiden och med vårt uppdrag. Vision Skövde 2025 pekar tydligt ut riktningen för hur Skövdes samhälle ska lyckas med detta, och ställer höga krav på kommunen som organisation.

Skövde står inför stora utmaningar framöver, inte minst när det gäller demografiutvecklingen, kompetensförsörjningen och de ökade investeringsbehoven. Under flera år har vårt ekonomiska resultat varit starkt, men de tuffare tider som vi tidigare pratat om är nu här. Ekonomin i Sveriges kommuner väntas bli sämre framöver. Det blir därför viktigt att hitta rätt strategier för att möta utvecklingen.

Skövde är en expansiv kommun, på väg mot 60 000 invånare. Behovet av bostäder kommer med andra ord att vara stort även i fortsättningen. Samtidigt verkar de senaste årens långa högkonjunktur nu ha passerat sin kulmen. Avmattningen får konsekvenser i byggsektorn. Antalet beviljade bygglov har redan minskat och den utvecklingen kommer troligtvis att fortsätta. Det kan i sin tur göra det svårt att tillgodose behovet av bostäder framöver.

Utvecklingen av infrastrukturen är viktig av flera anledningar. Dels för att skapa fler jobb och större arbetsmarknadsregioner, dels för att underlätta ökat bostadsbyggande. För att öka delaktigheten hos dem som bor och verkar på landsbygden, och därmed öka växtkraften, måste ytterområdenas kvaliteter tas tillvara.

Samhällsplaneringen bidrar inte enbart till fler bostäder

och utbyggd infrastruktur – den ska också bidra till minskad energianvändning och minskade växthusgasutsläpp. Städer och tätbebyggda områden är särskilt känsliga för klimateffekter. Samtidigt väntas extrema väderhändelser som värmeböljor och skyfall bli vanligare. Det är viktigt att den fysiska planeringen tar hänsyn till dessa förändringar.

Vi är också på väg mot en stor generationsväxling och därmed en tid av ökade kostnader. Vi lever längre än tidigare och samtidigt föds det många barn. Det betyder att behovet av kommunens välfärdstjänster ökar. Unga och äldre är de två grupper som använder våra välfärdstjänster mest. Dessa grupper växer tydligt men antalet invånare i arbetsför ålder ökar knappt alls. Resultatet blir att en mindre grupp ska försörja en större.

I den rådande konjunkturen är kompetensförsörjningen en av kommunens största utmaningar, bland annat i flera kärnverksamheter. Även här syns effekterna av generationsskiftet, med yngre arbetskraft som har andra förväntningar på sina arbetsgivare. Det är viktigt att vi som organisation fortsätter att stärka vårt arbetsgivarvarumärke. Vi måste också se frågan ur ett större perspektiv och arbeta för att attrahera fler unga att stanna i eller flytta till Skövde – allt för att det lokala näringslivet ska fortsätta att utvecklas.

Kvalitetsarbetet blir en viktig pusselbit i mötet med våra framtida utmaningar. Genom att jobba systematiskt med förbättringsarbete och effektiviseringar ser vi till att rätt åtgärder sätts in på rätt ställen. På så sätt höjer vi inte bara kvaliteten – vi sparar också tid och pengar. Vi måste visa både mod och ut hållighet för att kunna fortsätta leverera välfärd av god kvalitet. För att vi ska lyckas måste ledningens engagemang och medarbetarnas delaktighet genomsyra hela arbetet.

STADSHUS

3

Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort och Vision Skövde 2025

Så fungerar vårt styrkort.....	38
Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort.....	39
Kund & samhälle	39
Kvalitet & effektivitet i våra processer.....	43
Medarbetare & chefer.....	44
Ekonomi.....	45
Uppföljning av prioriterade utvecklingsområden för Vision Skövde 2025	46
Regionen.....	47
Attraktiva boendemiljöer	48
Kunskapsutveckling och arbete	49
Natur och Miljö	51
Tillsammans	52
Vårt varumärke	53

Vision 2025: ”Skövde regionen är känd i landet som en välkomnande och växande region där människor möts, verkar och mår bra. Vi får livspusslet att gå ihop! Vi lyckas kombinera den stora stadens möjligheter och rika utbud med en naturnära enkelhet, där det finns tid över för det som berikar våra liv. I Skövde regionen trivs vi med livet i alla åldrar och är stolta över vad vi uppnått.”

Så fungerar vårt styrkort

Kommunfullmäktiges mål har strukturerats i form av ett styrkort. Ett styrkort är en matris som tydliggör sambandet mellan vad en verksamhet vill uppnå, hur målet ska infrias och hur resultatet mäts. Målen i kommunfullmäktiges styrkort är långsiktiga och strategiskt viktiga för Skövdes utveckling. De syftar till att styra mot Vision Skövde 2025.

Styrkortet är indelat i fyra perspektiv. Perspektiven har valts utifrån utvecklingsarbetets syfte. Det första perspektivet utgör kärnverksamheten i det kommunala åtagandet, de övriga är stödjande.

Inom **Kund & samhälle** finns fem mål som rör dem vi är till för: Skövdeborna. De handlar om att leverera välfärd till våra kunder och att skapa ett hållbart samhälle, alltså själva kärnan i vår verksamhet. Målen hänger ihop med de indikatorer som ska mäta om vi når Vision 2025. Bedömningen av måluppfyllelsen i denna redovisning görs vid utgången av mandatperioden 2015–2018: Är vi på rätt väg för att nå visionen?

Kvalitet & effektivitet i våra processer handlar om hur vi kvalitetssäkrar och effektiviserar våra processer/tjänster. Det kan exempelvis handla om utvecklingen av vår it-säkerhet, om våra rutiner för dokumentation eller om samordningen av transporter. Dessa förbättringar syns inte alltid för kunden, men de höjer kvaliteten och effektiviteten i det vi levererar.

Medarbetare & chefer berör hur Skövde kommun ska utvecklas som arbetsgivare. Det handlar om hur vår personalresurs ska utvecklas för att vi ska leva upp till de förväntningar som finns på kommunal service och välfärd. Den här delen behandlar också hur kommunen som arbetsgivare ska attrahera nödvändig kompetens.

Perspektivet **Ekonomi** tar upp hur Skövde kommun ska leva upp till kommunallagens krav på ”god ekonomisk hushållning”. Begreppet innebär att vi ska planera vår ekonomi och verksamhet långsiktigt, så att finansieringen av välfärden inte skjuts över på kommande generationer.

Färgsymboler för både mål och resultatmätningar

Grönt indikerar att målet eller målvärdet är nått. I tabeller betyder grönt att målvärdet uppnåtts med 100 procent eller mer.

Gult indikerar ett relativt gott resultat – att vi är på väg att nå målet men fortfarande har en bit kvar. I tabeller betyder gult att målvärdet uppnåtts med minst 81 procent.

Rött visar att målet inte är uppfyllt eller att resultatmätningen har ett svagt resultat relaterat till den ambitionsnivå som finns. I tabeller betyder rött att målvärdet uppnåtts med mindre än 80 procent.

Positiv trendpil: indikerat att utfallet var bättre 2018 än 2017.

Oförändrad trendpil: indikerat att utfallet var bättre 2018 än 2017.

Negativ trendpil: indikerat att utfallet var bättre 2018 än 2017.

Läsanvisning tabeller: I samtliga tabeller redovisas alltid det senaste kända värdet i kolumnen för 2018, oberoende av eftersläpning i statistik eller ej. Det ska framgå i texten vilket år statistiken avser.

Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort

Perspektiv 1: Kund & samhälle

Mål 1: "Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds."

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

JA

DELVIS

NEJ

Bedömning

Vi ser goda resultat på flera områden och bedömer därför att målet är uppfyllt. Nämnderna håller en hög måluppfyllelse inom området och flera mätningar visar goda resultat. Exempelvis visar årets brukarundersökning inom hemtjänst och särskilt boende genomgående höga värden. Medborgarundersökningen har också fått goda resultat.

Arbetet med ungdomar, folkhälsa och samverkan med den sociala sektorn har utvecklats under året. Här har en policy samt riktlinjer för medborgardialog och medborgarengagemang tagits fram och beslutats. För att göra stadskärnan mer attraktiv och fortsätta att utveckla Skövdes rika och varierade kultur- och fritidsliv har ett antal satsningar gjorts. Centrum genomgår en förändring med flera ombyggnationer. Samtidigt kompletteras satsningen på Billingens fritidsområde med andra initiativ, exempelvis att färdigställa en ny isyta vid Billingehov.

Detta, tillsammans med flera andra åtgärder som genomförts under mandatperioden, gör att målet bedöms som uppfyllt.

Redovisning av resultatmätningar

◆ ➔ LUPP – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken

Den senaste mätningen gjordes 2016, med oförändrat resultat jämfört med föregående mättillfälle. Frågorna har omformats och man kan se en positiv utveckling inom vissa områden och en negativ utveckling inom andra. Bland annat anser sig en större andel ungdomar ha stora eller ganska stora möjligheter att framföra sina åsikter. Andelen ungdomar som vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen har också blivit större. Däremot har andelen ungdomar som besöker fritidsgårdarna minskat kraftigt.

● ➔ SCB medborgarundersökning: Nöjd medborgar-index

Måttet visar vad medborgarna i Skövde kommun tycker om kommunens verksamheter. Vid 2017 års mätning fick Skövde ett index på 60, vilket är i nivå med förra mättillfället.

● ↑ Sysselsättning arbetsför befolkning, 16–64 år

Mätningen gäller 2017 på grund av eftersläpning i statistiken.

Sysselsättningen var då 77,66 procent. För att nå målet om en gynnsammare utveckling än riket behövde sysselsättningen öka med 0,45 procentenheter. Ökningen i Skövde var 0,76 procentenheter och målet uppfylldes därmed. Sysselsättningen hos den arbetsföra befolkningen har ökat med totalt 3 procentenheter under hela mandatperioden. Motsvarande siffra för riket är 2 procentenheter.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	77,66	76,9	75,05	74,75
Målvärde	77,35	75,94	75,52	74,85

● ↑ Sysselsättning 16–24 år

Mätningen gäller 2017 på grund av eftersläpning i statistiken.

Sysselsättningen var då 53 procent. För att nå målet om en gynnsammare utveckling än riket behövde sysselsättningen öka med 0,85 procentenheter. Ökningen i Skövde var 2,01 procentenheter och målet nåddes därmed. Under mandatperioden har sysselsättningen bland unga ökat stadigt – totalt med drygt 6 procentenheter under den gångna mandatperioden. I riket var ökningen knappt 5 procentenheter under motsvarande period.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	53,38	51,37	47,23	47,01
Målvärde	52,22	49,69	48,7	46,4

Mål 2: "Skövde är 60 000 invånare år 2025."

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

JA

DELVIS

NEJ

Bedömning

Under mandatperioden 2015 till 2018 fick Skövde nästan 2 600 fler invånare, vilket är en rekordökning. De senaste åren har bostadsproduktionen också varit intensivare än på många år. Mellan 2015 och 2018 byggdes 1 201 bostäder. Invånarantalet väntas fortsätta öka med drygt en procent per år fram till 2025. Förändringen kommer dock att variera från år till år.

Skövde klättrade 58 placeringar på Svenskt Näringslivs ranking under 2018. Samtidigt växte antalet arbetstillfällen. Båda dessa faktorer är viktiga anledningar till Skövdes fortsatta tillväxt. Det är positivt att vi nu börjar se resultat av långsiktiga satsningar.

Den höga byggtakten, de positiva resultaten kring företagsklimat och nyföretagande samt den kraftiga befolkningsökningen gör att målet bedöms vara uppfyllt.

Redovisning av resultatmätningar

▲ Antal nya bostäder

Under 2018 byggdes 475 nya bostäder, vilket var fler än föregående år (424). Av dessa var 357 flerbostadshus och 118 småhus. Under mandatperioden 2015–2018 har drygt 1 200 bostäder byggts. Målet om 1 000 bostäder under mandatperioden har alltså uppfyllts med råge.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	475	424	213	89
Akkumulerat mandatperioden	1 201	726	302	89

▲ Svenskt Näringslivs ranking

Skövde blev en av årets tio klättrare i rankingen 2018, med en förbättring på 58 placeringar. Vi ligger nu på ungefär samma nivå som före mandatperioden (2014: 55).

	2018	2017	2016	2015
Utfall	57	115	67	69
Målvärde	30	30	30	30

▲ Antal arbetstillfällen i Skövde

Antalet arbetstillfällen var 1 200 fler under 2018 än året innan; den kraftigaste ökningen under mandatperioden. Att påverka antalet arbetstillfällen kräver en långsiktig strategi. Kommunen behöver skapa förutsättningar för företag att växa. Det handlar bland annat om att locka nya invånare till Skövde, bygga bostäder, vara lyhörda för företagen, fortsätta att utveckla Science Park Skövde och stärka samverkan med högskolan.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	32 650	31 409	31 333	31 789
Målvärde	31 410	31 334	31 790	-

▲ Antal invånare

Under 2018 fick Skövde kommun 754 fler invånare. Det motsvarar en ökning på 1,37 procent.

Under mandatperioden 2015–2018 ökade Skövde kommuns befolkning med 2 595 personer. Det motsvarar en tillväxt på nästan fem procent. Totalt hade Skaraborg under mandatperioden en tillväxt på 2,8 procent.

Mål 3: "Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige"

Bedömd målluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

○ JA DELVIS □ NEJ

Bedömning

Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt. På det lokala planet har Skövde ett starkt varumärke med en hög andel stolta invånare – men på nationell nivå krävs fortsatt arbete.

Flera viktiga kommunikationsinsatser och varumärkesstärkande aktiviteter har genomförts under mandatperioden, både mot en bred allmänhet och mot specifika målgrupper. Detta har bidragit till att stärka vårt varumärke och öka kännedomen om Skövde. Målet är dock högt ställt och kräver långsiktigt arbete. Slutsatsen är att vi går i rätt riktning, men att målet ännu inte är uppfyllt.

Målbild: Vi ska göra Skövdes varumärke starkt och tydligt. Marknadsföring och annan kommunikation förstärks och ska utgå från en genomtänkt varumärkesstrategi. Vi är alla stolta ambassadörer för vår stad och för Skövde regionen.

Redovisning av resultatmätningar

▲ Lokal stolthet (SCB:s medborgarundersökning: Nöjd region-index)

Måttet fokuserar på vad medborgarna i Skövde kommun tycker om kommunen som plats att bo och leva på. Vid 2017 års mätning fick Skövde ett Nöjd region-index på 65, vilket är bättre än förra mättillfället. Genomsnittsvärdet för jämförbara kommuner var 64 i årets mätning.

➔ Nationell kännedom

Ingen ny varumärkesmätning genomfördes under 2018. Mätningen som gjordes våren 2016 visade på låg nationell kännedom om Skövde hos den breda allmänheten. Det som ändå stack ut i någon mån var Högskolan i Skövde, Billingen, Volvo, handboll, dialekten och militären.

➔ Antal sysselsatta inom Science Park Skövde

Science Park Skövde har inget relevant statistikunderlag för detta mått. Därför rapporteras föregående års siffra.

Näringslivsenheten arbetar proaktivt med Science Park Skövde för att fylla parken med fler företag. Utbyggnaden är viktig för Skövdes utveckling och för att samla fler företag i parken.

Turistomsättning (TEM)

Det finns ingen statistik att redovisa för 2018. Under mandatperioden har vi sett en ökning i turistomsättning.

Mål 4: "Skövde har en andel högskoleutbildade som ökar snabbare än genomsnittet för riket under perioden 2011–2025"

Bedömd måloppfyllelse vid mandatperiodens slut:

JA
 DELVIS
 NEJ

Bedömning

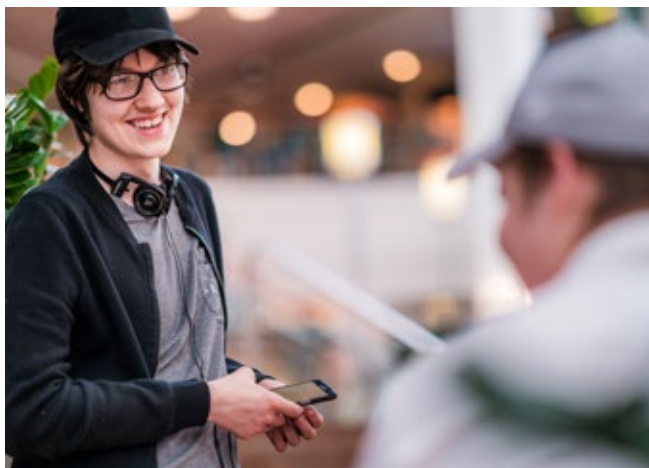
Målet bedöms som delvis uppfyllt. 2018 var andelen högskoleutbildade i Skövde kommun 25,2 procent. Sedan 2011 har andelen högskoleutbildade ökat med tre procent. Det är mer än motsvarande ökning i riket under samma period.

Sett över hela mandatperioden har vuxenutbildningens resultat förbättrats. Den genomsnittliga tiden för elever att nå godkänt resultat inom SFI (svenska för invandrare) har sänkts, och fler elever får godkänt.

För grundskolan ligger 2018 års resultat enligt flera mätningar på samma nivå som 2015. Det gäller till exempel mätningarna av andelen gymnasieelever med behörighet till högskola samt av resultaten på det nationella delprovet Läsa faktatext i årskurs 3. Det resultat som har utvecklats svagast under mandatperioden är andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till ett nationellt program. Bakgrunden till det är att resultaten sänktes markant mellan 2015 och 2016, från 89,8 procent till 82,6 procent. Resultatet kan ha påverkats av att många nyanlända kom till Sverige under denna period.

Under mandatperioden har man bland annat fokuserat på att stärka samarbetet med högskolan. Ett samverkansavtal tecknades mellan Högskolan i Skövde och Skövde kommun under 2018.

Utifrån detta och övriga resultatmätningar bedöms målet som delvis uppfyllt.

Redovisning av resultatmätningar

Resultat (läsa faktatext) nationella prov årskurs 3

90,1 procent i grundskolans årskurs tre fick godkänt på de nationella proven på området Läsa faktatext. Det är en minskning med cirka 4 procentenheter från 2017.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	90,1	94,3	94,4	91,8
Målvärde	93,3	91,9	94,5	94,4

Andel gymnasieelever med behörighet till högskola

64 procent av gymnasiets avgångselever våren 2018 hade grundläggande behörighet till universitet och högskola. En minskning med en procentenhet från föregående år. Andelen elever med behörighet till högskola hade en topp 2016, men är nu på liknande nivå som det var vid mandatperiodens början.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	64	65	69	64
Målvärde	66	70	65	-

Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till ett nationellt program

Andelen elever som är behöriga till ett nationellt gymnasieprogram minskade något under 2018 till 82,2 procent.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	82,2	83,3	82,6	89,8
Målvärde	83,4	82,7	89,9	88,0

Andel gymnasieelever, folkbokförda, som studerar med inriktning mot naturvetenskap, teknik och matematik

14,5 procent studerade med inriktning mot naturvetenskap, teknik och matematik under 2018. Det är en ökning med en procentenhet jämfört med 2017.

Sett till hela mandatperioden kan man se att andelen har pendlat fram och tillbaka och vid mandatperiodens slut är andelen som studerar med inriktning mot naturvetenskap, teknik och matematik i samma nivå som den var vid mandatperiodens början.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	14,5	13,3	21,0	14,6
Målvärde	13,4	21,1	14,7	-

↑ Antal UF-företag (ung företagsamhet) på gymnasiet

Under 2018 startades 47 nya UF-företag, en ökning med nio företag jämfört med 2017.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	47	36	30	30
Målvärde	37	31	31	-

↑ Andel av befolkningen med akademisk examen

I Skövde har 25,20 procent av befolkningen mellan 25 och 64 år en eftergymnasial utbildning som motsvarar minst tre års studier, enligt siffror från Statistiska centralbyrån (2017; siffror för 2018 publiceras senare under 2019). I siffrorna inkluderas även officersutbildning. Andelen har ökat med 0,40 procentenheter jämfört med föregående år. Ökningen i riket var 0,39 procentenheter.

Sett ur ett längre perspektiv så har andelen av befolkningen med eftergymnasial utbildning ökat med drygt 3 procentenheter sedan 2011, vilket är en något högre ökning än motsvarande siffra för riket.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	25,20	24,80	24,34	23,93
Målvärde	25,19	24,75	24,36	23,85

Mål 5: "Skövde använder så gott som uteslutande förnybar energi år 2025."

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

JA
 DELVIS
 NEJ

Bedömning

För Skövde samhälle krävs krafttag för att nå visionen till 2025. Den stora utmaningen är att sänka andelen fossilt bränsle som används för transporter. I och med de senaste årens snabba teknikutveckling för elektrifierade fordon är det fortfarande möjligt att drastiskt minska fordonsutsläppen till 2025, men då måste transporterna prioriteras. Inom kommunorganisationen är det lättare att nå målet om organisationen fokuserar på icke fossildrivna fordon, energieffektivisering av fastigheter och förnybar energiproduktion.

Redovisning av resultatmätningar

↑ Andel förnybar energi i Skövde samhälle

Andelen förnybar energi har sedan energi- och klimatplanen antogs 2012 legat strax under 40 procent. Under 2016 ökade den dock till 44 procent. Den icke förnybara energin domineras av bensin och diesel som används i transportsektorn. Industrins transporter ingår också här eftersom de inte särredovisas av SCB. I fjärrvärmens räknas en del av avfallsförbränningen som icke förnybar. Statistik visar också att runt hälften av den el som producerades i Norden under 2015 var icke förnybar.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	44	39	43	43
Målvärde	40	44	44	-

↑ Andel förnybar energi i Skövde kommun som organisation

I kommunorganisationen 2018 var 67 procent av den använda energin förnybar. Att andelen är så hög beror framför allt på en stor andel förnybart i fjärrvärmemixen. Under 2018 kom 82 procent av fjärrvärmens från förnybara energikällor. De 33 procent i kommunorganisationen som klassas som icke förnybar energi består framför allt av el från icke förnybara källor samt av fjärrvärme som producerats genom avfallsförbränning. Som icke förnybart räknas delar av det förbrända avfallet samt den olja som används när annat bränsle inte räcker till.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	67	65	65	-
Målvärde	66	66	65	-

↑ Antal resenärer i kollektivtrafik

I Skövde stadstrafik gjordes cirka 2,65 miljoner resor under 2018 – en ökning med 9,6 procent. Utvecklingen beror bland annat på att arbetspendling blivit vanligare, vilket också bland annat ses i antalet sålda periodkort. Ungdomsresorna blir också tydligt fler – inte enbart på sommaren. Man kan se en trend i att sommarens möjlighet för ungdomar att resa gratis med kollektivtrafiken resulterat i fler resor även under hösten.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	2 650 000	2 434 182	2 447 037	2 211 695
Målvärde	2 434 183	2 447 038	2 211 696	2 169 462

●↑ Energianvändning i kommunens lokaler

Energianvändningen i kommunens lokaler var 182 kWh/m² under 2018. Det är något mindre än föregående år. Kommunen jobbar kontinuerligt med energieffektivisering som en del av det naturliga underhållet.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	182	188	-	-
Målvärde	187	191	-	-

●↑ Energianvändning i kommunens bostäder

Energianvändningen i kommunens bostäder var 116 kWh/m² under 2018. Skövdebostäder AB har alltså fortsatt att minska sin energianvändning även om takten avtagit något de senaste åren. Om Skövdebostäder fortsätter som de har gjort sedan 2009 är chansen stor att de når målet om 20 procents minskning till 2020.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	116	118	-	-
Målvärde	117	119	-	-

◆↑ Andel svenska livsmedel i måltidsverksamheterna (varav andel svenskt kött)

Andelen svenska livsmedel i måltidsverksamheterna var 66 procent vid årets slut. Nivån har legat relativt stadigt under hela mandatperioden. Andelen svenska animalier i måltidsverksamheterna har dock ökat – från 74 procent i början av mandatperioden till 91 procent vid slutet av 2018. I begreppet svenska animalier ingår utöver kött även kyckling, ost, övriga mejeriprodukter och ägg. Det redovisas inte längre någon statistik för enbart kött.

	2018	2017	2016	2015
Utfall	66,2	68	66	-
Målvärde	70	70	70	-

Perspektiv 2: Kvalitet & effektivitet i våra processer

Mål: "Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation"

Bedömd målpuffyllelse vid mandatperiodens slut:

JA DELVIS NEJ

Bedömning

Skövde ligger bra till på flera områden, men det finns också delar som behöver förbättras. För att bibehålla goda resultat och säkerställa en god utvecklingstakt krävs att vi jobbar mer med systematiskt förbättringsarbete. Under mandatperioden har kvalitetsarbetet varit i fokus. Det har resulterat i flera aktiviteter. Bland annat har en kvalitetspolicy beslutats, en kvalitetshandbok har tagits fram, utbildningsinsatser har genomförts och flera förbättringsarbeten har gjorts med goda resultat.

Att skapa en förbättrad kvalitetskultur tar tid, men vi kan konstatera att många delar är på plats. Vi är fortfarande i början av vår resa – av den anledningen har vi inte nått målet fullt ut. Vi har dock gjort en tydlig förflyttning framåt under mandatperioden. Arbetssätten för att implementera strategierna finns och rekommendationen är att fortsätta och hålla i det arbete som vi startat.

Redovisning av resultatmätningar

◆↓ Andel ärenden som löses i kontaktcentret vid en första kontakt

Resultatet mäts i förhållande till kontaktcenters samtliga ärenden, alltifrån dem som kontaktcenter löser på egen hand till dem där centret agerar växel. Med nuvarande definition bedöms målvärdet därför vara orimligt att nå inom överskådlig framtid, utan att i grunden förändra kontaktcenters organisation och arbetsmodell. Det skulle sannolikt kräva att sakkunniga handläggare från utvalda områden flyttas in till kontaktcenter.

Resultatmätningen kommer att definieras om framöver för att vara jämförbar med andra kommuner. Målvärdet bör då också anpassas till den nya definitionen.

◆ ➔ Kommunens kvalitet i korthet (KKIK)

Skövde och 260 andra kommuner har under 2018 deltagit i Sveriges kommuner och landstings undersökning Kommunens kvalitet i korthet (KKIK). Undersökningen visar kommunens kvalitet och effektivitet jämfört med andra kommuner. Den består av ett 40-tal nyckeltal fördelade på tre områden:

- Barn och unga
- Stöd och omsorg
- Samhälle och miljö

Skövde kommuns välfärdstjänster får relativt goda resultat. Drygt en tredjedel av nyckeltalen placerar Skövde bland de 25 procent bästa kommunerna. Undersökningen visar goda resultat inom både socialtjänst och skola. Vår servicenivå har också höjts; invånare får snabba svar på sina frågor och ett gott bemötande via telefon och e-post. Däremot finns det förbättringspotential inom vård och omsorg. Utvecklingstakten när det gäller nyckeltalen varierar. Drygt en tredjedel av nyckeltalen har utvecklats positivt, men på vissa områden är utvecklingen negativ. Resultaten tyder på att analys- och förbättringsarbetet behöver intensifieras ytterligare.

● ↑ SCB:s medborgarundersökning: Nöjd inflytande-index

Måttet fokuserar på medborgarnas syn på inflytande i kommunen. Vid 2017 års mätning fick Skövde ett index på 44, vilket är något bättre än vid förra mättilfället.

Perspektiv 3: Medarbetare & chefer

Mål: "Skövde kommun är ett starkt arbetsgivarvarumärke (employer branding)"

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

JA DELVIS NEJ

Bedömning

Från och med 1 januari 2015 fungerar kommunstyrelsen som anställningsmyndighet. Det har gett förutsättningar för att arbeta kommungemensamt inom arbetsgivarområdet. En varumärkesstrategi där arbetsgivarvarumärket är en del har tagits

fram. Strategin visar i vilken riktning kommunen ska gå för att stärka arbetsgivarvarumärket.

Kommunen har också tagit fram en strategisk kompetensförsörjningsplan för att arbeta gemensamt kring dessa frågor. Utifrån en årlig analys beräknas det lång- och kortsiktiga kompetensbehovet. Man slår också fast vilka åtgärder som har gjorts och vilka som planeras. För att stärka rekryteringsmöjligheterna genomförs också ett pilotprojekt där en rekryteringsenhet tar hand om en del av rekryteringsarbetet. Dessutom har arbetssättet med Skövdemodellen och anställda serviceassistenter utvärderats med gott resultat.

Under perioden har det också tagits fram ett nytt koncept för introduktion för nyanställda, ett chefstraineeprogram samt ett traineeprogram för ingenjörer och arkitekter. Kommunen har deltagit i mässor och hållit presentationer vid arbetsmarknadsdagar, och riktade insatser mot lärosäten har genomförts. Samtidigt har man tagit fram ett antal filmer som visar olika yrken, en personaltidning till samtliga medarbetare samt nyhetsbrev för våra chefer. En kommungemensam löneprocess och parts-gemensamma arbetsmiljöutbildningar har också genomförts.

Alla skaraborgska kommuner ingår i ett nätverk för samverkan på arbetsgivarområdet. Högskolan i Skövde, näringslivet, vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och primärvården är andra viktiga samverkanspartner.

Redovisning av resultatmätningar

● ↓ Medarbetarenkät

Medarbetarenkäten har genomförts och NMI (nöjd medarbetarindex) hamnar på 61, vilket är över målvärdet men en liten försämring från föregående mätning (62, 2015). Fortsatt analys och åtgärder kommer att genomföras under 2019.

● ➔ Extern uppföljning av Skövde kommun som arbetsgivare

Bland ej kommunanställda invånare i arbetsför ålder ser 38 procent Skövde kommun som en attraktiv arbetsgivare. Motsvarande siffra i regionen (Skaraborg exklusive Skövde) är 33 procent. Mätningen genomfördes 2016.

Perspektiv 4: Ekonomi

Mål: "Kommunens resultat ska över mandatperioden vara minst 3 procent av skatter och bidrag."

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

JA

DELVIS

NEJ

Bedömning

Ett resultat om 3 procent av skatter och bidrag är nivån som behövs för att värdesäkra vårt kapital för att klara att växa och självfinansiera våra investeringar framåt.

En långsiktig finansiell analys till och med 2030 har tagits fram, i den finns också en översyn av det finansiella resultatmålet. Allt pekar på att det kommer att krävas ett årligt resultat på minst 3 procent av skatter och bidrag för att begränsa låneskuldens utveckling och klara av kommunens framtida utmaningar.

Resultaten under mandatperioden uppgick till:

- 2015: 3,1 %
- 2016: 5,6 %
- 2017: 1,8%
- 2018: 0,6 %
- Snitt 2,78 %

Målet har i stort uppnåtts. Särskilt då större jämförelsestörande poster tagits under denna mandatperiod, som försäkringslösen av pensioner, förtidsinlösen av ränteswappar, avsättning exploatering samt nedskrivning av aktier.

Redovisning av resultatmätningar

▀ Årets resultat (kommunkoncern/kommun)

Kommunen visar ett positivt resultat på 16 miljoner kronor för 2018. Resultatet motsvarar 0,6 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

◆ ▀ Soliditet inklusive pensionsskuld (kommunkoncern/kommun)

Soliditeten exklusive pensionsskulden uppgår till 39 procent* för år 2018, vilket är en försämring med 2 procentenheter jämfört med föregående år. Försämringen beror på höga investeringsnivåer och ett lägre resultat än tidigare år. Soliditeten är dock fortsatt relativt hög trots höga investeringsnivåer under flera år, vilket förklaras av goda resultat genom åren.

För att få ett mer relevant mått på soliditeten måste hänsyn tas till det pensionsåtagande som redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Om detta åtagande, som vid årsskiftet uppgick till 930 miljoner kronor, läggs in i balansräkningen har kommunen fortfarande en positiv soliditet på 27 procent*.

* Med hänsyn tagen till att mätten ej är granskade av revisionen.

● ➔ Skattesats

Skattesatsen är oförändrad sedan 2014: 20,86 öre per skatte-krona.

Uppföljning av prioriterade utvecklingsområden för Vision Skövde 2025

3.5 Regionen

Målbild: Vi ska förstärka vår roll som attraktiv centralort och agera draglok för hela Skövde-regionen. Vi ska verka för att skapa en större gemensam arbetsmarknadsregion. Infrastrukturen ska utvecklas så att vi enkelt kan röra oss, både inom Skövde-regionen och till eller från andra orter och centra som är viktiga för oss. Vi ska vara en aktiv och tydlig aktör i Västra Götaland.

Fakta och utveckling under mandatperioden – några exempel:

Fortsatt utveckling av infrastrukturen

- Under mandatperioden har ett nytt bussgarage färdigställts och 2018 invigdes det nya parkeringshuset i kvarteret Mode. Huset har plats för 600 bilar. Stationsgatan har också byggts om och blivit en central del i den nya stadsbussterminalen.
- Infrastrukturen i Skövde tätort har varit i fokus. Flera nya rondeller har byggts och befintliga rondeller har byggts ut för att underlätta trafikflödena genom och inom staden.
- En grundförutsättning för att regionen ska utvecklas positivt är goda pendlingsmöjligheter och att infrastrukturen omkring oss utvecklas. Under mandatperioden har man arbetat med detta på flera fronter. Exempelvis har man gjort en åtgärdsvalsstudie för riksväg 49:s sträckning mellan Skövde och Karlsborg. Man har också trappat upp arbetet med en ny nationell och regional plan för transportinfrastruktur och fortsatt med en kollektivtrafikplan för 2025 i samverkan med Västra Götalandsregionen, Västtrafik och Nobina. Samtidigt har även arbetet i Västra Stambanegruppen samt Jönköpingsbanegruppen varit intensivt.

Aktiv och tydlig aktör i Skövde-regionen

- Nya Regionens hus stod klart för inflyttning under sommaren 2018. Byggnaden är nu arbetsplats för 360 medarbetare.
- Skövde stadsbibliotek är draglok i Bibliotek Mellansjö, ett Skaraborgssamarbete som invigdes den 1 mars 2018. Samarbetet framhålls som en nationell förebild när det gäller arbetsformer och resultatfokus. Arbetet med biblioteksdatasystemet Koha – öppen källkod väcker intresse i hela landet.
- Sweden Game Arena har under hela mandatperioden rönt uppmärksamhet både lokalt och nationellt. Sweden Game Conference har blivit en återkommande konferens som även drar till sig internationell uppmärksamhet.
- I november 2018 hölls rikskonferensen Bättre skola i Skövde. Konferensen riktade sig till alla som arbetar med kvalitetsfrågor i skolvärlden, exempelvis rektorer, skolchefer, lärare, fackliga företrädare, tjänstemän och politiker. Fokus låg på systematiskt kvalitetsarbete i förskola och skola. Över 400 personer från hela landet deltog på konferensen.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

- Infrastrukturen till och från Skövde-regionen är fortsatt avgörande för den framtida utvecklingen. Här har viktiga steg tagits. Samarbetet med andra kommuner kring E20 och Västra stambanan behöver prioriteras även i fortsättningen. Vi måste fortsätta att vara en tydlig aktör.
- Det nätverksarbete som sker i dag, både på lokal och regional nivå, skapar förutsättningar för att gemensamt utveckla regionen. Detta blir allt viktigare när vi ska möta framtidens utmaningar.

Befolkningsutveckling	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Befolkningsstillväxt Skövde kommun, antal	754	842	578	421	275	647	451	359
Befolkningsstillväxt Skövde kommun, i %	1,37	1,56	1,08	0,79	0,52	1,24	0,90	0,70
Befolkningsstillväxt Skaraborg, i %	0,50	0,61	0,97	0,67	0,59	0,62	0,10	0,00
Befolkningsstillväxt riket, i %	1,09	1,25	1,46	1,06	1,06	0,93	0,80	0,70

Källa: Statistiska Centralbyrån

Lokal arbetsmarknadsregion	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Inpendling till Skövde	12 277	12 013	11 827	11 766	11 548	10 962	11 029	10 432
Utpendling från Skövde	5 475	5 459	5 338	5 200	5 151	5 161	4 953	4 936
Netto	6 802	6 554	6 489	6 566	6 397	5 801	6 076	5 496
Inpendling till Skaraborg	7 069	7 045	6 991	6 994	6 989	6 783	6 844	6 672
Utpendling från Skaraborg	10 334	10 357	10 426	10 043	9 993	9 694	8 622	9 124
Netto	-3 265	-3 312	-3 435	-3 049	-3 004	-2 911	-1 778	-2 452

Källa: Statistiska Centralbyrån

Handelsindex	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Handelsindex, Skövde	133	135	134	132	133	135	134	133

Källa: Statistiska centralbyrån

3.6 Attraktiva boendemiljöer

Målbild: Vi ska skapa attraktiva boendemiljöer som är anpassade till människors olika intressen och behov. Förutsättningarna för att bygga nya bostäder ska förbättras och vi ska stimulera intressenter till att investera i Skövde.

Fakta och utveckling under mandatperioden – några exempel:

Boendemiljöer som är anpassade till människors olika intressen och behov

- Under mandatperioden har Skövde placerat sig i topp på fiberkartan. Det är tack vare en tydlig satsning på fiber på landsbygden. I slutet av 2018 hade 85 procent av hushållen i Skövde tillgång till fiber.
- Utvecklingen av stadskärnan har pågått under stora delar av mandatperioden. Flera gator har byggts om, bland annat har Hertig Johans gata fått ett helt nytt utseende. Torget är under ombyggnad – invigning planeras till Matfestivalen 2019.
- En ny mötesplats för unga i Tidän öppnade under våren 2018. Den fungerar som en stimulerande plats för ungdomar och föreningar att mötas på. Här har man under året exempelvis arbetat med Hållbart – ett ungdomsprojekt som handlar om odling och mat ur ett hållbarhetsperspektiv.
- Trädgårdsstaden har fortsatt att växa fram under mandatperioden. Både en grundskola och en förskola har färdigställts och invigts i området. Dessa kommer att bidra till

stadsdelens fortsatta utveckling. För varje nytt byggprojekt som startas blir bebyggelsen också mer blandad. Det stärker områdets attraktivitet.

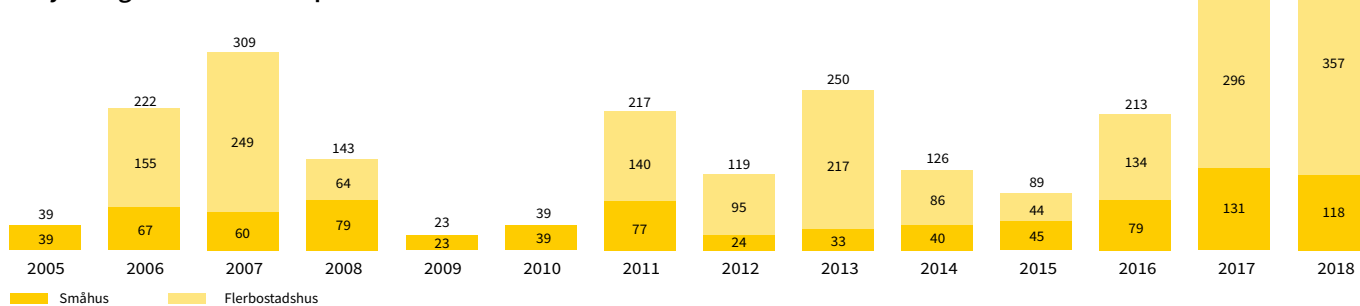
Stimulera intressenter till att investera i Skövde

- Handelsområdet Stallsiken har vuxit kraftigt under mandatperioden, med flera nya aktörer på plats. Många företag har visat intresse för att etablera sig och investera i handelsområdet, som idag är en viktig del av Skövdes utveckling.
- Under mandatperioden har fler byggföretag visat sig vara villiga att investera i Skövde och på så sätt vara med och utveckla staden. Det är väldigt positivt. Intresset betyder både att aktörerna tror på framtiden i Skövde och att vi får större variation på de bostäder som byggs.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

- Bostadsproduktionen har varit hög under mandatperioden och kommer att fortsätta vara det de kommande åren. Samtidigt är det viktigt att vi fokuserar även på andra delar av samhällsutvecklingen. Att exempelvis arbeta med områdesutveckling och samverka med civilsamhället är också avgörande för att skapa attraktiva boendemiljöer.
- Kommunens allmännyttiga bostadsbolag är AB Skövdebostäder. Bolaget är ett verktyg och en tillgång när det gäller att bygga nya bostäder, skapa hållbar utveckling, främja social integration och skapa balans i tillgången på hyresrätter mellan kommunens stadsdelar.

Inflyttningsklara bostäder per år Skövde kommun 2005 – 2018

Prisutveckling på bostäder*	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Villor snittpris	2 564 000 kr	2 368 000 kr	2 202 000 kr	2 235 000 kr	1 956 000 kr	1 787 000 kr	1 771 000 kr
Antal försäljningar	299	288	273	256	238	225	181
Bostadsrätter snittpris	1 157 000 kr	1 193 000 kr	1 092 000 kr	960 000 kr	777 000 kr	640 000 kr	557 000 kr
Antal försäljningar	494	564	507	467	375	357	283

*Källa Mäklarstatistik

3.7 Kunskapsutveckling och arbete

Målbild: Vi ska arbeta för att det byggs upp erkända spetskompetenser som lockar ny-etableringar till Skövde-regionen. Våra skolor ska utvecklas mot nationell toppklass! Vi ska arbeta för utbildningsmöjligheter som uppfyller kraven från kunskapsintensiva företag och organisationer, och på så vis främja ett varierat och blomstrande näringsliv.

Fakta och utveckling under mandatperioden – några exempel:

- Skövde-modellen har funnits under stora delar av mandatperioden och är ett projekt för att underlätta för nyanlända att komma ut i arbetslivet. En fortsättning för projektet planeras. Sedan våren 2017 har 23 personer deltagit i de olika piloterna. 79 procent av dem som är klara i projektet har gått vidare till anställning eller studier. Sammanlagt har tio företag varit engagerade i projektet, som har rönt nationell uppmärksamhet.
- Sedan 2017 ingår Skövde i ett treårigt samarbete med Skolverket och Karlstad universitet. Projektet heter Samverkan för bästa skola. Det innehåller en mängd olika insatser för att främja utvecklingsarbetet inom och mellan skolor. Utvecklingsgrupper har tagits fram på de skolor som deltar. Första steget var att under 2018 göra en analys av nuläget och sedan tillsammans komma fram till vilka åtgärder som behövs för att fler elever ska nå sina mål.
- I början av 2018 beslutade man att kraftsamla kring näringslivet. Kommunens ledning gjorde cirka 60 lokala företagsbesök för att lyssna in de utmaningar och möjligheter som företagen står inför. Både förtroendevalda och tjänstepersoner deltog vid besöken. Satsningen föll väl ut och var uppskattad i näringslivet.
- ASSAR är en plattform för kunskapsutbyte mellan nationella och internationella företag, kunskapsnoder och institut. Syftet med satsningen är att etablera en världsledande integrerad fysisk och virtuell utvecklingsmiljö för forskning, teknikutveckling, innovation och utbildning i Skövde. ASSAR invigdes under våren 2018 och har haft långt fler besökare än väntat.

- Under året har 167 serviceassistenter anställts inom Skövde kommun. 74 procent av dessa är personer med utomeuropeiskt ursprung. De flesta har anställts inom skolan. Sedan starten 2016 har ungefär var tredje serviceassistent gått vidare till den reguljära arbetsmarknaden. Ungefär var femte har gått vidare till studier.
- Projektet Ung Arena 9.0 har pågått under hela mandatperioden. Bakgrunden är att ungdomar mellan 15 och 24 år som varken arbetar eller studerar snabbare ska finna en väg till arbete eller studier. Syftet med projektet har varit att stärka och utveckla samverkan mellan Skaraborgs kommuner och övriga samhällsaktörer kring denna fråga.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

- Skövde kommun stöttar och skapar förutsättningar för nyföretagande. En viktig uppgift är att länka samman näringsliv och kommun. Detta har vi arbetat aktivt med under året. Det är viktigt att näringslivets röst och behov förs in i kommunens olika beslutande organ.
- Utrikes födda, lågutbildade och personer med funktionshinder är utsatta grupper med en hög andel arbetslösa. För att undvika utanförskap i dessa grupper krävs riktade åtgärder även i fortsättningen.
- Måluppfyllelsen i grundskola och gymnasieskola visar på mindre skillnader jämfört med 2017, men över tid ser vi tyvärr negativa trender på flera områden. Ett fortsatt fokus på kvalitets- och analysarbete krävs för att vända trenden. Det gäller också att vi vågar vara uthålliga i de förändringar vi gör och att vi låter dem ta tid.

Nyckeltal Kunskapsutveckling och arbete

	2018	2017	2016	2015	2014
Meritvärden, grundskolan, Skövde <i>Källa: Skolverket</i>	222,7	214	215,7	228,1	209,5
Meritvärden, grundskolan, Riket <i>Källa: Skolverket</i>	228,7	223,5	224,1	224,7	214,8
Andel behöriga elever till gymnasieskolan (i procent) Skövde (folkbokförda elever) <i>Källa: Skolverket</i>	82,2	83,3	82,6	89,8	87,9
Andel elever behöriga till gymnasieskolan (i procent), Riket <i>Källa: Skolverket</i>	84,4	82,5	81,3	85,6	86,9
Betygspoäng, gymnasieskolan, Skövde (folkbokförda elever). <i>Källa: Kolada</i>	14,6	14,1	14,0	14,1	14
Betygspoäng, gymnasieskolan, Riket (median) <i>Källa: Skolverket</i>	14,3	14,2	14,6	13,9	13,7
Andel gymnasieelever som fullföljt utbildning med examen inom 3 år. Elever inom Gymnasium Skövde. <i>Källa: Kolada</i> <i>*Ej jämförbart före 2015 då mätvärdet var annorlunda formulerat.</i>	80	72	73	77*	
Andel gymnasieelever som fullföljt utbildning med examen inom 3 år. Riket. <i>Källa: Kolada</i> <i>*Ej jämförbart före 2015 då mätvärdet var annorlunda formulerat.</i>	64,3	65	64	64*	
Andel inskrivna ungdomar inom aktivitetsansvaret, exklusive IM, som inte är i sysselsättning <i>Källa: egen statistik</i> <i>**Ej jämförbart före 2015 då mätvärdet var annorlunda formulerat.</i>	46	44	51	47**	
Andel elever som inom tre år går vidare till högre studier i procent, Skövde <i>Källa: Skolverket, jämförelsetal</i>	37	39	35	35	35
Andel elever som inom tre år går vidare till högre studier i procent, Riket <i>Källa: Skolverket, jämförelsetal</i>	40	40	42	41	36
Antal inskrivna arbetslösa hos arbetsförmedlingen (öppet arbetslösa och arbetssökande i program med aktivitetsstöd) i Skövde i december, åldersgrupp 16–64 år. <i>Källa: Arbetsförmedlingen</i>	1 722	1 782	1 853	1 976	2 167
Antal inskrivna arbetslösa hos arbetsförmedlingen (öppet arbetslösa och arbetssökande i program med aktivitetsstöd) i Skövde i december, åldersgrupp 18–24 år. <i>Källa: Arbetsförmedlingen</i>	271	257	349	452	569
Antal nystartade arbetsställen <i>Källa: Statistiska centralbyrån</i>	368	389	428	402	416
Antal nedlagda arbetsställen <i>Källa: Statistiska centralbyrån</i>	313	378	391	345	348

3.8 Natur och Miljö

Målbild: Vi ska värna den vackra naturen i hela Skövde regionen. Närheten till naturen berikar och ska erbjuda möjlighet till rekreation och ett hälsosamt liv. Miljömedvetenheten ska öka och vi ska verka för att såväl individer som organisation lever resurssnålt och ansvarsfullt, med kommande generationer i åtanke.

Fakta och utveckling under mandatperioden – några exempel:

- Klimatdagen anordnades i mars 2018 och blev en vidareutveckling av 2017 års visionsdag med tema natur och miljö. Tjänstepersoner, politiker, näringsliv och organisationer bjöds in för att kompetensutveckla och arbeta i grupp kring klimatförändringar och klimatanpassning. Det blev en väldigt uppskattad och innehållsrik dag, där den viktiga klimatfrågan fick det rampljus den förtjänar. Även om den globala medeltemperaturökningen hålls under två grader väntas stora klimatförändringar. Dessa kommer att påverka de flesta av samhällets sektorer och naturmiljön.
- Det klimatsmarta trähusbyggandet i Frostaliden har tagit rejäl fart under 2018. I början av året stod det första projektet (Götenehus) klart. Sedan dess har två andra projekt (Jättadalen och Brunnen bostad) färdigställts och det sista (Skövdebostäder) beräknas stå färdigt under 2019–2020. Flera studiebesök har hållits för att uppmärksamma området. Fackpress har också gjort många besök/reportage. Dessutom fick Jättadalen AB Skövde kommuns miljöpris, vilket var väldigt positivt för området.
- Bussmiljönärerna är ett betydelsefullt beteendeprojekt som kommunen genomfört under året. I fyra månader hade deltagarna i uppgift att minska sitt bilåkande och istället ta bussen till och från jobbet. Efter projektets slut stod det klart att deltagarna tillsammans gjorde 76 procent av sina resor med buss. Slutsatsen är att det redan idag finns goda möjligheter att åka mer buss, samt att beteenden går att ändra.
- Skövdebostäder tog silvermedalj, alltså andra pris, i Eurhonet CSR Awards i Birmingham den 26 oktober 2018. De fick

utmärkelsen för bostadsområdet Aspö Eko-logi. Juryn gör bedömningar utifrån kriterier kring innovationsnivå, resultat, hållbarhet och om projektet inspirerat andra. Priset delas ut av det europeiska nätverket Eurhonet (European Housing Network), som består av bostadsbolag från sex olika länder.

- Skövde Värmeverk AB har en licens för värmeenergi märkt med Bra Miljöval. Licensen omfattar leveransen av fjärrvärme i Skövde tätortsnät, bland annat från bolagets nya biobränsleeldade kraftvärmeverk. Att Skövde Värmeverk levererar energi som lever upp till Naturskyddsföreningens tuffa märkning ger goda förutsättningar för andra aktörer i Skövde att vässa sitt miljöarbete. Ett gott exempel är Skövdebostädernas miljöprofilerade bostadsområde Aspö Eko-logi, som använder fjärrvärme märkt med Bra miljöval.
- Solcellsbyggandet börjar bli riktigt stort i Skövde. Försvarsmakten byggde kommunens första markbundna anläggning på 3 200 kvadratmeter. Sedan tidigare finns stora anläggningar vid Skaraborgs sjukhus, högskolan och på kommunens egna fastigheter, och många fler projekt är på gång. Även hos privatpersoner har intresset för att installera solceller ökat markant under året. Mängden installerade solceller i Skövde dubblades nästan mellan 2016 och 2017.
- För att Sverige ska nå de nationella miljömålen har länsstyrelsen tillsammans med andra aktörer tagit fram ett åtgärdsprogram. Programmet heter Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland. Det syftar till att vägleda, stödja och stimulera till ökad samverkan i det lokala och regionala miljöarbetet. Skövde har valt ut 15 åtaganden i det regionala åtgärdsprogrammet. Åtagandena är de som kommunen anser mest angelägna att arbeta med.

I Miljöredovisning 2018 finns mer att läsa om utvecklingen på miljö-, natur- och klimatområdet. Redovisningen är en bilaga till Skövde kommuns årsredovisning.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

- Ännu större krafttag krävs när det gäller kommunens arbete med energi, klimatanpassning och Agenda 2030. Detta skulle utveckla verksamheterna i ännu mer hållbar riktning. Miljö- och hållbarhetsarbetet behöver formaliseras och drivas mer processinriktat.

*<http://miljoskaraborg.miljobarometern.se/miljofakta/>

3.9 Tillsammans

Målbild: Tillsammans är vi starkare! Vi ska utveckla former för att mötas och samverka på alla nivåer, så att alla invånare kan känna delaktighet oavsett ålder, kön eller ursprung. Mångfald, tolerans och nyfikenhet ska prägla Skövde regionen. Ett rikt och varierat kulturliv ska bidra till ökad livskvalitet.

Fakta och utveckling under mandatperioden – några exempel:

- Verktyg och modeller för medborgardialog och hur man bäst tar tillvara medborgarnas engagemang har arbetats fram under mandatperioden. I och med detta kan vi göra medborgardialogen till en ännu naturligare del av Skövde kommuns utvecklingsarbete.
- Kulturfabriken invigdes 2017 och har sedan dess väckt nationellt intresse. I början av 2018 kunde man besöka utställningen Pettsson & Co, vilket ytterligare förstärkte de redan positiva besöksiffrorna för stadsmuseet.
- Under mandatperioden blev Nyeport HBTQ-certifierat, efter en utbildning som RFSL genomfört. RFSL står för Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter.
- Konstmuseet i Skövde nyinvigdes i september 2017, efter omfattande ombyggnation och utveckling av det publika arbetet. En trespråkig museiguide har tagits fram, med vägledning kring basutställningen och information kring konstnärer. Vi har också utvecklat besökarnas möjligheter att delta i verksamheten på olika sätt. Bland annat kan besökarna nu göra animerad film, spela bildbingo och bygga bilder med pärlor. Konceptet Torsdagar@konstmuseet har också etablerats och blivit en återkommande aktivitet. Allt detta och mycket mer har gjort att konstmuseet är med i urvalet till utmärkelsen Årets museum 2018. Utmärkelsen delas ut av Riksförbundet för Sveriges Museer.
- Ungdomsverksamheten inom kultur och fritid genomförde under 2018 det nationella arrangemanget Ung Kultur Möts. Det är en festival för kulturintresserade ungdomar från hela Sverige. Festivalen hölls i Tidån. Företag, föreningar och näringsliv ställde upp för att skapa en givande och intressant festival, bland annat med olika prova-på-aktiviteter. 250 deltagare från hela landet var med.

- Offentlig sektor, civilsamhället och andra aktörer har samverkat aktivt under hela mandatperioden. Bland annat har ett samarbete etablerats mellan kommunens verksamheter och Volontärtorget – en paraplyorganisation som verkar för att öka volontärverksamheten i Skövde. Socialtjänsten och försäkringskassan har också inlett ett samarbete när det gäller arbetet mot våld i nära relationer.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

- Under mandatperioden har vi tagit fram former för medborgardialog. De kommande åren behöver dessa förankras och implementeras som ett av de viktigaste verktygen i våra utvecklingsprocesser. Vi behöver utveckla fysiska och digitala mötesplatser utifrån ett mångfaldsperspektiv, så att människor kan bredda sina sociala nätverk och få det stöd de behöver.
- Kulturen har stort attraktionsvärde och är därför på flera sätt viktig för Skövdes utvecklings- och tillväxtarbete. Skövde kommun har ett rikt kulturliv – vi behöver bli bättre på att visa det både för Skövdeborna och för vår omvärld.
- Integrationen är fortfarande en högaktuell fråga i samhället. För att ta tillvara olika målgruppers kompetenser och skapa förutsättningar att lyckas i det svenska samhället måste vi fortsätta jobba aktivt med integration. Mångfald berikar Skövde.

3.10 Vårt varumärke

Målbild: Vi ska göra Skövdes varumärke starkt och tydligt. Marknadsföring och annan kommunikation förstärks och ska utgå från en genomtänkt varumärkesstrategi. Vi är alla stolta ambassadörer för vår stad och för Skövde-regionen.

Fakta och utveckling under mandatperioden – några exempel:

- Under mandatperioden har en ny koncerngemensam grafisk profil beslutats om och implementerats. Syftet med profilen är att stärka varumärket Skövde. Med en gemensam visuell identitet och en tydlig avsändare ökar Skövdes möjligheter att nå igenom bruset. En gemensam profil bidrar också till att tydliggöra kommunkoncernens erbjudande, service och tjänster gentemot invånare och andra intressenter.
- För att stärka varumärket Skövde har Skövde kommun och Next Skövde Destinationsutveckling AB också utvecklat ett samarbete under mandatperioden. Samverkan sker också med andra aktörer, till exempel Högskolan i Skövde, kring varumärkesstärkande insatser.
- En mängd aktiviteter och evenemang har under mandatperioden bidragit till att stärka kommunens varumärke lokalt och regionalt. Några exempel är Matfestivalen, lokala galor, Vinterkalaset i Ryd samt Jul i Skövde. Arena Skövde och Billingen är viktiga delar av kommunens varumärke. De bidrar både till lokal stolthet och lockar besökare utifrån.
- Under mandatperioden har också flera varumärkesstärkande evenemang på nationell och internationell nivå ägt rum i Skövde. Här finns många exempel; Sweden Game Conference med deltagare från 22 länder och fyra kontinenter, Sweden Outdoor Festival med SM i utomhusmatlagning, STCC-delävlingar, Idol-auditions, enduro-EM och mycket mer.

- Skövde kommun kom på andra plats i kategorin småstads- och landsbygdskommuner när tidningen Dagens Samhälle utsåg Sveriges superkommuner 2018. Året innan kom kommunen på sjätte plats i samma mätning, då i kategorin Tätastadskommuner (kategorierna har gjorts om mellan åren). Rankningen baseras bland annat på attraktivitet mätt i inrikes flyttnetto.

Slutsatser inför det fortsatta arbetet

- För att lyckas med vårt mål behöver vi fortsätta att arbeta långsiktigt. Bland annat behöver vi utveckla vår kommunikation för att stärka varumärket och se effekterna av våra kommunikations- och marknadsaktiviteter. Vi behöver också fokusera på aktiviteter som stärker varumärket Skövde och som ökar Skövde kommuns kommunikativa förmåga.
- Kompetensförsörjning är en viktig framtidsfråga. Vi behöver fortsätta att utveckla och vårda kommunens arbetsgivarvarumärke, både för att behålla befintliga medarbetare och att attrahera nya.
- Skövde har ett antal guldkorn av nationell och internationell karaktär. Det gäller exempelvis populära besöksmål som Billingen och Arena Skövde, samt viktiga samarbeten som Sweden Game Arena och Assar Industrial Innovation Arena. Dessa guldkorn ska vårdas och utvecklas för att stärka varumärket.
- En utmaning när det gäller platsvarumärken är att det inte finns en formell ägare. Det gör att alla som har intressen i platsen är med och påverkar varumärket. Därför är det viktigt att vi fortsätter att samverka med aktörer som Next Skövde, Högskolan i Skövde och näringslivet, för att på så sätt utveckla och stärka varumärket Skövde.

4

Nämnder

Kommunstyrelsen.....	56
Barn- och utbildningsnämnden.....	59
Vård- och omsorgsnämnden	63
Socialnämnden	68
Kultur- och fritidsnämnden	70
Servicenämnden	73
Byggnadsnämnden	77
Kommunfullmäktige	79
Överförmyndare	79
Valnämnd.....	79
Revision	79
Arvodesnämnd.....	79

Kommunstyrelsen

Vad gör kommunstyrelsen?

Kommunstyrelsen har två olika roller. Den ena är att fungera som kommunens styrelse. Därmed är den enligt kommunallagen ytterst ansvarig för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämnders, kommunala bolags och kommunalförbundens verksamheter. I samma roll ingår också att styra, leda och samordna kommunens verksamheter och bolag.

I den andra rollen fungerar kommunstyrelsen som nämnd, med uppgifter som den tilldelats från kommunfullmäktige. I denna roll är kommunstyrelsen bland annat anställningsmyndighet för den samlade förvaltningen och på så sätt ansvarig för arbetsgivarfrågor. Andra delar som ingår här är exempelvis samhällsbyggnadsfrågor samt frågor som rör näringsliv och arbetsmarknad, vuxenutbildning, medborgarkommunikation, folkhälsa, it, redovisning, inköp och upphandling.

För en utförlig beskrivning av kommunstyrelsens ansvarsområde, se kommunstyrelsens reglemente.

Ekonomi och verksamhet

Kommunstyrelsens resultat 2018 är ett överskott på 4,7 miljoner kronor. Överskottet förklaras av att ägarbidrag har betalats tillbaka från MÖS, att delar av kommunstyrelsens utvecklingsmedel lämnats oanvända, att investeringsprojektet Billingen senarelagts samt att det funnits en medveten återhållsamhet när det gäller centrala medel.

Sektorerna inom kommunstyrelsen, däremot, redovisar ett underskott. Flera faktorer förklarar resultatet. En av dem är lägre statliga bidrag till följd av färre deltagare i arbetsmarknadsåtgärder och att färre SFI-elever kommit in via etableringsuppdraget. Den långa vintern 2017/2018 ledde också till högre kostnader för snöröjning och sandupptagning. Dessutom är kostnaderna för HR- och lönesystemet samt för facklig tid fortfarande förhöjda.

Utfallet för investeringar 2018 uppgår till 140 miljoner kronor. Det är 137 miljoner kronor mindre jämfört med budgeterade 277 miljoner kronor. Avvikelsen bottenar framför allt i att investeringar i infrastruktur har skjutits framåt i tiden.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknadsenheterna redovisar för 2018 ett underskott på cirka 2 miljoner kronor. Underskottet beror på minskat anställningsstöd för serviceassistenter. Komplexiteten i verksamheten gör att intäktsidan är svår att bedöma i budget och prognoser. Dessutom är uppdragen från arbetsförmedlingen oregelbundet fördelade över året.

Nämndens egna verksamhetsmål

- ◆ Skövdeborna upplever ett gott bemötande, god tillgänglighet och delaktighet i kommunens verksamhet
- ◆ Skövdes nyanlända är snabbt i jobb eller utbildning
- ◆ Ett tryggt, säkert och tillgängligt Skövde som har beredskap och förmåga att förebygga och hantera såväl ordinära som extraordinära händelser enskilt och tillsammans med andra
- Möjliggöra för minst 400 nya bostäder per år
- ◆ Bäst i Västra Götalandsregionen på att matcha utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden
- ◆ Öka nyföretagandet
- ◆ Skövde ska ha ett gynnsamt företagsklimat och vara attraktivt för etableringar och expansion
- ◆ Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige
- ◆ Arbetsmarknadsregionen utvecklas och stärks
- Samhällsplaneringen ska bidra till minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser
- ◆ Invånarna får snabbt och enkelt god service och bra bemötande via kontaktcenter
- Utnyttja digitaliseringens möjligheter
- ◆ Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation
- ◆ Strategisk kompetensförsörjning
- ◆ Effektiv lokalförsörjning
- ◆ Kommunens resultat ska över mandatperioden vara minst 3 procent av skatter och bidrag

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Under året har 167 serviceassistenter anställts. Av dessa är 127 kvinnor (76 procent) och 40 män (24 procent). 74 procent har utomeuropeiskt ursprung. De flesta (67 procent) har anställts inom skolans verksamhet (förskola, grundskola och gymnasium). 28 procent har anställts inom vård och omsorg. De resterande fem procenten har anställts i övriga verksamheter i kommunen. Totalt sedan starten 2016 har cirka 33 procent av serviceassistenterna gått vidare till den reguljära arbetsmarknaden. Cirka 18 procent har gått vidare till studier.

Piloterna inom bygg, industri och fastighet som är en del av Skövde modellen har gett goda resultat under året. 23 personer har sedan våren 2017 startat i de olika piloterna, 19 personer har avslutat sin utbildningsanställning och av dessa är 17 personer i anställning eller studier.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen redovisar för 2018 ett underskott på cirka 2 miljoner kronor. Underskottet kan hänföras till Svenska för invandrare (SFI) och Samhällsorientering för nyanlända (SO). Antalet elever som kommer via etablering, alltså den statsbidragsfinansierade SFI-verksamheten, minskar. Samtidigt ökar anhöriginvandringen, som är kommunalt finansierad. Det leder till lägre statliga intäkter för kommunen. Det totala antalet SFI-elever har legat relativt konstant på cirka 450 elever. Antalet SO-deltagare, däremot, har minskat till hälften.

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad redovisar ett underskott på 1,5 miljoner kronor. Samtidigt har sektorn överträffat målet om 1 000 nya bostäder under mandatperioden. Underskottet förklarar främst av följande faktorer:

- Fler snöskador samt högre kostnader för snöröjning och grusupptagning (-6 miljoner kronor).
- Ett större underskott avseende kapitalkostnader.
- Kostnadsökning för skolskjuts med taxi i och med nytt avtal och nya riktlinjer.

Resultat (mnr)

Verksamhet	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budgetavvikelse	Netto 2017	Netto 2016
Arbetsmarknad	47,4	-64,0	-16,6	-14,5	-2,1	-19,2	-13,2
Vuxenutbildning	42,3	-85,9	-43,6	-41,7	-1,9	-38,0	-39,7
Samhällsbyggnad	45,5	-181,4	-135,9	-134,4	-1,5	-121,0	-121,7
Stöd och styrning*	105,5	-243,1	-137,6	-144,0	6,4	-125,6	-124,8
Politik	0,0	-15,8	-15,8	-18,3	2,5	-12,0	-9,8
Bidrag och transfereringar	0,0	-78,4	-78,4	-79,7	1,3	-77,3	-77,1
Summa	240,7	-668,6	-427,9	-432,6	4,7	-393,1	-386,3

* Stöd och styrning ingår koncernstab, sektor styrning och verksamhetsstöd samt delar av sektor medborgare och samhällsutveckling.

- Ett flertal uppdrag kopplade till programarbete hos planavdelningen (-1 miljoner kronor).

En bra planberedskap ger fortsatt hög produktion. Intäktsöverskottet gäller framför allt bygglovsenheten, som under året behandlat ett antal större bygglov, exempelvis Skaraborgs sjukhus, kurorten samt ett flertal flerbostadshus, gruppboendestäder och äldreboenden. Intäkterna gör att arbetsbelastningen blir hög även kommande år. Inom gatuverksamheten har man ett överskott när det gäller upplåtelse av allmänplatsmark, vilket bottnar i att det byggs mycket i Skövde. Personalkostnader ger ett överskott då man har flera föräldraledigheter och vakanser. Samtidigt innebär den höga produktionstakten en ansträngd personalsituation. Yrkesgrupperna inom samhällsbyggnad är svårrekryterade och det tar tid att tillsätta vakanser.

Stöd och styrning

I Stöd och styrning ingår kostnader och intäkter för koncernstab, sektor styrning och verksamhetsstöd samt delar av sektor medborgare och samhällsutveckling.

Stöd och styrning redovisar ett överskott på 6,4 miljoner kronor för 2018. Överskottet förklaras av lägre personalkostnader till följd av vakanta tjänster, av återhållsamhet när det gäller centrala medel och av att investeringsprojektet Billingen senarelagts. Däremot redovisas underskott när det gäller kostnader för HR- och lönesystemet samt facklig tid.

Under 2018 avslutades flera kommunövergripande projekt som syftade till att förbättra kvaliteten på kommunens service och tjänster. Arbetsätt kopplade till dessa håller nu på att införas. Med nya riktlinjer för medborgardialog och medborgarengagemang, exempelvis, ska invånarna känna större delaktighet och möjlighet att påverka kommunens tjänster. En ny tjänst för att lämna synpunkter och felanmälan lanserades också under början av året. Via tjänsten har Skövdeborna lämnat in 786 synpunkter och 3 420 felanmälingar under året. Det inlämnade materialet används för att vidareutveckla kommunens verksamheter.

Framtiden

Under hösten 2018 pågick arbetet med komvuxutredningen En andra och en annan chans – ett Komvux i tiden (SOU 2018:71). Utredningen har undersökt behovet av att ändra regleringen av vuxenutbildningen, framför allt när det gäller kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särsvux). I dagsläget vet vi inte hur detta påverkar den kommunala vuxenutbildningen. Utredningens remisstid gick ut i mitten av december; beslut tas förmodligen under våren 2019.

Även Arbetsmarknadsutredningen (A 2016:03) kommer troligen att påverka kommunens arbetsmarknadsverksamhet framöver. Utredningen befinner sig i slutskedet och ska slutredovisas senast den 31 januari 2019. Den 22 juni 2017 beslutade regeringen i ett tilläggsdirektiv att utöka utredarens uppdrag. Nu ingår även att analysera och lämna förslag på hur bland annat kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken kan förtydligas.

Under 2019 kommer två lagar – NIS-direktivet och Säkerhetsskyddslagen – att aktualisera kommunens arbete med säkerhet och informationssäkerhet. Båda lagarna är inriktade på Sveriges säkerhet och/eller samhällskritiska verksamheter. Inom totalförsvaret har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och landsting (SKL) gjort ett antal överenskommelser inom tre områden: säkerhetsskydd, utbildning/övning och krigsorganisation.

Ny lagstiftning om webbtillgänglighet gäller från september 2018. Den bygger på EU-direktiv om tillgänglighet till offentliga

myndigheters webbplatser och mobila applikationer, exempelvis appar och publicerade dokument. Offentliga myndigheter har ett år på sig att anpassa sina verksamheter efter lagen.

Skövde kommun har goda förutsättningar för framtidens teknikutveckling, med en stabil teknisk plattform samt god kompetens och förmåga. Samarbeten mellan kommunerna kring gemensamma behov ger både utmaningar och möjligheter i digitaliseringsarbetet. Sådana samarbeten kan exempelvis gälla robotisering och automatisering, att ännu tydligare utgå från verksamheternas behov eller att anpassa tekniken till och förändra arbetssätt hos användarna.

Inom de närmaste åren ska en ny upphandling genomföras av e-handels-, ekonomi- och ärendehanteringssystem. Att upphandla och införa kommunövergripande system kräver stora resurser, både på centrala funktioner och i verksamheten.

Visste du att...

- ... Skövde kommun är Sveriges sjunde största kommun på Facebook?
- ... kommunen levererade 1 201 nya bostäder under föregående mandatperiod?
- ... Skövde blev en av årets tio klättrare i Svenskt Näringslivs ranking 2018, med en förbättring på 58 placeringar?

Nyckeltal från verksamheten

	2018	2017	2016	2015
Andel i arbete efter utbildningsinsats inom vuxenutbildning (procent)	85	82	79	87
Nettokostnad grundläggande vuxenutbildning (kronor/invånare)	-	110	99	102
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon och som får ett direkt svar på en enkel fråga (procent)	-	47	50	51
Informationsindex för kommunens webbplats	-	84	76	83
Nyregistrerade företag, helårsprognos utifrån första halvåret (antal/1 000 invånare)	4,6	4,9	4,7	4,6
Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder (kronor/invånare)	-	285	256	327
Antal sålda hustomter	43	32	30	45
Antal sålda verksamhetstomter	5	7	10	10
Antal påbörjade bostäder	488	408	708	179
Antal färdigställda bostäder	475	427	213	89
Nettokostnad gator, vägar, parkering samt parker (kronor/invånare)	-	1 357	1 317	1 240
Nöjd medborgar-index – gång- och cykelvägar	-	56	-	57
Nöjd medborgar-index – gator och vägar	-	54	-	56

Barn- och utbildningsnämnden

Vad gör barn- och utbildningsnämnden?

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) ansvarar för förskoleverksamhet, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, sjukhuskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt elevhälsa. Nämnden har också det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar (16–19 år) som antingen har avbrutit sina gymnasiestudier eller valt att inte börja på gymnasiet. Dessutom är nämnden ansvarig vårdgivare för elevhälsans medicinska insatser för elever 6–20 år.

Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt föreskrifter som finns i lag eller förordning, enligt de styrdokument som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat samt enligt bestämmelser i nämndens reglemente.

Inom förskoleverksamheten finns 2 650 barn och totalt inom fritidshem, förskoleklass och grundskola går 5 600 elever. På grundsärskolan finns 64 elever. Gymnasieskolan har 2 300 elever varav 44 procent kommer från någon annan kommun. I gymnasiesärskolan går 79 elever, varav 57 procent är från någon annan kommun.

Barn- och utbildningsnämnden utövar tillsyn över verksamheten på fristående förskolor och på fristående fritidshem som inte tillhör en skola.

Sektor barn och utbildning har 1 600 tillsvidareanställda medarbetare.

För mer information se skriften Reglemente för barn- och utbildningsnämnden, som återfinns i Skövde kommuns författningssamling.

Nämndens egna verksamhetsmål

- ◆ Ge barn och unga de bästa förutsättningarna för utveckling och lärande
- ◆ Skövde ska utvecklas mot att vara en ledande kommun i skolutveckling

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Ekonomi och verksamhet

Utifrån barn- och utbildningsnämndens målbild har arbetet med fyra identifierade fokusområden fortsatt under året. Områdena är ledarskap, rättssäkerhet, barn- och elevhälsa samt digitalisering. Dessa områden har lagt grunden för det strategiska och långsiktiga arbetet med skolutveckling inom 1–20 årsperspektivet.

Ledarskap

För att öka barns och elevers måloppfyllelse behöver förskolechefer och rektorer skapa förutsättningar för trygghet och studiero. De behöver också stärka förskollärares och lärares förmåga att leda och utveckla undervisningen. Åtgärder för att stärka förskolechefer/rektorers förmåga att leda verksamheten har vidtagits inom respektive skolform. Inom grundskolan har stöd från Skolverket, inom konceptet Samverkan för bästa skola, bidragit till att stärka rektorernas förmåga att utveckla utbildningen.

Resultat (mnr)

Verksamhet	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget- avvikelse	Netto 2017	Netto 2016
Förskola	27,2	-355,4	-328,2	-334,6	6,6	-310,7	-273,1
Grundskola inkl. förskoleklass, fritidshem och grundsärskola	23,2	-599,8	-576,6	-548,8	-27,8	-571,2	-539,2
Gymnasium inkl. gymnasiesärskola och introduktionsprogram	124,2	-315,2	-191,0	-191,6	0,4	-183,7	-185,2
Intern styrning och stöd	23,7	-97,7	-74,0	-66,6	-7,4	-33,8	-41,5
Demografikompensation			10,8		10,8	6,6	0,9
Lönekompensation			4,9		4,9	0,0	0,0
Summa	198,3	-1 368,1	-1 154,1	-1 141,6	-12,5	-1 092,8	-1 039,9

Rättssäkerhet

När barn och elever lämnar de olika utbildningsnivåerna ska de ha tillräckliga kunskaper för att gå vidare till nästa steg. Vid övergångar mellan skolformerna är det viktigt att förskolan/skolan delger och tar tillvara relevant information om barnens/elevernas kunskapsutveckling. Det är också viktigt att informationen når alla undervisande lärare. En ny, gemensam lärplattform håller på att implementeras. Lärare använder bland annat plattformen för att dokumentera elevernas kunskapsutveckling. Dokumentationen förväntas bidra till ökad rättssäkerhet och underlätta informationsöverföring vid barns/elevers övergång mellan stadierna.

Barn- och elevhälsa

För att förebygga svårigheter hos barn och elever är det viktigt att skapa goda och tillgängliga lärmiljöer. Som stödfunktion till förskolechef/rektor ska barn- och elevhälsan bidra till att skapa miljöer som främjar barnens/elevernas lärande och hälsa, och som stödjer deras utveckling mot utbildningens mål. Sektor barn och utbildning har gjort en kartläggning av verksamhetens huvudprocess. Kartläggningen heter Barns och elevers utveckling mot utbildningens mål. Utifrån kartläggningen har nya rutiner fastställts och gemensamma effektiva arbetssätt tagits fram. Elevhälsans målmedvetna arbete har bidragit till att utveckla chefers och medarbetares förmåga att förstå och möta barns/elevers olika behov.

Digitalisering

I början av året beslutade utbildningsdepartementet om en nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet. Inför läsårsstarten hösten 2018 trädde förändringar i styrdokumentet

för grund- och gymnasieskolan i kraft. Förändringarna i läro-, kurs- och ämnesplaner ska göra att eleverna utvecklar kunskap och förmåga att verka i ett digitaliserat samhälle. För att säkerställa lärarnas förmåga att undervisa enligt förändringarna i styrdokumentet har olika fortbildningar, bland annat inom programmering, genomförts både på grund- och gymnasieskolan. En gemensam kompetensutvecklingsinsats i att leda digitalisering har genomförts för samtliga förskolechefer/rektorer. Sektor barn och utbildning har under mandatperioden utvecklat olika digitala system som stöd för verksamheten. Syftet har varit att stödja likvärdiga och strukturerade arbetssätt som möjliggör dokumentation och uppföljning av verksamheten. De digitala systemstöden har kompletterats med kompetensutvecklingsinsatser för att stärka chefer och medarbetare i sin respektive profession. Sådan kompetensutveckling behövs även i fortsättningen.

Förskola

Under 2018 har i genomsnitt 2 650 barn varit inskrivna på kommunala förskolor. På enheter med enskilda huvudmän har 414 barn varit inskrivna. Under 2018 öppnade tre förskoleavdelningar på Trädgårdsstadens skola. För att ge varje barn bästa möjlighet till utveckling och lärande har förskolornas fortsatt att arbeta med kvalitetsutveckling. Arbetet med att dokumentera barnens kunskapsutveckling, för att på så sätt förbättra verksamheten, har varit framgångsrikt.

Förskolans ekonomiska resultat för året visar på en lägre nettokostnad än budgeterat. Intäkterna från barnomsorgsavgifter och de interkommunala intäkterna har blivit högre än beräknat, och kostnaderna lägre. Från Skolverket har verksamheten fått bidrag för omsorg på obekvämtid, minskade barngrupper samt lärarlönelyft. Migrationsverket har betalat ut schablonbidrag för asylsökande barn. Bidragen har framför allt använts till ökade personalresurser.

Enligt befolkningsprognosen för Skövde kommun väntas antalet barn i förskoleåldern öka med cirka 100 om året de närmaste fem åren. För att möta behovet planeras tillskott av förskoleplatser motsvarande en förskola per år.

Grund- och grundsärskola, förskoleklass och fritidshem

Under 2018 har i genomsnitt 5 600 elever varit inskrivna i kommunala grundskolor (inklusive förskoleklass). Av dessa har 2 300 varit inskrivna i fritidshem. På enheter med enskilda huvudmän var 491 elever inskrivna i grundskolan – 300 av dem även på fritidshem. Grundsärskolan har haft 64 elever under året.

Grundskolans resultat för 2018 visar på vissa skillnader jämfört med 2017. Andelen elever i åk 1 som uppnår kunskapskraven i läsförståelse har blivit något lägre. Resultatet för det nationella delprovet Läsa faktatext i svenska årskurs 3 är också

något lägre än tidigare år, men ändå något bättre än riket. De satsningar som har genomförts för att öka elevernas kunskaper i ämnet svenska har ännu inte gett förväntad effekt.

Andelen sjätteklassare som har nått kunskapskraven i alla ämnen är dock betydligt högre än både föregående år och riket. På skolor som fått lägre resultat har man prioriterat matematikundervisningen, bland annat via skolornas förstelärare i matematik. Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 har ökat, men andelen niondeklassare som är behöriga till gymnasiekolan är något lägre än både riket och föregående år. Med andra ord behövs ytterligare insatser för att öka andelen behöriga elever. Skolverkets stöd till några grundskolor inom konceptet Samverkan för bästa skola, och satsningen på att sprida goda exempel mellan skolorna, förväntas bidra till ökad måloppfyllelse.

Det ekonomiska resultatet för förskoleklass, grundskola, fritidshem och grundsärskola visar en högre nettokostnad än budgeterat. Både intäkter och kostnader har blivit högre än budgeterat. De höjda kostnaderna beror bland annat på att flera grundskoleenheter inte klarat att anpassa sin organisation till de ekonomiska ramarna. En annan anledning är att eleverna blivit fler än planerat, främst på fritidshemmen, samt att bidragen till friskolor blivit högre än budgeterat. Från Skolverket har verksamheten fått bidrag till läxhjälp, ökade personalresurser på lågstadiet och i fritidshemmen, ökad undervisningstid för nyanlända, ökad jämlikhet i grundskolan, likvärdig skola, karriärtjänster och lärarlönelyft. Samtliga bidrag har använts till ökade personalresurser eller till direkta löne-medel.

Enligt befolkningsprognosen kommer antalet grundskolebarn i Skövde kommun att öka med cirka 150 per år de närmaste fem åren. Under året har ett omfattande arbete gjorts för att beräkna kommande elevkullar och antal elever som väljer en friskola. Utifrån denna prognos har sedan en plan för både kort- och långsiktig lokalförsörjning tagits fram. I augusti öppnade Trädgårdsstadens skola med 100 elever från förskoleklass till årskurs 2.

Gymnasie- och gymnasiesärskola

Gymnasieskolans nationella program har i genomsnitt haft 2 300 elever inskrivna på kommunens egna enheter. Hos Skövde kommuns gymnasieenheter kommer 44 procent av eleverna från en annan kommun. Gymnasiesärskolan har haft 79 elever inskrivna; 57 procent av dem kommer från en annan kommun. Totalt för gymnasie- och gymnasiesärskolan har 109 elever valt att studera på gymnasieskolor i andra kommuner/regionen och 329 elever på friskolor.

Gymnasieskolan visar goda resultat överlag. Den genomsnittliga betygspoängen utvecklas positivt både på högskoleförberedande program och yrkesprogram och är högre än riket. Resultatet för andelen folkbokförda elever som fullföljer utbild-

ningen inom tre år är bättre än både föregående år och riket.

Gymnasie- och gymnasiesärskolans ekonomiska resultat visar på en budget i balans. Liksom övriga verksamheter har både intäkter och kostnader blivit högre än budgeterat. På intäkttssidan har intäkterna från andra kommuner blivit högre. På kostnadssidan är det framför allt personalkostnader, bidrag till enskilda huvudmän samt kostnader för busskort som höjt siffrorna. Även gymnasiet har fått bidrag från Skolverket, för lärarlönelyft och karriärtjänster. Båda bidragen är direkta löne-medel.

Efter ett antal år med vikande elevtal i gymnasieåldern tyder befolkningsprognosen nu på att antalet elever kommer att öka de närmaste fem åren.

Intern styrning och stöd

I intern styrning och stöd ingår kostnader för barn- och utbildningsnämnden, sektorns ledning och stab, administrativt stöd, tilläggsbelopp för samtliga verksamheter, studie- och yrkesvägledning, mottagnings- och modersmålsenheten samt det kommunala aktivitetsansvaret.

Det ekonomiska resultatet för intern styrning och stöd visar att nettokostnaden blivit högre än budgeterat. Det beror på att tilläggsbeloppen för barn och elever med extraordinära stödbehov har höjts. Tilläggsbeloppen gäller samtliga verksamheter, både för kommunens egna enheter och hos enskilda huvudmän.

Andelen ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret som var i sysselsättning under andra halvåret 2018 var något lägre än samma period föregående år.

Att försörja verksamheten med pedagogisk personal är fortfarande en utmaning. Den nya lärarutbildningen på Högskolan i Skövde väntas dock göra det lättare att rekrytera behöriga lärare, liksom det faktum att fler lärarstudenter från andra lärosäten gör sin verksamhetsförlagda utbildning i Skövde.

Framtiden

Kompetensförsörjning

Enligt beräkningar från SCB kommer Sverige att sakna 80 000 behöriga lärare till 2035. I Skövde kommun har samtliga skolformer svårt att rekrytera lärare. Psykologer och studie- och yrkesvägledare är andra svårrekryterade befattningar. Vid sidan av att verksamheten växer står kommunen också inför stora pensionsavgångar, framför allt bland barnskötare, förskollärare och lärare i grundskolans tidigare år. Den nya lärarutbildningen på Högskolan i Skövde väntas dock förbättra situationen. Dessutom väljer fler lärarstudenter från andra lärosäten att göra sin verksamhetsförlagda utbildning i Skövde – det kan också ge positiva effekter för kompetensförsörjningen. Kommunen behöver dock

fortsätta att attrahera och rekrytera lärare, och samtidigt arbeta målinriktat för att behålla nuvarande anställda. Utvecklings- och karriärmöjligheter, arbetsmiljö och lön är faktorer som påverkar hur attraktiv Skövde kommun är som arbetsgivare.

I takt med att konkurrensen om behöriga lärare hårdnar har löneläget också höjts. Tillskottet från staten i form av riktade statsbidrag för karriärtjänster och lärarlönelyft är positivt för kommunen, men gör verksamheterna beroende av statliga bidrag.

Digitalisering/teknikutveckling

I början av 2018 tog utbildningsdepartementet beslut om en nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet. Inför läsåret 2018/2019 trädde förändringar i grund- och gymnasieskolans styrdokument i kraft. Förändringarna i läro-, kurs- och ämnesplaner ska bidra till att eleverna utvecklar kunskap och förmåga att verka i ett digitaliserat samhälle. För att säkerställa lärarnas förmåga att undervisa enligt förändringarna har olika fortbildningar genomförts både på grund- och gymnasieskolan, bland annat inom programmering. Förändringarna kommer att kräva både nya arbetssätt och större tillgång till digitala verktyg.

Reviderad läroplan för förskolan

Vid halvårsskiftet 2019 träder en ny reviderad läroplan för förskolan i kraft. Digital kompetens skrivs in och förskollärares uppdrag och ansvar förtydligas. Läroplanen har också ett barnrättsperspektiv, ett funktionshinderperspektiv samt beaktar de nationella minoriteternas rättigheter.

Gymnasieutredningen – En gymnasieutbildning för alla

Regeringen vill att fler elever ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning, och föreslår därför en rad förbättringar för

gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Preparandutbildningen och Programinriktat individuellt val ersätts från och med den 1 juli 2019 av en modifierad variant, kallad Programinriktat val. Förändringen syftar till att rikta in elevens utbildning mot ett visst nationellt program. Detta för att eleven så snart som möjligt ska kunna antas till det nationella programmet. Det nationella program som utbildningen är inriktat mot kan antingen vara ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program. I nuläget är det inte helt klarlagt vilka konsekvenser förändringarna får för Skövde och Utbildning Skaraborg.

Effektivare verksamhet

Kartläggningen av sektorns processer bidrar till gemensamma, rättssäkra och effektiva arbetssätt. Med tanke på att hela organisationen berörs är implementeringsarbetet både viktigt och omfattande. För att kunna öka måluppfyllelsen behöver sektor barn och utbildning i högre grad använda metoder för förbättring av processer och system.

Visste du att...

- ... 10 600 barn och elever varje dag leker, lär och utbildas i barn- och utbildningsnämndens förskolor och skolor?
- ... det i Skövde kommun finns elva förskolor, två grundskolor och fem gymnasieskolor som drivs av enskilda huvudmän?
- ... elever från gymnasieskolans restaurang- och livsmedelsprogram varje år arbetar vid Nobelmiddagen?

Nyckeltal från verksamheten

	2018	2017	2016	2015
Antal barn per årsarbetare i kommunens förskolor	-	5,6	5,5	5,4
Kostnad per inskrivet barn i förskolan	-	134 500	130 700	122 200
Kostnad per elev i grundskolan	-	102 900	96 100	90 400 kr
Kostnad per elev i gymnasieskolan	-	113 200	111 000	104 500 kr
Andel elever i åk 3 som uppnått kravnivån i de nationella proven i svenska	74	69	77	78
Andel elever i åk 6 som uppnått kravnivån i de nationella proven i svenska	97	95	95	97
Andel elever i åk 6 som uppnått kravnivån i de nationella proven i engelska	97	91	96	97
Andel elever i åk 6 som uppnått kravnivån i de nationella proven i matematik	95	86	93	95
Andel elever i åk 9 som är behöriga till ett nationellt program på gymnasiet	82	83	83	90
Fullföljda studier, folkbokförda elever, inom tre år (gymnasiet)	81	70	69	76

Vård- och omsorgsnämnden

Vad gör vård- och omsorgsnämnden?

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för:

- att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten när det gäller omsorg om äldre samt personer med fysiska funktionshinder
- insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- den kommunala hälso- och sjukvården inom nämndens ansvarsområde

Verksamheten regleras genom bestämmelser i:

- socialtjänstlagen (SoL)
- hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- socialtjänstförordningen (SoF)
- lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Inom nämndens verksamhetsområde finns äldreboenden, gruppboendestäder, daglig verksamhet, korttidshem, personlig assistans, korttidsvistelse, anhörigstöd, hemtjänst, hemsjukvård, träffpunkter med mera. Inom hemtjänst och hemsjukvård tillämpas kundval enligt Lov (Lagen om valfrihet).

Vård- och omsorgsnämndens målbild är följande: De personer som behöver omvårdnadsinsatser eller annat stöd för sin dagliga livsföring ska så långt som möjligt kunna leva och bo som självständiga medborgare i samhället. Vård- och omsorgsnämndens insatser ska präglas av trygghet, ansvarskänsla och respektfullt bemötande.

Nämndens egna verksamhetsmål

- Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt
- ◆ Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov
- Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande (gäller äldreomsorg)
- ◆ Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande (gäller personer med funktionsnedsättning)

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Resultat (mnr)

Verksamhet	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budgetavvikelse	Netto 2017	Netto 2016
Äldreboende	38,6	-331,8	-293,2	-292,8	0,3	-295,5	-280,5
Hemtjänst	157,2	-455,3	-298,1	-282,4	-15,7	-285,2	-262,2
Personlig assistans LSS	156,8	-274,1	-117,3	-114,3	-2,9	-111,1	-125,3
Boende inom funktionsnedsättning (LSS)	14,2	-191,3	-177,1	-168,2	-8,9	-166,7	-146,2
Intern styrning och stöd	62,5	-66,8	-4,3	-24	19,7	-6,3	4,6
Summa	429,4	-1319,2	-889,8	-881,6	-8,2	-864,8	-809,6

Ekonomi och verksamhet

Vård- och omsorgsnämnden fokuserar på att leverera trygg och säker vård och omsorg på en nivå som garanterar en skäligen/god levnadsnivå enligt rättspraxis och som följer hälso- och sjukvårdsavtalet. Förväntningar och krav från brukare, anhöriga och anställda kan ibland ligga långt över nivån på vårt uppdrag. Det kräver ständig kommunikation att balansera dessa förväntningar med uppdragets verkliga omfattning.

Vård- och omsorgsnämndens analys av verksamheten inför 2018 pekade ut följande prioriterade utvecklingsbehov:

- Möta upp äldres behov av särskilt boende och stöd
- Möta upp behov av särskilt boende och stöd för personer med funktionsnedsättning
- Utveckla samverkan och samarbete med andra aktörer, både internt och externt
- Införa nya arbetssätt
- Öka användningen av välfärdsteknik
- Säkra kompetens- och personalförsörjningen.

Möta upp äldres behov av särskilt boende och stöd

Skövdes befolkningsprognos visar att antalet äldre ökar. Under 2018 kommer fler än 2 900 Skövdebor att vara 80 år eller äldre. Det är över 60 fler än föregående år. Utvecklingen innebär ett större behov av hemtjänst, särskilt boende och andra insatser från vård- och omsorgsnämnden.

I augusti inleddes bygget av ett nytt äldreboende i anslutning till Äldrecentrum Ekedal. Planerad inflyttning har skjutits upp till maj 2020, vilket kan göra det svårare att klara kön till särskilt boende. Inom äldreboendeområdet fortsätter också omställningen av servicelägenheter till trygghetslägenheter. Samtidigt riktas fler av våra äldreboendelägenheter i särskilt boende till personer med demenssjukdom.

Under 2018 har i genomsnitt 470 personer haft beslut om bistånd i form av lägenhet i särskilt boende för äldre.

Det råder brist på lägenheter men kösituationen har varit hanterbar under 2018. Vård- och omsorgsnämnden har i genomsnitt haft tre beslut per månad som inte varit verkställda inom tre månader (och som därför har rapporterats till Inspektionen för vård och omsorg, IVO). Bristen på lägenheter gör också att belastningen på kommunens korttidsplatser är hög. Samarbetet med våra grannkommuner fortsätter; nämnden har köpt totalt 435 vårddygn av framför allt Tibro och Falköping. Antalet betalningsdygn på sjukhus har minskat, från i genomsnitt 76 per månad under 2017 till i genomsnitt fyra under 2018.

Antalet personer med hemtjänstinsatser har fortsatt att öka under 2018. Totalt har 428 000 hemtjänsttimmar utförts under 2018. Det är betydligt mer än vad nämnden hade beräknat.

Viste du att...

- ... Skövde kommun införde nyckelfri vård och omsorg under 2018?
- ... nästan 1 900 personer i Skövde får hjälp från äldreomsorgen, exempelvis genom hemtjänst eller särskilt boende?
- ... du kan göra skillnad för en medmänniska och kanske få en vän för livet? Bli kontaktperson!

Totalt innebär volymökningen ett underskott på 11,6 miljoner kronor. Inom hemtjänsten gäller Lov (Lag om valfrihet). Privata utförare står för ungefär 24 procent av de utförda timmarna. Under året har två privata utförare sagt upp sina avtal med kommunen. I ett annat fall har avtal med en utförare hävts på grund av brister i verksamheten. Samtidigt tillkom två nya privata företag i slutet av året. Vid årets slut fanns förutom Skövde kommun sex utförare i hemtjänsten.

Möta upp behov av särskilt boende och stöd för personer med funktionsnedsättning

Skövde kommuns invånare blir fler. Det visar sig bland annat att allt fler söker insatser inom Lagen för stöd och service (LSS). Kommunens tillväxt och ambition att fungera som centralort i regionen medför också att invånare i andra kommuner vill bosätta sig här. Samtidigt diagnostiseras fler personer med funktionsnedsättning inom det neuropsykiatriska området; dessa diagnoser ger rätt till insatser enligt LSS. För att möta behoven krävs långsiktig planering av verksamheten när det gäller boende, sysselsättning och annat stöd.

Nämnden fortsätter att starta fler gruppboendestäder. I början av 2018 öppnades en gruppboendestad/serviceboendestad på Aspö. Totalt finns nu drygt 200 lägenheter särskilt anpassade för personer med funktionsnedsättning. Som komplement/alternativ till gruppboende har vård- och omsorgsnämnden sedan några år också byggt upp ett stödteam.

Nämnden har svårt att verkställa beslut kring LSS-insatserna kontaktperson samt bostad med särskild service. I genomsnitt har vi haft 24 ej verkställda beslut per månad när det gäller kontaktperson. Motsvarande siffra för bostad med särskild service har varit sex ej verkställda beslut per månad. Det senare är särskilt allvarligt eftersom kommunen inte kommer att bygga någon ny gruppboendestad under 2019. Vi behöver se över möjligheten att via ramavtal köpa platser av en extern utförare. Annars finns risk för vitesbelopp på flera miljoner kronor under 2019.

Extern placering, i annan kommun eller i annan enskild

verksamhet, förekommer för vissa personer med särskilda behov. Behovet av externa placeringar har blivit större. Det har lett till att kostnaderna är drygt 7,9 miljoner kronor högre än budgeten.

När fler personer får rätt till daglig verksamhet väcks behovet av att både utveckla nya sysselsättningsformer och att stärka samarbetet med andra sektorer och myndigheter. Den dagliga verksamheten på Kylarvägen har under 2018 byggts om och till för att rymma fler brukare.

Ny rättspraxis har lett till en förändrad tolkning av begreppet grundläggande behov enligt LSS. Försäkringskassan beviljar därmed inte personlig assistans i samma omfattning som tidigare. Stödbehovet förskjuts därför till insatser från kommunen. Det kräver ökade kommunala resurser. Volymen inom personlig assistans har inte vuxit lika mycket som vi befarade inför 2018, men biståndsenheten har ändå många ärenden under handläggning.

Införande av nya arbetssätt

Individens behov i centrum (IBIC) är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt som riktar sig till vuxna oavsett ålder eller funktionsnedsättning. Arbetssättet är format utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). IBIC utgår från individens behov, resurser, mål och resultat i det dagliga livet. Målet är att individen ska få sina behov beskrivna på ett likvärdigt sätt och kunna stärka sina egna resurser när det gäller att genomföra aktiviteter eller vara delaktig. Under 2018 har arbetssättet börjat införas inom äldreomsorgen. Implementeringen fortsätter under 2019.

Den 1 januari 2018 trädde en ny lag om trygghet och effektiv utskrivning från slutenvården i kraft (2017:612). Lagen innebär

delvis nya och högre krav på parterna. Syftet med lagen är att personer som inte längre behöver hjälp från slutenvården så snart som möjligt ska kunna lämna den. Vård- och omsorgsnämnden startade i september ett hemgångsteam. Teamet ska fylla en överbyggande och säkrande funktion vid hemgång från slutenvården till dess att vald hemtjänstutförare kan ta vid.

Utveckla samverkan och samarbete med andra aktörer, både internt och externt

För äldre som bor i eget boende är det viktigt med social trygghet. Det kan skapas genom förebyggande arbete tillsammans med frivillig-/volontärverksamhet. Konceptet Åta tillsammans finns för att ge äldre möjlighet till delaktighet och gemenskap med andra. Under 2018 har konceptet spridits till flera mötesplatser i kommunen.

Vårdsamverkan kring de svårast sjuka äldre fortsätter mellan kommun och primärvård. I Skaraborg ligger fokus på att införa mobil närvård. Denna vårdtyp ska bestå av mobilt närsjukvårdsteam, mobil hemsjukvårdsläkare samt mobilt palliativt team.

Fler brukare i våra verksamheter har mer komplexa behov än tidigare. Det kan exempelvis handla om funktionsnedsättning i kombination med psykisk ohälsa och/eller missbruk. Under 2018 har ett projekt som riktar sig till denna målgrupp genomförts i samverkan med socialtjänsten.

Träffpunktsverksamheten är populär. Totalt registrerades fler än 42 000 besök under 2018.

Öka användandet av välfärdsteknik

Att införa och använda välfärdsteknik är viktigt. Med olika typer av digitalt stöd kan vi ta tillvara individens egna resurser

för att nå bättre hälsa, ökad delaktighet och större självbestämmande. Valfärdsteknik används redan idag inom nämndens verksamhet – flera digitala tjänster och insatser är i drift. Samtidigt är utvecklingspotentialen stor. Förändringar och införande av ny teknik sker utifrån en fastställd aktivitetsplan.

Utvecklingen av och tillgången till nya hjälpmedel är god. Det skapar nya möjligheter till ett självständigt liv. Nämnden märker att möjligheterna till avancerad vård i hemmet gör att efterfrågan på sådan vård ökar. Därför behövs mer resurser i form av hjälpmedel och material, samt av att kompetensutveckla personal. Vi ser också ett generellt växande behov av framför allt legitimerad personal.

Säkra kompetens- och personalförsörjning

Det ökade behovet av vård- och omsorgsinsatser innebär stora utmaningar när det gäller kompetens- och personalförsörjning – särskilt eftersom behovet ökar parallellt med stora pensionsavgångar. Dessutom hårdnar konkurrensen om arbetskraften, vilket höjer arbetstagarnas krav och förväntningar på arbetsgivaren. En kompetensförsörjningsplan har tagits fram under 2018 för att stödja arbetet.

Ekonomi

Vård- och omsorgsnämndens nettokostnad för 2018 är 890 miljoner kronor, vilket är 25 miljoner kronor mer än 2017 (+2,9 procent). Vård- och omsorgsnämnden har förbrukat 8,2 miljoner kronor mer än avsatt budget.

Genom att arbeta med tydligare uppföljningsmallar som fokuserar på personalnyckeltal och nyckeltal från verksamheten har budgetföljsamheten stärkts under 2018. Vård- och omsorgsnämndens underskott beror på att verksamhetsvolymen blivit större än budgeterat. Om man räknar bort den ökade volymen är verksamheten totalt i balans med budget, delvis med hjälp av högre intäkter än förväntat. Värt att notera är att hemtjänsten har mer än halverat sitt budgetunderskott jämfört med tidigare år, samt att budgetföljsamheten är god i de flesta verksamheter. Höga sjuklönekostnader har varit en extra utmaning under året.

Framtiden

Vård- och omsorgsnämndens uppdrag att tillhandahålla vård och omsorg för äldre och funktionshindrade blir allt mer omfattande. Det påverkas av att Skövde får fler invånare och att vård- och omsorgsuppdraget växer när lagstiftning och rättspraxis förändras. Framför allt handlar det om att antalet äldre ökar.

Ökad efterfrågan av såväl äldreomsorg som omsorg om personer med funktionsnedsättning

De närmaste åren kommer framför allt antalet äldre över 80

år att växa. I denna åldersgrupp kan över 40 procent väntas efterfråga äldreomsorg i någon form. Detta innebär en kraftig ökning av antalet brukare inom äldreomsorgen, såväl i äldreboende som i hemtjänst, korttidsvård, dagvård med mera. En utbyggnad av Ekedals äldreboende pågår och väntas tas i drift i början av 2020.

Vi märker också att efterfrågan ökar inom funktionsnedsättningsområdet. För närvarande har många sökande komplexa behov. Det ställer särskilda krav på de bostäder med särskild service som behöver byggas. Förutom att fortsätta att bygga bostäder med särskild service behöver verksamheten också ha tillgång till mindre, billiga lägenheter via allmännyttan. Detta för att erbjuda kostnadseffektiva alternativ för grupper med lägre behov (boendestöd).

Inom hälso- och sjukvårdsområdet ser vi en ökning av efterfrågan som inte enbart hänger ihop med den demografiska utvecklingen. Idag är det möjligt att klara mer omfattande sjukvårdsbehov i hemmet. Utvecklingen av kognitiva hjälpmedel för personer med olika funktionsnedsättningar innebär också nya möjligheter att möta behov.

Förändringar i lagstiftning med mera

Den 1 januari 2018 antogs lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Sedan i september tillämpas den skarpt när det gäller betalningsansvaret i Västra Götalandsregionen. Kommunens beredskap att möta en snabbare process från slutenvård till primärvård och kommun har fungerat bra. Dock finns fortfarande frågor kvar att lösa för att få en effektiv, brukarcentrerad samverkan mellan parterna.

LSS-utredningens slutbetänkande lämnades den 11 januari. Betänkandet innehåller flera förslag som förändrar kommunens nuvarande förutsättningar. Bland annat ska LSS-insatsen personlig assistans övergå till statligt ansvar. Samtidigt får kommunen ansvar för tre nya LSS-insatser. I väntan på riksdagens beslut i frågan är osäkerheten stor kring kommunens framtida kostnader för assistans. I betänkandet föreslås förändringarna gälla från den 1 januari 2022.

Vård- och omsorgsnämnden har i kommunens budgetbeslut för 2019 fått behålla de tio miljoner kronor som tidigare finansierats via statliga stimulansmedel. Riksdagens budgetbeslut i december innebar att stimulansmedel inte kommer att finnas under 2019. Det innebär för närvarande en belastning på kommunens redan låga resultat.

Nyckeltal från verksamheten

	2018	2017	2016	2015
Genomsnittlig väntetid för att få plats på särskilt boende, från ansökan till erbjudande om plats (antal dagar)	61	76	91	55
Antal medarbetare som en äldre person med hemtjänst möter under en 14-dagarsperiod (gäller ej privata aktörer)	18	18	17	17
Helhetssyn hemtjänst* (procent)	87	93	91	90
Helhetssyn särskilt boende* (procent)	86	88	88	84
Bemötande hemtjänst* (procent)	96	97	96	98
Bemötande särskilt boende* (procent)	96	95	97	97
Trygghet hemtjänst* (procent)	86	88	89	88
Trygghet särskilt boende* (procent)	89	91	91	90
Kostnad hemtjänst äldreomsorg (kronor/brukare)		268 964	278 988	299 545
Kostnad särskilt boende äldreomsorg (kronor/brukare)		716 393	724 165	299 545
Kostnad boende enligt LSS (kronor/brukare)		797 029	671 472	794 634
Kostnad daglig verksamhet enligt LSS (kronor/brukare)		184 394	179 879	174 532

*Andel brukare som är ganska/mycket nöjda.

Socialnämnden

Vad gör socialnämnden?

Socialnämnden har i uppgift att i olika former stödja, hjälpa och skydda utsatta grupper i samhället. Sektorns ansvarsområden innefattar både förebyggande verksamhet och individuellt inriktad utredning och behandling. Verksamheten är till stora delar lagstadgad och styrs huvudsakligen utifrån socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) samt hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Vanliga målgrupper är socialt utsatta barn och ungdomar, personer med missbruksproblem, vuxna som behöver försörjningsstöd samt personer med psykisk funktionsnedsättning.

Till verksamheten hör även familjerättsliga uppgifter, familjerådgivning, familjecentral, integrationsverksamhet, boende för ensamkommande flyktingbarn, budget- och skuldrådgivning samt konsumentvägledning, hantering av alkohol- och serveringstillstånd, tillsyn av försäljning av receptfria läkemedel, sysselsättningsverksamheter för personer som står långt från arbetsmarknaden, Barnhus Skaraborg samt en kommungemensam socialjour.

Ekonomi och verksamhet

Socialnämnden redovisar ett underskott på 15,1 miljoner kronor för 2018. De största underskotten finns inom verksamheten för ensamkommande barn, externa placeringar samt försörjningsstöd.

Under året har fyra ungdomsboenden för ensamkommande barn minskat till två boenden: ett stödboende och ett HVB. Dock fanns vissa kostnader för exempelvis lokaler och personal kvar under hela 2018. Kommunen har under året haft ett tiotal ungdomar över 18 år där ingen ersättning från Migrationsverket utgått. Anledningen till att de varit kvar i verksamheten är att de har haft ett fortsatt vårdbehov samt att de sökt gymnasieutbildning och tillfälligt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen.

Resultat (mnkr)

Verksamhet	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budgetavvikelse	Netto 2017*	Netto 2016*
Barn- och ungdomsavdelningen	17,9	-85,3	-67,4	-62,9	-4,5		
Vuxen- och integrationsavdelningen	61,8	-134,1	-72,3	-54,4	-17,9		
Vuxenstödsavdelningen	4,8	-61,3	-56,5	-60,2	3,7		
Intern styrning och stöd	7,6	-19,5	-11,9	-15,6	3,7		
Summa	92,0	-300,2	-208,2	-193,1	-15,1	-190,8	-168,5

* På grund av ny organisation inom Sektor socialtjänst från och med 2018-01-01 kan inte utfallet redovisas på verksamhetsnivå för tidigare år.

Nämndens egna verksamhetsmål

- ◆ Öka socialt utsatta barns och ungas möjligheter till gynnsam utveckling
- ◆ Försörjningsstödet ska leda till varaktig egen försörjning
- Rehabilitering av personer med missbruksproblematik ska utformas tillsammans med den enskilde och i samverkan med andra aktörer
- Integrationsarbetet ska utifrån en helhetsyn och tillsammans med samarbetsparter skapa förutsättningar för att nyanlända kommunmedborgare ska kunna göra egna aktiva val och därmed känna delaktighet i sin egen etablering
- Psykiskt funktionsnedsatta ska ges möjlighet att leva ett självständigt och oberoende liv
- De som bor i Skövde kommun och är utsatta för våld, bevittnar våld eller utövar våld i nära relation ska utifrån ett korrekt bemötande och evidensbaserade bedömningsmetoder erhålla det skydd och det stöd som de är i behov av. Barnperspektivet ska alltid beaktas.

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Kostnaderna för HVB-placeringar har blivit högre än beräknat, både för unga och för vuxna. För vuxna med beroendeproblematik beror kostnadsökningen delvis på att sektorns stödböende Allén varit stängt för renovering, samt att det tillfälliga boendet ställdes i ordning senare än planerat. När det gäller barn och ungdomar har flera av placeringarna varit extra kostsamma. Årskostnaden för dessa placeringar upptar drygt halva budgeten för HVB-vård, som totalt är på 10,1 miljoner kronor. Även kostnaderna för placeringar på skyddat boende på grund av relationsvåld har blivit högre än budgeterat. Anledningen är att vissa placeringar blivit långvariga och att det till viss del handlat om placering av större familjer.

Även kostnaderna för försörjningsstöd överstiger budget, uppskattningsvis med cirka 3,3 miljoner kronor. Anledningen är bland annat att kommunen har tagit emot stora familjer med många barn. Fler biståndstagare har också försörjningsstöd som enda försörjning; tidigare år har försörjningsstödet oftare varit ett komplement till andra inkomster.

Framtiden

Bostadssituationen i kommunen är fortsatt ansträngd trots att nya bostäder har byggts. Det råder fortfarande brist på billigare lägenheter. Detta påverkar nämndens målgrupper, som ofta har låg betalningsförmåga. Svårigheten att få en bostad hindrar också omsättningen i nämndens egna boenden, vilket kan påverka antalet externa placeringar eller skapa köer till den egna verksamheten.

För att bättre kunna möta personer med beroendeproblematik har nämnden skapat möjlighet till ett dygnetruntbemannat stödboende och ett effektivare stöd på hemmaplan för målgruppen. Detta görs på flera sätt. Ett sätt är att använda metoder som finns i de nationella riktlinjerna för beroendevården. Ett annat är systematisk uppföljning på både individ- och gruppnivå.

Under 2019 kommer nämnden att ha ett tiotal ungdomar över 18 år som har fått tillfälligt uppehållstillstånd (TUT) enligt

den nya gymnasielagen och som studerar på antingen gymnasium, folkhögskola och vuxenutbildning i Skövde.

En eventuell lagändring under 2019 kan komma att innebära att de barn som följer med sina föräldrar till skyddat boende ska ha egna placeringsbeslut. Detta ställer ökade krav på boendena och kommer därför att medföra högre placeringskostnader samt tyngre belastning på sektorns barnhandläggare.

Ett sektorsövergripande arbete pågår när det gäller kommunala arbetsförberedande åtgärder. Arbetet kallas Skövdemodellen 2.0. Syftet med arbetet är effektivisera och förbättra kommunens samlade sysselsättningsverksamheter. Det är viktigt att kommunen hjälper nämndens målgrupper med sysselsättning och arbetsförberedande åtgärder. Det gäller exempelvis personer med beroendeproblematik eller psykiska funktionsnedsättningar samt språksvaga med försörjningsstöd.

En statlig utredning föreslår att asylsökande i ett tidigt skede ska placeras i kommunerna. Om det förslaget går igenom kommer det att förändra mottagandet av nyanlända i kommunen. Kommunen får då ansvar för en ny målgrupp.

I flera verksamheter har mer drogliberala attityder bland ungdomar uppmärksammats. Vi kommer därför att tillsammans med skolan genomföra särskilda satsningar inom det drogförebyggande området. Redan nu pågår så kallade YAM-kurser (Youth Aware of Mental health) i högstadielklasser. Syftet med kurserna är att förebygga psykisk ohälsa.

Visste du att...

- ... socialtjänsten handlägger serveringstillstånd åt alla restauranger i Skövde kommun?
- ... socialtjänsten tillsammans med regionen ger förstärkt föräldrastöd till nyblivna föräldrar i Ryd?
- ... träffpunkt Navet nyöppnade på Rosenhaga den 1 februari?

Nyckeltal från verksamheten

	2018	2017	2016	2015
Genomsnittlig handläggningstid för att få ekonomiskt bistånd, vid nybesök (dagar)	2	4	5	9
Andel ungdomar som inte kommit tillbaka ett år efter avslutad insats/utredning (procent)	75	89	86	77
Andel vuxna som inte kommit tillbaka ett år efter avslutad insats/utredning (procent)	70	73	91	79
Andel invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd (procent)	2	2	2	2,1
Nettokostnad ekonomiskt bistånd (kronor/invånare)	-	449	347	346
Antal besökande på familjecentralerna. Till och med 2016 fanns endast en familjecentral, därefter två.	12 980	12 621	6 879	-

Kultur- och fritidsnämnden

Vad gör kultur- och fritidsnämnden?

Nämndens uppgift är att ansvara för kommunens verksamheter inom kultur- och fritidsområdet. Nämnden ansvarar också för kommunens relationer med och utvecklingen av föreningslivet. Dessutom ska nämnden fullgöra de av Västra Götalandsregionen och Skövde kommun fastställda uppdragen för konstmuseet och GöteborgsOperan Skövdescenen.

Nämndens uppdrag omfattar kommunens verksamheter inom kultur, idrott, friluftsliv och fritid för barn, ungdomar och vuxna. Kultur- och fritidsnämnden lyder också under bibliotekslagen och museilagen samt ansvarar för ärenden enligt lotterilagen.

Nämndens egna verksamhetsmål

- Skövde erbjuder mycket goda möjligheter till en aktiv och meningsfull kultur och fritid
 - Skövde är ett kultur- och fritidscentrum
 - Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken
-
- Uppfyllt/kommer uppfyllas
 - ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
 - Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Resultat (mnkr)

Verksamhet	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget-avvikelse	Netto 2017	Netto 2016
Kultur	15,7	-67,3	-51,6	-51,0	-0,6	-53,1	-50,9
Fritid	39,1	-150,1	-111,0	-113,4	2,4	-106,4	-110,7
varav Arena Skövde	28,6	-81,1	-52,5	-52,4	-0,1	-51,7	-54,4
Intern styrning och stöd	0,0	-0,6	-0,6	-0,6	0,0	-0,6	-0,6
Summa	54,8	-218,0	-163,2	-165,0	1,8	-160,1	-162,2

Ekonomi och verksamhet

Skövde stadsbibliotek är draglok i Bibliotek Mellansjö, ett Skaraborgssamarbete som invigdes den 1 mars 2018. Samarbetet mellan de åtta kommunernas bibliotek skapades på uppdrag av kultur- och fritidschefsnätverket. Biblioteksdatasystemet Koha – öppen källkod – som används i Bibliotek Mellansjö väcker intresse hos andra svenska bibliotek. Skaraborgssamarbetet framhålls som förebild när det gäller arbetsformer och resultatfokus.

Genom samverkan med sektor vård och omsorg vidgas vår målgrupp så att vi når fler. Gruppen äldre är en av de demografiska grupper som växer i Skövde. Denna grupp möter vi genom att göra måndagar till seniordagar på konstmuseet och låta projektet Konst att minnas till flytta ut till dagverksamhet och träffpunkter.

Vart tog våra skulpturer vägen (byte av skulpturer) är ett annat samverkansprojekt mellan Skaraborgs kommuner. Här är syftet är att väcka intresse för den offentliga konsten. Projektet har fått medial spridning och har lett till fortsatt arbete.

Områdesutvecklingen samt kultur och fritid är starka varumärken, bland annat i Ryd. Det sektorsövergripande arbete som har gjorts i samverkan med externa parter har gett gott resultat och god målpuppfyllelse.

Under året har flera projekt drivits, exempelvis Ny isyta, Projekt Actionpark samt Framtida utveckling av Lillegårdens fritids- och rekreationsområde. I det sistnämnda projektet ingick bland annat att se över möjligheten att flytta matcharenan på Södermalms IP till området Lillegården.

Externa medel har tagits emot, bland annat i form av statliga integrationsmedel, medel från migrationsrådet och kulturrådet, Elinmedel samt medel från ESF-projektet Gränsfri. Medlen har använts till en rad olika projekt, exempelvis nattvandring och unga Rydsutvecklare samt arrangemang som Sports for You, fritidsbanken, sommarlovsaktiviteter, Vinterkalaset, bokstart och mångspråksstudio med mera.

En rad större evenemang har genomförts i Skövde under året. Bland annat EM i enduro i augusti, där delar av tävlingen var förlagda till Billings fritidsområde. Trots ombyggnationen i området har även andra stora arrangemang genomförts – exempelvis Billingeracet, Spring för livet, Billingestafetten, Friskvårdens dag och Sweden Outdoor Festival. I oktober ställdes A- och C-hallen på Billingehov om till dansbandspalats och en dansbandsgala genomfördes. Denna typ av evenemang bidrar i stor utsträckning till att stärka Skövde både som bostadsort och som besöksmål.

Även i Kulturhusets evenemangsalonger genomfördes ett stort antal arrangemang under 2018. 1 194 stycken, närmare bestämt, vilket är i nivå med föregående år. Till evenemangen såldes 39 164 biljetter, vilket var 8 656 färre än föregående år.

Dippen kan bland annat förklaras av inställda föreställningar.

Billings fritidsområde är ett av Skövdes och Västsveriges sport- och rekreationsområden och utnämnt till officiellt Vasaloppscenter. Under hösten kretsade mycket kring det nya konstnösparat, som invigdes i samband med Konstnöracet den 28 december. Rekordmånga säsongskort såldes redan före årsskiftet.

Skövdes nya isyta invigdes också under hösten. Etableringen har varit positiv både för Skövdes föreningsliv och för enheten. Fler istider kommer att kunna erbjudas, liksom en förbättrad A-plan för fotboll eftersom den lades om samtidigt.

Under 2018 fick Skövde kommun närmare en miljon kronor i statligt bidrag för att erbjuda gratis fritidsverksamhet för barn i åldern 6–15 år. Syftet med bidraget är bland annat att stimulera både flickors och pojkars deltagande, främja integration, motverka segregation och skapa nya kontaktytor mellan barn med olika social bakgrund. Pengarna har använts till bland annat författarbesök, tennisläger, bad, skridskoåkning, filmvisning, schackträffar, dansworkshops, capoeira-workshop och -uppvisning, badresa, arabisk barnteater med mera.

En vinter med mycket snö och därmed stora möjligheter till uteaktiviteter och vintersport gjorde att besöksantalet på Arena Skövde Bad minskade under första delen av året. Minskningen sågs framför allt på motionssim, men i viss mån också på upplevelsebadet under första delen av året. En vår och ommar med mycket fint väder gav också en markant påverkan på antalet besökare till upplevelsebadet.

Under sommaren genomfördes sommarrelax på Aqua Vitalis. En sommarsimskola anordnades också med goda resultat.

Billingsbadet gick bra under sommaren, som bjöd på mycket fint väder. Besöksantalet var stort och intäkterna dubblerades jämfört med prognosen. Ändå minskade det totala antalet besökare jämfört med 2017. 259 510 personer besökte badet under 2018, vilket var 18 158 färre än 2017, när badet hade 277 668 besök.

Framtiden

Kultur- och fritidsnämnden står inför en rad utmaningar. Ett av nämndens mål är att verksamheterna ska bidra till att stärka varumärket Skövde. För att göra det måste attraktivitet och marknadsandelar bibehållas, bland annat för Skövde Kulturhus, Arena Skövde och Billings fritidsområde.

En omvärldspaning inom kultur- och fritidsområdet visar tydligt hur värdefullt området är. Först och främst för människor i alla åldrar och deras vilja och möjligheter att växa, bo, arbeta och skapa sysselsättning. Men också för framtida företag i kommunen – företag som både ser nyttan med ett väletablerat utbud och har en strategisk tanke kring hur kultur- och fritidsaktiviteter bidrar till det goda livet för medarbetare.

Attraktivitet och kreativitet: Redan idag pratas det om kultur och fritid 3.0. Begreppet handlar om att vi alla är kulturproducenter idag, tack vare digitaliseringen. På internet publicerar många av oss korta filmer, texter, bilder och låtar. Det betyder också att de flesta ser kultur ur ett utövarperspektiv. Att delta i och förkovra sig på kultur- och fritidsområdet kommer därför att bli mer självklart. Därmed höjs förväntningarna på till exempel verkstäder, workshoppar och så kallade maker space. Samtidigt kommer också synen och förväntan på det offentliga rummet att förändras utifrån ett kulturellt och estetiskt perspektiv. Behovet av det fysiska mötet och det offentliga samtalet ökar ofrånkomligen. Det gör platser som kulturhus, idrottsarenor, fritidsanläggningar och friluftsområden centrala i framtida satsningar för organiserade och spontana aktiviteter.

Inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde finns anläggningar som behöver utvecklas frekvent – både för att bibehålla eller öka marknadsandelar och för att möta det verksamhetsbehov som finns. Detta kan tillgodoses genom att förändra anläggningarna fysiskt, men också genom att anpassa det utbud som erbjuds. Här är det viktigt att ha en aktuell och utvecklande kommunikationsstrategi.

Arbetsplatsens utveckling och tillgänglighet: Med tanke på ovanstående behöver organisationen för kultur- och fritidsnämndens olika verksamheter stärkas, förnyas och förändras. Kompetensutveckling och kompetensförsörjning är en stor fråga för nämnden, liksom för kommunen i stort. Vissa yrkesgrupper inom kultur- och fritidsområdet är svårrekryterade, framför allt inom ansvarsområden där det ställs allt högre krav på erfarenhet, specialkunskaper och utbildning. Dessutom behövs nya medarbetare. För att kunna möta framtiden och hålla en kvalitativ och flexibel verksamhet med generösa öppettider

blir det därför allt viktigare att vi samverkar med andra aktörer.

Föreningsutveckling/stödjande /lotsande/bidrag: Skövde kommun står inför stora utmaningar när det gäller att möta framtidens föreningsliv, utvecklingen av idrottandet, kulturutövandet och en allt större grupp aktiva äldre. Kvalitetskrav i kombination med färre aktiva i den klassiska föreningsformen gör att föreningar har svårt att klara sin verksamhet. Idag har kultur- och fritidsnämnden ett antal föreningar som drifvar sina anläggningar själva genom olika bidragsformer. Med tanke på utvecklingen finns en viss oro när det gäller framtiden för föreningsdrivna anläggningar.

Den 1 januari 2020 blir Barnkonventionen lag. Hur detta kommer att påverka kultur- och fritidsverksamheten är i nuläget svårt att förutspå. Det kommer att visa sig när det skapas prejudicerade domar. Vidare finns minoritetslagen och bibliotekslagen, där det också är svårt att säga hur verksamheterna kommer att påverkas.

Visste du att...

- ... det på Arena Skövde simmar animerade hajar, ormar och krokodiler i en av poolerna?
- ... måndagar är seniorernas dag på konstmuseet? Och att Konst att minnas till har flyttat ut till dagverksamhet och träffpunkter?
- ... man på biblioteket i Ryd kan låna en Volvo-medarbetare?

Nyckeltal från verksamheten

	2018	2017	2016	2015
Nettokostnad fritidsverksamhet (kronor/invånare)	-	2006	2130	2 126
Nöjd medborgar-index: idrotts- och motionsanläggningar	-	68	-	68
Nettokostnad kulturverksamhet (kronor/invånare)	-	992	988	928
Nöjd medborgar-index: kultur	-	69	-	72

Service-nämnden

Vad gör service-nämnden?

Inom Skövde kommuns geografiska område ansvarar service-nämnden för att tillhandahålla tjänster för kommunala behov. Det handlar om måltid, lokalvård, fastighetsskötsel, verksamhetsstöd, gatu- och parkskötsel, skogsskötsel, reparations- och verkstadsarbeten, anläggningsarbeten, ledningsnätsarbeten, fordonsförsörjning och vissa andra tjänster. Service-nämnden ska också förse kommunens verksamheter med lokaler och förvalta de fastigheter där kommunal verksamhet bedrivs. Dessutom har service-nämnden rollen som beställare vid ommunens uppdragsgivna entreprenader.

I service-nämndens ansvar ingår även att utveckla och förvalta de taxefinansierade verksamheterna VA (vatten och avlopp) samt egenägt fibernät. Service-nämnden är huvudman för VA inom de beslutade verksamhetsområdena för denna verksamhet.

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Nämndens egna verksamhetsmål

- ◆ Nå en god inomhusmiljö avseende objektiva mätbara variabler för förskolor, grundskolor samt gymnasieskolor. Över tid se över samtliga större boenden och verksamhetslokaler.
- ◆ Öka kundnöjdheten inom äldreomsorg för måltidsverksamheten.
- ◆ Förbättrad återkoppling samt genomförandetid för ärendehantering inom fastighet
- Skövde VA ska trygga långsiktig vattenförsörjning ur ett flergenerationsperspektiv och verka för att reservvatten finns inom samtliga distributionsområden för dricksvatten
- ◆ Öka andelen bilar <3,5 ton med förnyelsebart drivmedel
- Skövde VA ska på ett samhällsekonomiskt och energieffektivt sätt återföra växtnäring i slammet till en nyttig användning, samtidigt som risker för hälsa och miljö minimeras
- Ökad andel svenska animalier
- ◆ Ökad andel svenska livsmedel
- ◆ Alla förskolor ska ha ftalatfria golv
- ◆ Best practice effektivitetsmått för lokalvård och fastighetsamt måltid

Resultat (mnr)

Verksamhet	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget-avvikelse	Netto 2017	Netto 2016
Intern styrning och stöd	7,7	-5,8	1,9	0,0	1,9	1,4	2,1
Måltid	150,8	-151,0	-0,3	-1,0	0,7	0,9	-0,8
Arbetsavdelningen	248,2	-244,1	4,1	-1,9	6,0	1,8	0,3
Fastighet	453,2	-464,8	-11,6	-3,9	-7,6	4,2	2,6
Fastighetsservice	97,9	-97,0	1,0	-0,6	1,6	0,9	1,4
Summa skattefinansierade	957,8	-962,7	-4,9	-7,5	2,5	9,2	5,7
Fiber	8,3	-8,8	-0,5	0,0	-0,5	0,6	-0,1
VA	87,3	-87,3	0,0	0,0	0,0	-0,6	4,6
Summa taxefinansierade	95,6	-96,1	-0,6	0,0	-0,6	0,0	4,6
Summa	1 053,3	-1 058,8	-5,5	-7,5	2,0	9,2	10,3

Ekonomi och verksamhet

Nämndens verksamheter har haft både ökade volymer och fler uppdrag under 2018. En utmaning har varit att försörja samtliga verksamheter med personal. Servicenämnden redovisar ett överskott på 2,5 miljoner kronor för de skattefinansierade verksamheterna. Däremot visar de taxefinansierade verksamheterna (fiber och VA) ett underskott på 0,6 miljoner kronor.

Under året har verksamheten hanterat projekt, drift och beredskap med gott resultat. Verksamheten har också levererat nya skolor, vattenledningar och fiber – även detta med gott resultat. Under semesterperioden har verksamheten haft beredskap med anledning av torka och brandrisk.

Även i år har processerna fastighet, måltid, lokalvård och fordon jämförts med andra kommuner i ett benchmarkingprojekt tillsammans med Ernst & Young. Med stöd av benchmarkingen har förbättringar genomförts. Detta har gett en positiv trend i utfallen inom flera delprocesser.

Inom kvalitetsarbetet har verksamheten valt att fokusera på arbetsavdelningen samt målstyrning för ledningsfunktioner. En ny projektmodell har också tagits fram, för att säkerställa leveranser i nya projekt inom VA. Nämndens verksamheter har även i år blivit miljödiplomerade.

Måltid

Måltidsavdelningen redovisar ett överskott på 0,7 miljoner kronor. Det beror framför allt på ökad försäljning, främst i caféer och i gallerian men också i äldreomsorgens restauranger. Lönekostnaderna är också lägre än budget, vilket beror på att det har varit svårt att rekrytera kompetent personal. Avdelningen har därför periodvis varit underbemannad.

Under våren genomfördes en organisationsförändring, där ytterligare en enhetschef anställdes och fördelningen av kök och medarbetare förändrades.

Flera olika projekt har startats. Ett exempel är schemalagda luncher på Trädgårdsstadens skola, ett annat är Vi skola äta – ett projekt där seniorer kommer till skolrestaurangerna i Timmersdala och Igelstorp och äter lunch tillsammans under trevliga former. Samarbetet med Kavelbrogymnasiets restaurang- och livsmedelsutbildning har fördjupats. För att marknadsföra utbildningen deltog måltidsavdelningen och skolan tillsammans på Matfestivalen. Dessutom anordnade Skövde ihop med grannkommunerna en utbildningsdag om Livsmedelsverkets uppdaterade råd kring äldreomsorgen. Utbildningen vände sig till måltids- och omvårdnadspersonal samt chefer och politiker.

Under 2018 höjdes livsmedelspriserna med i snitt sju procent på grund av torkan. Detta syns i avdelningens kostnader från och med årets fjärde kvartal.

Rekrytering är en av måltidsavdelningens utmaningar. Det råder brist på kockar och hela branschen är i stort behov av medarbetare. Vi har under 2018 också märkt en betydligt högre rörlighet bland medarbetare. Detta kommer att fortsätta under kommande år. För att vara proaktiva intensifierar vi samarbetet med utbildningsanordnare och med arbetsförmedlingen.

Vi har också fortsatt arbeta för att öka andelen svenska animalier och livsmedel i våra måltider. När det gäller svenska animalier är målet nått – däremot är målet kring andelen svenska livsmedel svårare att nå. Utländska grönsaker och frukt påverkar statistiken negativt då det ibland är svårt att få fram svenska alternativ. Att förändra beteendet tar längre tid än vi trodde från början.

Arbetsavdelningen

Arbetsavdelningen redovisar ett överskott på 6 miljoner kronor. Lägre kostnader för leasingbilar samt avdelningens arbete med kostnadsstyrning har påverkat resultatet positivt.

Året började väldigt snörikt. Det krävde både många och stora insatser. På grund av den sena vintern kom vårstädningen också igång senare. Avdelningen har infört en ny rutin när det gäller felparkering av bilar i samband med vårstädning. Det har gett gott resultat. Under våren och sommaren gjorde torra och brandrisk att gräsklippningen prioriterades ned. Brandrisken gjorde också att arbetsavdelningen hade beredskap under semesterperioden. Avdelningen har i år haft färre säsongsanställda.

Arbetsavdelningen har under året arbetat med vattenledningen ut till Varola samt med Östramatningen och fortsatt utbyggnad av Trädgårdsstaden etapp 2. Ett antal busshållplatser har byggts om och nya cykelbanor samt fyra lekplatser har tillkommit. Arbetsavdelningen har också utfört uppdrag åt det kommunala bolaget Skövde Stadsnät när det gäller utbyggnad av fibernätet i Tidän.

Vi har under året fortsatt att öka andelen bilar drivna av förnybar energi, men har inte riktigt nått målet. Det har varit svårt att styra kunderna till miljöbilar eftersom de behöver längre räckvidd. Det råder också brist på laddstolpar.

Arbetsavdelningen har haft svårt att rekrytera till vissa tjänster. För att fylla vakanserna har vi inlett ett samarbete med rekryteringsenheten.

Fastighetsavdelningen

Fastighetsavdelningen redovisar ett underskott på 7,6 miljoner kronor. Underskottet bottnar framför allt i två faktorer: Dels har vi förändrat rutinerna för utrangeringar i samband med reinvesteringar, dels har vi under hösten haft flera vattenskadorna samt misstankar om osund inomhusmiljö på befintliga fastigheter.

Även 2018 har präglats av en mycket hög investeringstakt. Under året togs flera projekt i bruk, bland annat Trädgårdsstadens skola, en ny ispist på Billingshov samt utbyggnaden av Billingskolan. Kvaliteten på byggnaderna följer fastighetsstandarderna och kan i grunden betecknas som god, med god energihushållning. Under året har vi också lagt mer kraft på att förbättra Skövde kommuns investeringsplanering. Det har skett via ett aktivt deltagande och styrande i den så kallade lokalför-sörjningsgruppen.

Arbetsbelastningen har varit hög men personalen har gjort ett mycket bra jobb. Projekten har genomförts i rätt tid till rätt kostnad och med rätt kvalitet. Fler fastigheter, fler byggnader och fler åtgärder ökar kraven även på fastighetsförvaltningen.

Vi arbetar nu för att förbättra den digitala fastighetsbasen, så att mindre tid kan läggas där. På det viset får vi mer tid till aktivt arbete mot kund.

Under 2018 har vi också fortsatt att förbättra inomhusmiljön i våra verksamhetslokaler. Alla skolor och förskolor är uppmätta och bristerna åtgärdas. Vi kommer att nå målet, men något senare än planerat. Anledningen är brist på entreprenörer och tillgänglighet till lokalerna.

Tack vare avdelningens satsning på reinvesteringar (planerat underhåll) har kostnaderna för akut underhåll (reparationer) minskat.

Fastighetsservice

Fastighetsservice redovisar ett överskott på 1,6 miljoner kronor. Året har präglats av nya uppdrag för både lokalvård och fastighetsskötsel. Under året har avdelningen utökats med ett driftområde samt ersatt flera enhetschefer. Mycket fokus har lagts på att sätta organisationen.

När det gäller fastighetsavdelningens ärendehantering har sektorn under året jobbat intensivt med att korta handläggningstider och att återkoppla bättre till kund – detta för att öka kundnöjdheten. Målet har inte nåtts fullt ut. Antalet ärenden ökar ständigt och det finns en plan för fortsatta förbättringar.

Avdelningarna fastighet och fastighetsservice har skapat en teknikgrupp, där man tillsammans gör en grundlig genomgång för att hitta energibesparande åtgärder. Under året har gruppens arbete börjat ge resultat, vilket bidrar till förbättringar när det gäller energiförbrukningen.

Avdelningens digitaliseringsarbete fortsatte under 2018. Det har framför allt gällt digitalisering hos lokalvårdspersonalen. Vi har nått målet om robotisering av yttre fastighetsskötsel, och även digitaliseringen av egenkontroller inom fastighetsdriften har varit framgångsrik. Arbetet med att automatisera faktureringen har fått läggas åt sidan på grund av arbetet med GDPR. Arbetet återupptas under våren 2019.

Målet best practice för lokalvård inom grundskola har uppnåtts. Benchmarkingen visat att vi står oss väl mot andra kommuner.

En arbetsmiljöenkät har gjorts på fastighetsdrift. Resultatet visar att arbetsklimatet är bra.

Fiber

Fiberverksamheten redovisar ett underskott på 0,5 miljoner kronor.

Under året har vi fortsatt att förse Tidans tätort samt Lövkullevägen, Solhagsvägen, Horsåsvägen och Klockarvägen med fiber. Samtidigt har vi genomfört löpande fibersättning av samfälligheter, bostadsrätter, företag och enskilda hushåll. Löpande arbete kommer också att utföras i kommunens exploateringsområden.

Under året har 788 nya kunder fått fiberanslutning via vårt arbete. Anslutningsgraden i kommunen är nu 61,4 procent.

Andelen är beräknad på hur många av alla anslutna kunder som har en aktiv tjänst och alltså verkligen nyttjar vårt nät. Avdelningen har under året också börjat uppdatera nätdokumentationen. För att klara av vakanser inom arbetsledningen för grävning har fiberavdelningen samverkat med arbetsavdelningen.

VA

VA redovisar i stort sett ett nollresultat.

Verksamheten domineras av de stora projekt som pågår. En ny, stor dricksvattenledning byggs för att få en rundmatning i staden. Arbeten med utbyggnadsområdena Varola, Böja, Vristulven och Truvel pågår i olika faser. I Lerdala läggs en ny dricksvattenledning för att öka kapaciteten mot Timmersdala. I Timmersdala pågår också ett spännande projekt med att bygga infrastruktur för datainsamling från abonnenternas digitala vattenmätare. I samverkan med leverantören Kamstrup testas ny teknik för övervakning av dricksvattennätet.

Under våren har avdelningen tagit fram en projektmodell för Skövde VA. Modellen ska ge bättre styrning och uppföljning. Målet är god kostnadskontroll och kvalitet på projekten, samt en bra intern och extern dialog.

VA har under 2018 inte riktigt nått målet kring att återföra växtnäring i avloppet till produktiv mark. Det beror på att vissa partier har haft en för hög halt av zink. Avdelningen kommer att gå vidare med det så kallade uppströmsarbetet. Arbetet går ut på att hitta föroreningarnas källor och genom information

och dialog minska mängden föroreningar i spillvattennätet.

När det gäller målet att uppdatera vattenskyddsområden har arbetet under 2018 släpat efter på grund av resursbrist. Det kommer att fortsätta under 2019.

Framtiden

Skövde kommun växer och utvecklas. Det kräver att sektor service är delaktig och uppdaterad, kan leda och styra samt använda tid och resurser effektivt.

Ett måste inför framtiden är att finna nya vägar för rekrytering av personal. Ett sådant arbete har satts igång.

Servicenämnden kommer också att utveckla och förbättra samarbetet med kommunikationsenheten.

För att möta besparingar och effektiviseringar kommer det att vara nödvändigt att digitalisera, samordna samt införa innovationer.

För servicenämndens utföraruppdrag är det viktigt att arbeta med ständiga förbättringar. Det leder till en effektivare och konkurrenskraftig verksamhet.

Visste du att...

- ... måltid under 2017 köpte in 21 820 kilo ägg och 171 277 kilo potatis, samt serverade 2 661 417 glas mjölk?

Nyckeltal från verksamheten

	2018	2017	2016	2015
Lokalvård: Städad yta (kvadratmeter)	302 365	291 407	290 101	287 102
Lokalvård: Bruttokostnad städad yta (kronor/kvadratmeter)	157	161	157,25	157,55
Fiber: Antal driftsatta lägenheter och hus	7 167	6 379	5 956	5 368
Fiber: Anslutningsgrad* (procent)	61	53	39,2	31,9
Miljöfordon: Totalt kommunen (andel i procent)	66,9	70,9	70,5	68,4
Miljöfordon: Personbilar med förnybart bränsle (andel i procent)	31,2	32,4	30,3	28,5
Miljöfordon: Lätta lastbilar med förnybart bränsle (andel i procent)	29,3	29,9	28,4	28,1
Måltid: Antal serverade luncher inom skola	1 015 412	1 027 732	1 014 969	948 769
Förnysetakt ledningsnät dricksvatten*	133	237	147	168
Förnysetakt ledningsnät spillvatten*	147	122	147	83
Förnysetakt ledningsnät dagvatten*	267	288	9 546	142
Anslutningsgrad dricksvatten (procent)	99	99	99	99
Anslutningsgrad spillvatten (procent)	98	98	98	98
Antal nya abonnenter	920	1 342	634	69

*Antal nya meter/totalt antal meter

Byggnadsnämnden

Vad gör byggnadsnämnden?

Byggnadsnämnden ansvarar för kommunens bygglovsverksamhet och tillsyn enligt plan- och bygglagstiftningen, samt för handläggning av bostadsanpassningsärenden och energirådgivning. Nämnden ansvarar också för kommunens grundläggande geodata, mätning, kartframställning och GIS-samordning, liksom för namn- och adressättning samt lägenhetsregister.

Byggnadsnämnden är dessutom kommunens trafiknämnd, med ansvar för lokala trafikföreskrifter samt för parkerings- och transporttillstånd. Den kommunala lantmäterimyndigheten (KLM) hör organisatoriskt till byggnadsnämnden, men har en självständig myndighetsroll enligt fastighetsbildningslagstiftningen.

Ekonomi och verksamhet

Totalt sett har nämndens verksamheter (bygglov, lantmäteri och trafik) ett stort överskott jämfört med budget. Det beror framför allt på höga intäkter på grund av stor arbetsvolym. En annan anledning till överskottet är personalvakanser, framför allt inom bygglovsverksamheten. Byggnadsnämnden håller budget och prognosen visar ett överskott om 0,16 miljoner kronor.

Framtiden

Hållbar utveckling av samhället

Skövde växer, vilket innebär ett ökat behov av bostäder. Det ställer också krav på en väl fungerande infrastruktur som underlättar resande och gör staden tillgänglig för invånare och besökare. En utvecklad infrastruktur är också viktigt för att skapa fler jobb, större arbetsmarknadsregioner och förutsättningar för ökat bostadsbyggande. Satsningar på infrastruktur gör dessutom att ytterområdenas kvaliteter kan tas tillvara. Med god infrastruktur ökar också delaktigheten och ansvarstagandet för dem som bor och verkar på landsbygden, så att de i sin tur bland annat kan locka till sig nya etableringar och turister. Arbetet ska främja kommundelarnas attraktionskraft

Nämndens egna verksamhetsmål

- Tydliggöra bygglovprocessen
- Förbättrat näringslivsklimat
- Frigöra resurser genom effektiviseringsåtgärder

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

och underlätta för ett liv nära naturen samt för möten på rofyllda platser, trots att arbetsplatsen ibland ligger långt ifrån boendeorten.

Klimatet har stor påverkan på vårt samhälle. Även om ökningen av den globala medeltemperaturen begränsas till under två grader väntas stora klimatförändringar. Dessa kommer att påverka de flesta av samhällets sektorer samt vår naturmiljö.

Dagens samhälle är anpassat och uppbyggt efter ett visst klimat. Med nuvarande och framtida klimatförändringar ändras förutsättningarna för hela samhället. Städer och tätbebyggda områden är särskilt känsliga för klimateffekter som översvämning och ökande temperaturer. Extrema väderhändelser som värmebölja, skyfall och kraftiga regn förväntas dessutom bli vanligare. Därför är det helt avgörande att den fysiska planeringen och utvecklingen av dessa områden tar hänsyn till kommande förändringar i klimatet.

Konsekvenserna för ekosystemen blir påtagliga och påverkar hur vi använder ekosystemen, till exempel för jord- och skogsbruk. Exempel på nödvändiga åtgärder kan vara att anpassa dagvattenhantering, avloppssystem, teknisk infrastruktur, vägar, bebyggelse, grön infrastruktur, ekosystemtjänster med mera. För att hantera klimatförändringarna kommer det att krävas större investeringar i framtiden.

Resultat (mnkr)

Verksamhet	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budgetavvikelse	Netto 2017	Netto 2016
Politik	0,5	-0,3	0,2	-0,5	0,2	0,1	0,2
Summa	0,5	-0,3	0,2	-0,5	0,2	0,1	0,2

Konjunktur

Den svenska konjunkturen har passerat toppen. Avmattningen får konsekvenser i den konjunktur känsliga byggsektorn. I Skövde har antalet beviljade bygglov för flerbostadshus minska. Den nedgången kommer troligtvis att fortsätta. Utvecklingen skulle kunna påverkas av eventuella regeringsbeslut om statsbidrag för investeringar. Om sådana beslut uteblir kan det bli svårt att tillgodose behovet av bostäder åt alla. Skärpta krav på amortering, minskade ränteavdrag och höjda räntor innebär att hushållens boendekostnader ökar. Efterfrågan på färdigställda bostäder riskerar därmed att minska. Arbetskraftsbristen i byggnadssektorn är fortfarande högre än i många andra sektorer, vilket också medför fördröjning när det gäller byggnationer. Under de förutsättningarna kan Skövde kommuns mål om 400 bostäder bli svårt att nå. Arbetsbelastningen är fortsatt hög inom samtliga enheter hos sektor samhällsbyggnad. Förändringar i regelverk kan också innebära fler överklaganden, vilket i så fall skulle senarelägga samhällsbyggnadsprocessen.

Visste du att...

- ... byggindustrin omsätter cirka fyra miljarder kronor per år i Skaraborg?
- ... det under 2018 har byggts över 80 nya transformatorbyggnader på landsbygden för ett mer hållbart elnät?

Nyckeltal från verksamheten

	2018	2017	2016	2015
Handläggningstid bygglov (antal dagar med inkomna kompletta handlingar)	25	21	17	10
E-tjänsteärenden bygglov, trafikplan, p-tillstånd, nybyggnadskarta (procent av totalt antal ärenden)	28	28	19	27
Handläggningstid nybyggnadskarta (antal dagar)	13	14	14	
Antal ändrade beslut i överinstans (i förhållande till samtliga beslut inom bygglov)	3	0	0	18

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande församling, med 61 ledamöter som valts i allmänna val. Kommunfullmäktiges arbete leds av dess ordförande. Valberedningen till styrelser och nämnder utses av kommunfullmäktige.

Överförmyndare

Överförmyndare ska utses i enlighet med föräldrabalken. Överförmyndaren i Skövde är juridiskt inte en nämnd, utan ett uppdrag för förtroendevald politiker.

Valnämnd

Varje kommun ska ha en valnämnd – en lokal myndighet som ansvarar för frågor kring allmänna val. Nämndens ansvar regleras i vallagen.

Revision

Revisionen är fristående och oberoende. Den består av politiker som har i uppgift att granska verksamheterna och rapportera direkt till kommunfullmäktige. Revisorerna har ett personligt ansvar men fungerar också som nämnd i vissa frågor. Till stöd för sitt uppdrag har revisorerna sakkunniga biträden. I Skövde kommun är det för närvarande PwC som har uppdraget.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag, mål och gällande föreskrifter.

Arvodesnämnd

Arvodesnämnden ansvarar för att bereda frågor om ekonomiska förmåner till kommunens förtroendevalda politiker.

Resultat (tkr)

Verksamhet	Intäkt 2018	Kostnad 2018	Netto 2018	Budget 2018	Budget- avvikelse	Netto 2017	Netto 2016
Kommunfullmäktige	1	-4 479	-4 478	4 074	-405	-3 961	-4 113
Revision	0	-1 495	-1 495	1 500	5	-1 500	-1 396
Arvodesnämnd	0	0	0	0	0	-13	-24
Överförmyndare	163	-5 690	-5 527	5 510	-17	-6 889	-4 349
Valnämnd	1 060	-3 121	-2 061	1 700	-361	-13	-6

5

Kommunala bolag och kommunalförbund

Årets verksamhet i kommunala bolag och förbund	82
Skövde Stadshus AB	83
AB Skövdebostäder	84
Skövde Energi AB	85
SkövdeNät AB.....	86
Kreativa Hus Skövde AB	87
Mariesjö Kreativa Hus AB.....	88
Next Skövde Destinationsutveckling AB	88
Skövde Flygplats AB	89
Balthazar Science Center AB.....	89
Science Park Skövde AB	90
Kommunalförbundet Miljösamverkan östra Skaraborg (MÖS)	91
Kommunalförbundet Räddningstjänsten östra Skaraborg (RÖS).....	92
Kommunalförbundet Avfallshantering östra Skaraborg (AÖS)	93
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten.....	94
Skaraborgs Kommunalförbund	95

STADSHUS

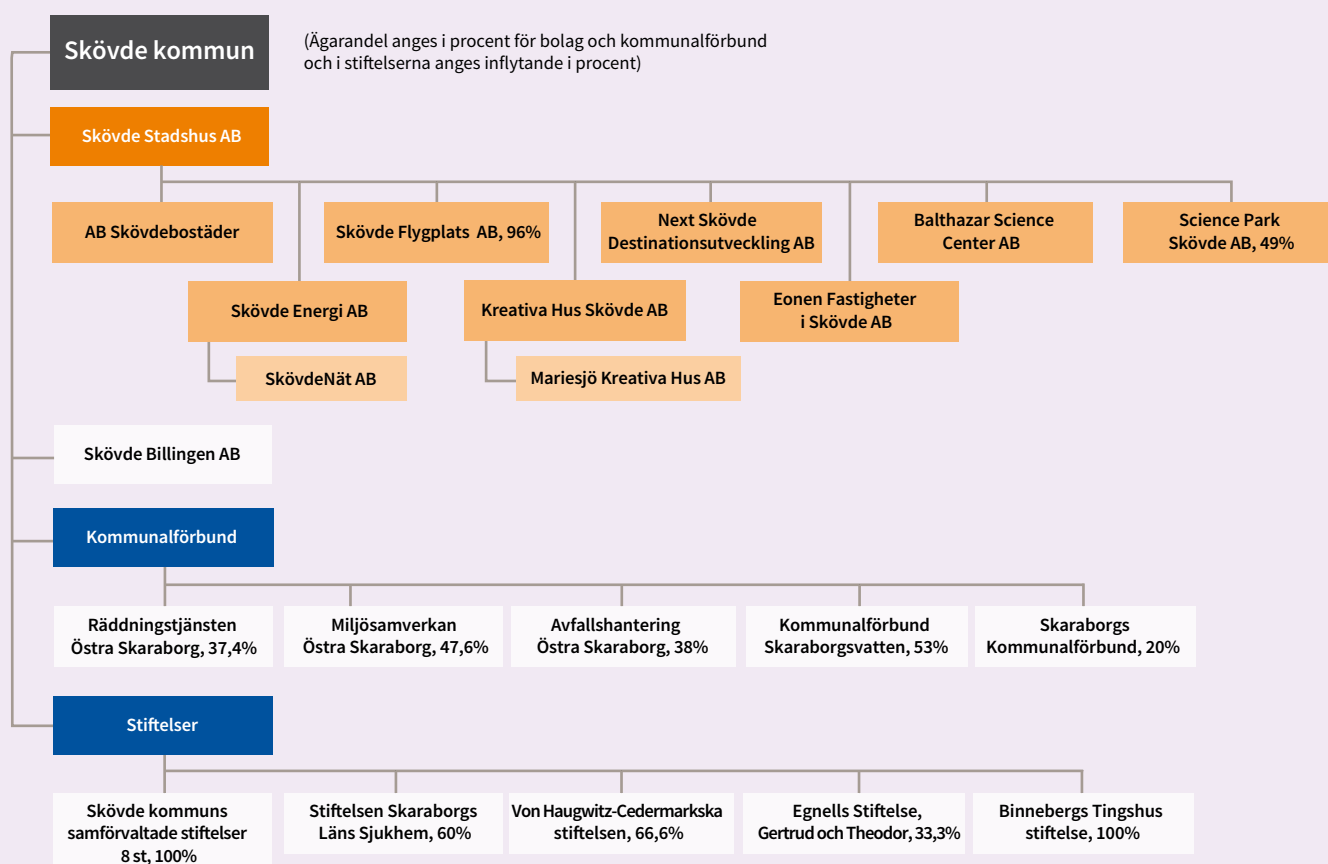
Årets verksamhet i kommunala bolag och förbund

En kommuns redovisning ska även omfatta verksamheter som bedrivs av övriga juridiska personer och där kommunen har stort inflytande. Nedan anges de bolag och kommunalförbund som ingår i den totala kommunkoncernredovisningen. Här finns också en kort beskrivning av verksamheterna, viktiga händelser under året, ägd andel samt en snabbfaktaruta med

årets resultat. Uppgifterna är i vissa fall preliminära eftersom de inte har fastställts av respektive kommunalförbunds direktion eller respektive bolags årsstämma.

Där procentsats inte anges uppgår ägandet till 100 procent.

Organisation 2018 – Skövde Stadshus AB

Skövde Stadshus AB

Allmänt om verksamheten

Skövde Stadshus AB ägs till 100 procent av Skövde kommun. Bolaget bildades genom beslut av kommunfullmäktige i september 2010, och är moderbolag i den koncern som efter fullmäktigebeslut bildades i december 2010.

Skövde Stadshus AB är moderbolag för AB Skövdebostäder, Skövde Värmeverk AB, Kreativa Hus Skövde AB, Next Skövde Destinationsutveckling AB, Skövde Flygplats AB, SkövdeNät AB och Eonen Fastigheter AB. Sedan 2018 har även Balthazar Science Center AB förvärvats och ingår därmed också i bolagsfamiljen. Samtliga dessa bolag ägs till 100 procent av Skövde kommun, förutom Skövde Flygplats AB där ägarandelen är 96,02 procent. Indirekt äger Skövde Stadshus AB också 100 procent av Mariesjö Kreativa Hus AB, via Kreativa Hus Skövde AB. Efter årets slut har dotterbolaget Skövde Värmeverk AB bytt namn till Skövde Energi AB. Eonen Fastigheter AB är ett vilande bolag som inte bedriver någon verksamhet. Detta bolag berörs därför inte i förvaltningsberättelsen.

Moderbolagets verksamhet består av att övergripande leda och samordna de kommunala bolagens verksamheter genom att äga och förvalta aktier i kommunala bolag inom Skövde kommun.

Resultat

Skövde Stadshus AB, Moderbolag

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	200	200		200
Balansomslutning	1 077 336	1 052 910		1 058 523
Årets resultat efter finansiella poster	14 561	-546		-551
Eget kapital	1 061 894	1 042 465		1 042 461
Summa skulder och avsättningar	15 442	10 445		16 062
Nettoinvesteringar				
Soliditet i procent	99	99		98
Antal anställda	0	0		0

Skövde Stadshus AB, Koncern

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	713 562	686 280	707 814	665 145
Balansomslutning	3 895 211	3 840 402		3 462 549
Årets resultat efter finansiella poster	141 480	127 532	131 459	115 544
Eget kapital	1 702 390	1 583 133		1 487 214
Summa skulder och avsättningar	2 192 821	2 257 269		1 975 335
Nettoinvesteringar	313 842	373 110	376 315	424 054
Soliditet i procent	44	41		43
Antal anställda	177	158		151

Viktiga händelser under året

Under 2017 infördes en gemensam koncernbank samt ett finansråd med uppgift att utveckla och styra det dagliga koncernbankssamarbetet. Under 2018 har finansrådet, där moderbolagets vd är medlem, tagit fram en gemensam finanspolicy som ska gälla för samtliga majoritetsägda bolag. Under året fortsatte moderbolaget också att verka för en gemensam energikoncern. Det resulterade den 1 januari 2019 i att SkövdeNät AB överläts till Skövde Energi AB. En översyn av dotterbolagens ägardirektiv har också satts igång under mandatperioden. Denna översyn kommer att fortsätta under nästa mandatperiod.

Under 2018 har moderbolaget köpt samtliga aktier i Baltazar Science Center AB samt 49 procent av aktierna i Gothia Innovation AB från Skövde kommun. Köpeskillingen motsvarar bokfört värde på eget kapital per den 31 december 2017. I samband med förvärvet fick moderbolaget ett aktieägartillskott från Skövde kommun. Tillskottet motsvarade köpeskillingen för aktierna. Gothia Innovation AB har under 2018 bytt namn till Science Park Skövde AB.

Under 2018 har moderbolaget fått utdelning från AB Skövdebostäder med 15,1 miljoner kronor (föregående år 0,1 miljoner kronor). Denna utdelning kommer under 2019 att lämnas vidare till Skövde kommun.

Framtiden

Koncernens utveckling är i hög grad knuten till utvecklingen på fastighets- respektive energimarknaderna, där koncernen har sina ekonomiskt tyngsta verksamhetsområden.

Omvälvande förändringar och ett nytt paradigm på energimarknaden kräver nya affärsmodeller och ökat kundfokus. Flera megatrender driver en allt snabbare omvandling av energimarknaden. Med tanke på det måste dagens aktörer vara förberedda för förändring. Trenderna påverkar kundbeteende, konkurrens, leveransmodeller, försäljningskanaler och regleringar. Att ha ett gemensamt energibolag förenklar för kunderna tack vare gemensam kontaktpunkt, kundtjänst, fakturering och liknande. Bedömningen är att en samlad energikoncern står bättre rustad att möta framtiden och kundernas behov samt har potential att skapa såväl ekonomiskt som samhällsmässigt värde i kommunen.

Under 2018 har regeringen beslutat om nya skatteregler för företagssektorn, baserat på ett EU-direktiv. De nya reglerna gäller från och med den 1 januari 2019 och innebär bland annat en sänkning av bolagsskatten samt ränteavdragsbegränsningar för företag. Med nuvarande räntenivåer förväntas avdragsbegränsningarna inte få någon negativ effekt på koncernens resultat. Däremot kommer bolagsskattesänkningen att inverka positivt på koncernresultatet.

AB Skövdebostäder

Verksamhet och resultat

AB Skövdebostäder förvaltar 5 122 bostäder, varav 876 stycken är studentbostäder. För 2018 redovisar bolaget ett högre resultat, 116,1 miljoner kronor efter finansiella poster, jämfört med 2017 (108,6 miljoner). Investeringsvolymen i bolaget är fortfarande mycket hög. 274 miljoner kronor investerades i fastigheter under 2018. Under 2017 gjordes investeringar för 324 miljoner och för 2019 uppgår de planerade investeringarna till närmare 390 miljoner. Här står projekten Frostaliden och Grubbagården för den största delen. Marknadsvärdet på bolagets fastigheter uppgick per den 31 december 2018 till 5 644 miljoner kronor (5 030 under 2017) inklusive projektfastigheter. Substansvärdet uppgick till 3 776 miljoner kronor (3 305 under 2017).

Skövdebostäder utmärker sig fortfarande som ett av de bostadsbolag som har Sveriges nöjdaste hyresgäster. Baserat på jämförelser av 2018 års kundundersökningar nominerades bolaget till utmärkelser för bästa service och bästa produkt. Drygt 30 000 personer står i bolagets bostadskö. Den genomsnittliga kötiden till lägenheterna är runt fem år. Bolaget är miljöcertifierat (ISO 14001) och kvalitetscertifierat (ISO 9001), samt certifierat för arbetsmiljö (OHSAS 18001).

Viktiga händelser under året

- 150 lägenheter för unga på Ekedal färdigställdes.
- Upprustningen av Aspö gård färdigställdes.
- 44 lägenheter på Grubbagården började byggas.
- 63 lägenheter i etapp 1 på Frostaliden hyrdes ut.
- En upphandling av 132 lägenheter på Kurorten genomfördes.
- Bolaget nominerades till två kundkristaller för bästa service och bästa produkt baserat på föregående års hyresgästundersökningar.
- Planering genomfördes för 13 lägenheter i Timmersdala och 15 lägenheter i Stöpen.
- Renoveringen av Tyr 6 färdigställdes, vilket innebar tre nya lägenheter.
- Bostället 23 förvärvades och planeringen för 75 lägenheter sattes igång.
- Planeringen för 72 trygghetsbostäder i Mossagården sattes igång.
- Insamlingen av matavfall fortsatte att implementeras.

Investering och framtid

Bolaget ska ta fram och besluta om en ny affärsplan för 2020–2023. Det ska också göras en plan för projekt som ska färdig-

ställas efter 2020. Arbetet med solcellsinstallationer fortsätter. I Frostaliden ska 169 lägenheter färdigställas och i Grubbagården byggs 44 lägenheter.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	368 591	343 288	367 852	326 610
Balansomslutning	2 499 030	2 378 125		2 102 754
Årets resultat efter finansiella poster	116 070	108 603	112 837	103 646
Eget kapital	1 129 847	1 050 497		983 047
Summa skulder och avsättningar	1 369 183	1 327 628		1 119 707
Nettoinvesteringar	201 896	201 735	259 116	258 560
Soliditet i procent	49	47		49
Antal anställda	95	93		85

Skövde Energi AB

Verksamhet och resultat

Skövde Energi AB producerar fjärrvärme och el till cirka 1 800 abonnenter i Skövde kommun. Uppdraget är att säkerställa en konkurrenskraftig och hållbar energiproduktion. Skövdes fjärrvärmesaxa är bland de absolut lägsta i Sverige och bidrar till ett minskat nettoutsläpp av koldioxid på cirka 100 000 ton i Skövde kommun.

Året 2018 var 8,9 procent varmare än ett så kallat normalår. Värmeförsäljningen var under året 379 gigawattimmar (362 GWh under 2017). Under året har fjärrvärmenätet byggts ut cirka två kilometer. Elproduktionen var totalt 43 GWh (34 GWh).

Rörelsemarginalen har ökat till 8,2 procent och soliditeten till 29,6 procent. Detta ger en tydlig indikation på sund tillväxt och stabilitet inför den fortsatta utvecklingen. Värdeöverföringen till moderbolaget uppgår till 4,2 miljoner kronor.

Viktiga händelser under året

2018 är det första året då bolagets nya biobränslebaserade kraftvärmeverk, Block 4, haft full tillgänglighet. Tack vare Block 4 har vi kunna undvika drift av dyrare och fossilbaserade produktionsanläggningar.

Under det gångna året har vi också förberett för att införa en ny prismodell. Målet är en rättvisande och enkel prismodell som ger fördelar för både kunden och vår produktivitet. Den nya modellen ska vara införd under våren 2020.

I april 2018 beslutade kommunfullmäktige om att slå ihop Skövde Värmeverk AB och SkövdeNät AB. Vid årsskiftet 2018/2019 övertogs aktierna i Skövde Nät AB från Skövde Stads- hus AB. Samtidigt bytte Skövde Värmeverk AB namn till Skövde Energi AB. Beslutet har satt igång ett omfattande arbete med att bilda det gemensamma energibolaget Skövde Energi AB.

Investering och framtid

Sammanläggningen av värme- och elnätsverksamheten är ett viktigt första steg i Skövde Energis resa för att möta omställningen på energimarknaden. Det är därför viktigt att fortsätta utveckla verksamheten långsiktigt. Skövde Energi ska ytterst drivas av att maximera sin samhällsnytta samt fungera som motor i kommunens hållbara samhällsutveckling. På det viset ska bolaget bidra till kommunens strategi för nya etableringar och utveckling av befintliga. Här kommer fortsatt konkurrenskraftig prissättning, hållbarhet/klimat och leveranssäkerhet att vara avgörande.

Under hösten genomfördes en kundnöjdhetsundersökning, NKI, med hjälp av ett externt bolag. 262 företag och privatkunder fick ge sin syn på Skövde Energi och resultatet var mycket positivt. Sammantaget landar bolaget på 79,8 procents kundnöjdhet och betyget Mycket väl godkänt.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	265 232	235 627	237 905	237 414
Balansomslutning	774 117	854 523		820 445
Årets resultat efter finansiella poster	19 051	9 798	11 000	4 911
Eget kapital	65 445	65 272		65 144
Summa skulder och avsättningar	708 672	789 251		755 301
Nettoinvesteringar	-18 717	-112 386	-22 550	-149 832
Soliditet i procent	29,6	25,3		25,8
Antal anställda	34	30		32

SkövdeNät AB

Verksamhet och resultat

Bolagets intäkter uppgår till 87,68 miljoner kronor. Samtidigt visar bolaget ett positivt rörelseresultat på 14,1 miljoner kronor, vilket är 2,37 miljoner bättre än budget (674 000 kronor bättre än prognos). Det stärkta resultatet beror på ökade intäkter när det gäller den rörliga och fasta delen säkringskunder, lågspänning effektkunder samt anslutningsavgifter. Under året fick bolaget 241 fler kunder och 87 nya anläggningar anslöts.

Viktiga händelser under året

Under året har kommunfullmäktige beslutat att slå samman SkövdeNät AB med Skövde Värmeverk AB till en gemensam energikoncern. Moderbolaget i koncernen blir Skövde Värmeverk, som byter namn till Skövde Energi AB.

Riksdagen har fattat beslut om nya funktionskrav för elmätare från den 1 september 2018. Förändringen innebär att elnätsägare måste byta samtliga elmätare till nya som motsvarar de nya kraven. Bytet ska vara genomfört senast den 1 januari 2025. Riksdagen har också beslutat om en ny intäktsrammodell som ska införas för åren 2020–2023.

Investering och framtid

I takt med att Skövde kommun växer investerar SkövdeNät AB i nya bostads- och industriområden. För att behålla värdesäkring samt person- och elsäkerhet i våra egna anläggningar behöver investeringar också göras i dessa.

SkövdeNäts aktier överfördes från Skövde Stadshus AB till Skövde Energi AB den 1 januari 2019. En verksamhetsövergång

sker för SkövdeNäts personal den 1 april 2019 till det nya energibolaget. Därefter kommer den fortsatta implementeringen att genomföras successivt.

En ny NKI-undersökning kommer att genomföras i samarbete med Vår Energi, genom supportföretaget Försorg i Köping.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	79 631	78 496	78 222	78 200
Balansomslutning	374 985	424 832		397 823
Årets resultat efter finansiella poster	15 707	12 915	13 030	15 468
Eget kapital	152 699	150 139		150 131
Summa skulder och avsättningar	222 286	274 693		247 692
Nettoinvesteringar	22 063	14 393	29 649	14 700
Soliditet i procent	49	42		41
Antal anställda	15	16		18

Kreativa Hus Skövde AB

Verksamhet och resultat

Kreativa Hus Skövde AB är kommunens redskap för att främja nyföretagande och tillväxt i Skövde kommun. Det görs genom att bolaget tillhandahåller ändamålsenliga och attraktiva företagslokaler i Science Park Skövde – teknikparken med koppling till Högskolan i Skövde. Tillsammans med andra berörda intressenter arbetar bolaget aktivt för att stärka Skövde som en attraktiv etableringsort i regionen samt allmänt främja näringslivet i Skövde.

Bolagets resultat är bättre än föregående år. Det beror framför allt på att man under 2017 hade en förlust på 951 000 kronor när Drivbanken uttrangerades.

Under året har bolaget lagt över lån på 11 miljoner kronor till checkkredit i koncernbanken, samt löpande tagit upp nya lån på 57 miljoner kronor i samband med nybyggnationen av Pergolan. Räntekostnaderna har ökat med 190 000 kronor jämfört med föregående år.

Viktiga händelser under året

Bolagets viktigaste händelser är den fortsatta byggnationen av kontorshuset Pergolan – ett sju våningar högt kontorshus – samt utvecklingen av det växande bolaget. Inflyttning i Pergolan planeras under våren 2019; uthyrningen har pågått under året och går enligt plan. Det betyder att det kommer att finnas yta kvar för bolag att expandera eller nyetablera sig även efter färdigställandedatumet.

Bolaget har under året sökt och beviljats bidrag från Energimyndigheten för att installera solceller. Samtidigt har bolagets vd gått en informationsutbildning i solcellsinstallation, som

väntas resultera i att solceller installeras på någon eller några av fastigheterna. En förstudie om solcellsinstallation på hus E8:s tak har också gjorts. Installationen planeras bli av under 2019.

Kreativa Hus Skövde har också beviljats investeringsbidrag i länsstyrelsens satsning Klimatklivet. Bidraget ska användas för att iordningställa tio elbilsplatser i anslutning till Pergolan när entreprenaden är avslutad. Under hösten skapades också 72 nya cykelplatser utmed hus E8, varav merparten under tak. Totalt tillförs fler än 150 nya, fasta cykelplatser i projekt Pergolan.

Investering och framtid

Bolagets alla fastigheter ingår i det planprogram som tas fram för Mariesjö, och dialog förs med kommunens tjänstemän i arbetet. Där ingår att se över den tänkta parkeringslösningen för området för att få en bra helhet i framtiden. Planer för framtida expansion och byggnationer diskuteras löpande.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	13 217	13 376	12 900	12 537
Balansomslutning	225 697	163 022		136 982
Årets resultat efter finansiella poster	2 597	1 959	1 010	377
Eget kapital	67 104	66 922		66 583
Summa skulder och avsättningar	158 591	96 100		70 399
Nettoinvesteringar	65 375	9 229		297
Soliditet i procent	30	42		49
Antal anställda	1	1		1

Mariesjö Kreativa Hus AB

Verksamhet och resultat

Mariesjö Kreativa Hus AB är ett helägt dotterbolag till Kreativa Hus Skövde sedan fastigheten Mariesjö 11 köptes in hösten 2017. Köpet gjordes bland annat för att ersätta gamla Drivbänken som stod på den plats där Pergolan nu byggs.

Bolaget har nu sitt första hela verksamhetsår bakom sig. De renoveringar som skett tidigare under 2018, liksom den uthyrda ytan, påverkar resultatet negativt.

Viktiga händelser under året

Renoveringar har skett, dels i Drivbänken där delar av Science Park Skövdes inkubator sitter, dels inför en realityshow i e-sport som spelades in i mars i en lokal som numera kallas Skövde Game Park. Inspelningen pågick i fem veckor och streamades live via olika plattformar. Skövde syntes i många inslag där deltagarna fick prova på allt från Arenabadet till längdåkning på Billingen. Lokalen blev sedan Skövde Game Park under sommaren, när Next Skövde arrangerade en summer camp för sommarlovslediga barn och ungdomar. Deltagarna fick prova på det mesta inom spel och gaming. Delar av den gamla butikslokalen, där tidigare hyresgäst flyttade ut vid övertagandet av fastigheten, är nu uthyrd.

Investering och framtid

Mariesjö Kreativa Hus jobbar vidare med beslut om att iordningställa sista delen av den gamla butiksytan för teknikparkens räkning.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	2 197	1 377	1 904	2 472
Balansomslutning	9 151	9 861		13 069
Årets resultat efter finansiella poster	272	641	450	1 710
Eget kapital	1 497	1 442		1 067
Summa skulder och avsättningar	7 654	8 419		12 002
Nettoinvesteringar	0	0		0
Soliditet i procent	20	18		10
Antal anställda	0	0		0

Next Skövde Destinationsutveckling AB

Verksamhet och resultat

Bolaget ger service till besökare och Skövdebor via personlig kontakt, mejl, telefon och chatt sex dagar i veckan. Under året har över 20 000 kundärenden hanterats. Bolaget har drivit tre stora marknadskampanjer med en total räckvidd på över fyra miljoner människor. Under 2018 har fem egna evenemang genomförts och bolaget har aktivt stöttat 30 andra evenemang. Bolaget har också bidragit till att värva åtta möten till Skövde och för dialog kring 17 framtida möten.

Next Skövde redovisar efter bokslutsdispositioner och skatt ett resultat för året på -393 722 kronor. Bolagets verksamhet följer lagd budget. Det minusresultat som redovisas är i sin helhet kopplat till engångskostnader på -600 000 kronor för flytt till nya lokaler. Styrelsen har beslutat att använda en del av bolagets eget kapital som byggts upp tack vare goda resultat de senaste åren.

Viktiga händelser under året

Bolaget har under året prioriterat att stötta Skövde kommuns satsning på att utveckla Billingen till en destination. Sammantaget har mer än två heltidstjänster investerats inom detta viktiga utvecklingsområde. I slutet av 2018 samlokaliserade bolaget sin verksamhet och flyttade in i det nya Regionens hus, som byggts i anslutning till resecentrum. Syftet med samlokaliseringen är att effektivisera genom att samla all personal på ett och samma ställe, samt att utveckla ett modernt arbetsätt.

Investering och framtid

Bolagets treåriga affärsplan ligger fast. Det innebär fortsatt stöttning och utveckling av Skövdes unika prioriterade destinationer och reseanledningar, exempelvis Billingen, Arena Skövde och Spelstaden. Bolaget vill vara en aktiv resurs i Skövde kommuns arbete när det gäller att locka etableringar, investeringar och talanger till Skövde mitt i Skaraborg.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	8 738	9 211		10 399
Balansomslutning	11 261	11 470		10 067
Årets resultat efter finansiella poster	-469	-2	242	97
Eget kapital	3 143	3 537		3 535
Summa skulder och avsättningar	8 118	7 933		6 532
Nettoinvesteringar	244	145		0
Soliditet i procent	31	35		40
Antal anställda	13	12		11

Skövde Flygplats AB

Verksamhet och resultat

Skövde Flygplats AB ska vara kommunens redskap för att främja tillväxt och utveckling i Skövde kommun med omnejd. Detta sker genom att bolaget bedriver flygplatsverksamhet och skapar goda förutsättningar för flygkommunikation som en del av infrastrukturen och samhällsnyttan. Tillsammans med berörda intressenter ska bolaget arbeta aktivt för att stärka Skövde kommun som attraktiv etableringsort. Bolaget har under året haft sex anställda och åtta personer timanställda. Bolagets vd har varit sjukskriven de fyra sista månaderna.

Årets resultat före dispositioner blev -7,8 miljoner kronor, att jämföra med -4,7 miljoner kronor året innan. Skillnaden beror till stor del på att det under 2017 återfördes medel från en upplupen skuld på 1,7 miljoner och att 2018 varit ett normalår.

Under året erhöles ett concernbidrag om 9,8 miljoner kronor.

Viktiga händelser under året

Totalt ägde 347 flygrörelser rum under året, varav försvaret stod för 198 stycken. Sportflyget är inte inräknat. Antalet flygrörelser ökade med 35 landningar men antalet passagerare minskade från 736 till 139. Samtidigt ökade fraktmängden från 9,2 ton till 56 ton och ambulansflyget ökade från 56 till 64 landningar. Under Almedalsveckan genomfördes linjeflyg till Visby.

Under året bytte bolaget logga. Till detta tog bolaget hjälp av estetprogrammet på Västerhöjds gymnasiet.

Bolaget har tecknat avtal med Västra Götalandsregionen när det gäller bränsleförsäljning till ambulanshelikoptrar vid NÄL. Till denna verksamhet har en ny tankanläggning köpts in.

Avtal upprättades med Försvarsmakten om att nyttja flygplatsen under tre månader under hösten. Nyttjandet gäller flygningar som annars skulle gjorts i Karlsborg.

Provtagningar på den gamla brandövningsplatsen visade höga halter av PFAS (högfluorerade ämnen) i grundvattnet. En PFAS-utredning har därför påbörjats.

Försegling och målning av rullbanan har gjorts under året.

Investering och framtid

Flygplatsen står inför framtida investeringsbehov eftersom viss utrustning och vissa maskiner inte bytts ut sedan flygplatsen byggdes.

Ett nytt avtal har tecknats med Försvarsmakten angående ytterligare nyttjande av flygplatsen under 2019. Dessutom har en förfrågan om nyttjande även under 2020 kommit in.

Under 2019 firar flygplatsen 30-årsjubileum.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	3 502	5 562	1 830	1 438
Balansomslutning	15 380	12 617		14 861
Årets resultat efter finansiella poster	-7 816	-4 704	-6 999	-8 172
Eget kapital	12 932	10 948		10 952
Summa skulder och avsättningar	2 448	1 669		3 909
Nettoinvesteringar	1 314	1 390		254
Soliditet i procent	84	87		74
Antal anställda	6	4		4

Balthazar Science Center AB

Verksamhet och resultat

Balthazar Science Center ska stimulera och väcka intresse för teknik- och naturvetenskapliga ämnen, samt långsiktigt bidra till kompetensförsörjning och Skövdes roll som ett regionalt nav för utbildning. Genom begripliga och lekfulla kunskapsupplevelser vill vi väcka nyfikenhet och stimulera människors lust att undersöka och lära sig mer hela livet. Målet är att alla ska känna sig glada, stärkta och sedda i mötet med vår verksamhet.

I dagsläget är Balthazar Science Center ett av 19 science center i Sverige. Tillsammans möter vi närmare två miljoner besökare per år. 16 av de 19 verksamheterna får statligt verksamhetsstöd från Skolverket för att bedriva verksamhet inom teknik, matematik och naturvetenskap.

Bolagets omsättning landar på 10,9 miljoner kronor (en ökning med 8 procent jämfört med 2017), vilket ger ett negativt resultat på -55 000 kronor. Resultatet är bättre än den budget som styrelsen beslutade om inför verksamhetsåret, där resultatet sattes till -131 000 kronor.

Bolaget hade under det första delåret ökade kostnader för personal jämfört med budget. Det var en konsekvens av hög bemanning i uppstarten med nya drifrutiner och nytt innehåll, samt av högsäsongsbemanning under sommarsäsongen, där utfallet i besöksvolym inte motsvarade den planerade bemanningen. Det varma vädret påverkade besöksvolymen negativt för såväl Balthazar som för övriga science center i Sverige, liksom för stora delar av besöksnäringen och upplevelsemarknaden. Intäkterna ökade dock med 16,5 procent jämfört med budget på årsbasis, och täckte därför delar av sommarlovssäsongens intäktsbortfall. 2018 års statsbidrag från Skolverket blev 205 000 kronor högre än budgeterat, som en effekt av förbättrad kvalitet.

Viktiga händelser under året

Året har präglats av att vi implementerat den utvecklings- och expansionsfas som avrundade föregående års genomförande, att vi fått utväxling på utvecklingen av koncept och innehåll samt att vi har förstärkt vår pedagogiska plattform i såväl fysiska temamiljöer som i programverksamhet. Detta har vi gjort för att fortsätta stärka den inre kärnan i våra genomförandeprocesser, följa upp värdet för våra besökare respektive kunder inom utbildning och publik verksamhet samt balansera verksamhetens ekonomi med nya förutsättningar.

2018 har varit vårt första hela verksamhetsår med fördubblad fysisk miljö och ny medarbetargrupp. Tillgängligheten har ökat genom att verksamheten varit öppen 360 av årets 365 dagar – både för bokade grupper inom skola och utbildning och för allmänheten. Bolaget har nått 2018 års mål om att öka flödet av besökare inom samtliga områden – fler elever, lärare och allmänna besökare har kommit hit. Under året har totalt 42 002 besökare upptäckt och utmanats i de kunskapsupplevelser vi erbjuder. Det är fler än någonsin tidigare och en ökning med 14 procent mot föregående år.

Från och med 1 januari 2018 ägs bolaget till 100 procent av Skövde Stadshus AB – moderbolaget för de kommunala bolagen i Skövde kommun. Övertagandet skedde efter en aktieöverlåtelse från Skövde kommun, som kommunfullmäktige beslutade om under föregående verksamhetsår.

Investering och framtid

Framtiden och marknadspotentialen ser god ut när det gäller vetenskapsupplevelser och pedagogisk verksamhet genom så kallat edutainment. Besöksstatistiken för svenska science center ökar på både nationell och regional nivå. Behovet av och efterfrågan på digital kunskap, programmering och hållbar utveckling är viktigt för landets och regionens välfärd och tillväxt.

Bolaget ska under 2019 öka flödet av besökare inom samtliga grupper – både elever, lärare och allmänhet.

Vd har under 2018 haft i uppdrag av styrelsen att utforma en ny affärsplan för 2019–2022 för bolaget. Beslut kring affärsplanen fattas i februari 2019.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	8 192	6 914	7 192	6 702
Balansomslutning	3 341	5 235		5 149
Årets resultat efter finansiella poster	-55	-402	-111	314
Eget kapital	1 386	1 439		1 601
Summa skulder och avsättningar	1 955	3 796		3 548
Nettoinvesteringar	400	1 243		0
Soliditet i procent	41	28		34
Antal anställda	10	10		10

Övriga hel- och delägda aktiebolag

Utöver de bolag som ingår i koncernen Skövde Stadshus AB äger Skövde Stadshus AB också 49 procent av aktierna i Science Park Skövde AB. Detta bolag redovisas som intressebolag i kommunens redovisning eftersom ägarandelen understiger 50 procent.

Skövde kommun äger också samtliga aktier i Skövde Billingen AB, som är ett vilande bolag och inte bedriver någon verksamhet. Detta bolag berörs därför inte i förvaltningsberättelsen.

Science Park Skövde AB

Verksamhet och resultat

Science Park Skövde AB (tidigare Gothia Innovation AB) driver och utvecklar teknik- och forskningsparken Gothia Science

Park (namnbyte till Science Park Skövde pågående). Science Park är en samlad miljö för entreprenörskap och affärsutveckling, integrerad med Högskolan i Skövdes campusområde. Denna öppna innovationsarena drivs i syfte att stimulera till ökad innovationsförmåga och samverkan mellan teknikparkens medlemsföretag, högskolan och näringslivet i regionen. Bolaget driver ett inkubatorprogram för att underlätta för entreprenörer att starta kunskapsbaserade företag.

Bolaget stöttar entreprenörer och företag som har skalbara affärsidéer. Stöttningen sker i form av affärsutveckling och innovationsledning för att skapa tillväxt.

Under 2018 nådde bolaget sina resultatmål. Det betyder bland annat att 184 företag och 2 188 individer deltog i bolagets öppna innovationsarena, att 16 nya startups antogs till bolagets inkubatorprogram och att nio alumneföretag gjorde positiv exit.

Viktiga händelser under året

Bolaget har under 2018 bytt namn till Science Park Skövde AB och beslutat att byta namn på bolagets science park till Science Park Skövde.

Ett nyutvecklat inkubatorprogram för startups inom dataspel har lanserats av bolaget.

Under 2018 startade bolaget också ett pilotprojekt inom data-spelsinkubation. Projektet syftar till att öka jämställdheten och nå en bredare målgrupp. Det finansieras av Västra Götalandsregionen och Europeiska Regionalutvecklingsfonden.

Investering och framtid

Bolaget har ambitionen att fortsätta expansionen av Science Park Skövde.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	35 959	40 878	34 802	39 085
Balansomslutning	20 161	19 672		14 380
Årets resultat efter finansiella poster	-509	3 110	351	299
Eget kapital	5 969	5 978		3 619
Summa skulder och avsättningar	14 192	13 694		10 761
Nettoinvesteringar	454	463		0
Soliditet i procent	34	37		33
Antal anställda	21	23		25

Följande kommunalförbund ingår i den totala kommunkoncernredovisningen

Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)

Verksamhet och resultat

Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS) ska i sitt arbete bidra till hållbar utveckling som tillförsäkrar dagens och morgondagens invånare en hälsosam och god miljö.

Kommunerna Falköping, Hjo, Karlsborg, Skövde och Tibro är medlemmar i kommunalförbundet.

Under 2018 genomförde MÖS 2 988 kontroll- och tillsynsinsatser. Tillsynen har som helhet genomförts på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom alla områden.

Resultatet för 2018 uppgår till 1,7 miljoner kronor. Överskottet förklaras dels av att kostnaderna blivit lägre än budget, dels av att intäkterna blivit högre. Kostnaderna understiger budget med 2,4 procent och intäkterna överstiger budget med 3,1 procent. Vid delårsredovisningen gavs en helårsprognos med ett resultatöverskott på 1,49 miljoner kronor.

Det egna kapitalet var vid räkenskapsårets slut 5,7 miljoner kronor. Direktionen har beslutat att eget kapital som överstiger 4 miljoner kronor ska återbetalas till medlemskommunerna. Därför kommer 1,7 miljoner kronor att återbetalas under våren 2019 (varav Skövde kommuns andel uppgår till 0,8 miljoner kronor).

Viktiga händelser under året

Under året har vi bland annat kontrollerat inomhusmiljöerna på äldreboenden. Vi har också för första gången bedrivit uppsökande bostadstillsyn, samt arbetat vidare med förorenade områden enligt den handlingsplan som beslutades föregående år.

Vidare har vi genomfört tillsyn av bland annat små avlopp, fordonstvättar, dricksvattenanläggningar och hästhållningsverksamheter. Detta ligger i linje med miljönämndens mål om att tillsynen ska prioriteras med utgångspunkt från vattenstatus.

Inom livsmedelskontrollen har vi bland annat kontrollerat märkning och hälsopåståenden av kosttillskott. Vi har också deltagit i ett regionalt projekt om spårbarhet i flera led, där vi har spårat livsmedel genom hela kedjan – från jord till bord.

Investering och framtid

SKL har under 2018 lanserat en ny modell för miljöbalkstaxa som kan börja användas från och med 2019. Syftet är att förenkla och skapa likvärdighet. Modellen utgår mer från bransch än från per objekt och innebär en ökad schablonisering. Vårt mål är att använda den nya modellen från och med 2021.

Även Livsmedelsverket har, på uppdrag av regeringen, tagit fram en ny modell. Den gäller riskklassning och ska användas i livsmedelskontrollen. Målet är likvärdig kontroll och större

förståelse för kontrollen och avgifterna. Planen är att den nya modellen ska införas under 2021. Förändringar som föreslås är bland annat ett ökat tillsynsbehov i tidigare led i kedjan samt ett minskat behov i sista led.

De närmaste åren kommer vi att digitalisera vår verksamhet genom att uppgradera våra verksamhetssystem. Med uppgraderingen kommer vi att kunna använda e-arkiv och fullt integrerade e-tjänster. Det skapar på sikt interna effektiviseringar och innebär dessutom en förbättrad service till våra kunder.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	30 468	29 778	29 525	28 261
Balansomslutning	9 780	11 119		10 397
Årets resultat efter finansiella poster	1 712	2 643	67	1 942
Eget kapital	5 712	6 643		5 942
Summa skulder och avsättningar	4 068	4 476		4 455
Nettoinvesteringar	0	0		234
Soliditet i procent	58	60		57
Antal anställda	43	42		40

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)

Verksamhet och resultat

Räddningstjänsten Östra Skaraborg är ett kommunalförbund med medlemskommunerna Skövde, Mariestad, Hjo, Tibro,

Töreboda, Karlsborg och Gullspång. Förbundet svarar för räddningstjänst och förebyggande brandskydd enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO), samt för tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Ekonomin har under 2018 följt planen i stort. Årets resultat visar på ett underskott på 1,64 miljoner kronor. Med tanke på uppdraget (att upprätta nollresultat) är bedömningen att det ekonomiska resultatmålet ändå kan anses uppnått.

Viktiga händelser under året

Verksamheten under 2018 har genomförts i enlighet med handlingsprogram och verksamhetsplan. Myndighetsutövningen i form av ärendehantering (tillsyn) har fortsatt att minska. Minskningen beror på förändrat arbetssätt och personalvakanser. Följden blir färre hanterade ärenden.

Antalet insatser under året motsvarar i stort föregående år. 2018 larmades räddningstjänsten till 1 618 larm – under 2017 var motsvarande siffra 1 593 larm. Trafikolyckorna står för den i särklass största andelen larm, medan antalet fall av brand i byggnad har minskat i antal. Framför allt är det kategorin övriga olyckor och IVPA-larm som ökat jämfört med föregående år. 13 personer har tyvärr omkommit till följd av olyckor under året. De flesta av de omkomna har förolyckats i samband med trafikolyckor.

Inom personaltjänsten fortsätter pensionsavgångarna, även om en viss avmattning noteras. Rekrytering av deltidspersonal inom förbundets område fortsätter att vara en prioriterad uppgift. Rekryteringsläget är generellt besvärande, tendensen finns att det även blir svårare att rekrytera heltidspersonal. Förbundets operativa ledningsförmåga har fortsatt att stärkas genom prioriterad stabsutbildning.

Arbete med säkerställande av övningsfältet i Hasslum i Skövde har fortsatt. Under 2018 har övnings- och utbildningsverksamhet kunnat bedrivas i planerad omfattning. En ökad extern efterfrågan kan noteras.

Förbundsdirektören Hanna Regebro tillträdde sin tjänst den 1 mars 2018, efter Rickard Johansson som på egen begäran entledigades från sin befattning för att påbörja en anställning hos Försvarsmakten.

Investering och framtid

Inköp av fordon har skett enligt plan. Det gäller även övriga investeringar.

I det korta perspektivet kommer mycket kraft att läggas på att skapa möjligheter till fortsatt nyttjande av övningsfältet vid Hasslum. I det längre perspektivet fortsätter arbetet med att analysera och skapa förutsättningar för en fortsatt långsiktig utveckling av räddningstjänsten. Bedömningen är att begränsningar i att lösa uppgiften kommer att uppstå från och med 2018 om nuvarande givna ekonomiska ramar fortsätter att gälla. Personalförsörjning kommer att vara ett prioriterat område.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	105 543	99 271	101 455	95 513
Balansomslutning	110 172	106 994		101 084
Årets resultat efter finansiella poster	-1 644	1 873	-733	1 092
Eget kapital	27 592	29 236	28 503	27 363
Summa skulder och avsättningar	82 580	77 758		73 721
Nettoinvesteringar	7 676	6 542	7 700	6 228
Soliditet i procent	25	27		27
Antal anställda	355	359		347

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS)

Verksamhet och resultat

Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS) är ett kommunalförbund som ansvarar för den kommunala renhållningsskyldigheten i sina nio medlemskommuner. Ansvaret omfattar hushållsavfall samt avfall hos annan verksamhet som är jämförligt med hushållsavfall.

Det ekonomiska resultatet för året är negativt, -11,6 miljoner kronor. Det är bättre än det budgeterade resultatet på -16,2 miljoner kronor. Inför 2019 har en taxehöjning genomförts som ett

led i att minska underskottet. Det kommer att krävas ytterligare taxehöjningar under kommande år för att balansera ekonomin i förbundet.

Viktiga händelser under året

AÖS fortsätter att samla in matavfall från villahushåll och flerbostadshus. Regeringen har beslutat att förlänga tiden för när målet för insamling av matavfall ska vara uppfyllt. Den nya tidsgränsen är 2020. Målet är att samla in 50 procent av det matavfall som uppstår – vid årsskiftet var AÖS insamling 41 procent. AÖS har nu fem återvinningscentraler (ÅVC) där så kallat grönt kort används, varav två i Skövde, en i Timmersdala och en i Vårsås. Efter en kortare utbildning får privatpersoner ett grönt kort och därmed tillgång till återvinningscentralen alla dagar i veckan mellan klockan 7 och 21. Intresset för konceptet är stort – i Timmersdala och Vårsås har nästan 1 600 personer skaffat grönt kort. Flest besök görs på söndagar.

Investering och framtid

Sorteringskvaliteten är den absolut största utmaningen för avfallsledet samt för medborgare i Sverige och hela EU. Hur skapar vi cirkulära system med krav som avfallsinnehavaren accepterar och klarar av? Noggrannare sortering ställer också krav på ökad kontroll av avfallet. Mer och noggrannare sortering kommer därför att betyda höjda kostnader i alla delar av avfallskedjan. Det kommer att återspeglas genom höjda avfallstaxor.

För att möta kommande sorteringskrav och öka servicen och tillgängligheten på våra återvinningscentraler kommer en hel del investeringar att bli nödvändiga. Samtliga återvinningscentraler inom AÖS behöver förberedas för den höjda kapacitet och säkerhet som krävs för att tillgodose kundernas behov.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	121 579	122 082	105 055	118 174
Balansomslutning	83 394	87 393		92 669
Årets resultat efter finansiella poster	-11 607	-8 827	-16 185	-8 610
Eget kapital	43 309	54 911		63 738
Summa skulder och avsättningar	40 085	32 482		28 931
Nettoinvesteringar	4 882	4 762		17 705
Soliditet i procent	52	63		69
Antal anställda	57	54		55

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten

Verksamhet och resultat

Skaraborgsvatten bildades 1955 av Skövde, Skara och Falköpings kommuner, med uppgift att lösa medlemskommunernas vattenförsörjning. Sedan förbundets anläggningar togs i drift 1959 och till och med den 31 december 2018 har förbundet levererat 462 miljoner kubikmeter dricksvatten av hög kvalitet och med mycket hög tillgänglighet.

Ägarandelen baseras på kommunernas procentuella förbrukning sedan start. Skövde har förbrukat ungefär hälften och Skara och Falköping en fjärdedel vardera av det producerade dricksvattnet. Under 2018 har den procentuella fördelningen av kommunernas förbrukning varit 53,5 procent för Skövde, 21,5 procent för Skara och 25 procent för Falköping.

Råvattnet tas från Vättern och pumpas cirka tre mil till Borgunda vattenverk. Där sker all behandling av vattnet innan det pumpas vidare till respektive kommun. Den totala produktionen under 2018 var 8,9 miljoner kubikmeter, vilket är mer än föregående år. Det motsvarar en medelproduktion på 24 504 kubikmeter per dygn. För desinfektion, alkalinitetshöjning och pH-justering används natriumhypoklorit, ammoniumsulfat, koldioxid och kalk. För att ytterligare höja säkerheten har vi även UV-ljus installerat sedan några år tillbaka. 131 vattenanalyser har under året utförts enligt fastställt kontrollprogram. Dessutom har extraprover tagits. Samtliga var med marginal godkända.

Årets resultat är 12,0 miljoner kronor, alltså något lägre än det budgeterade resultatet på 12,2 miljoner kronor. Anledningen är framför allt att underhållet på ledningsnätet har varit högre än beräknat.

Viktiga händelser under året

Under året har ett större reservkraftaggregat som klarar normaldriften installerats i vattenverket. Samtidigt har en del kontor samt personalutrymmen renoverats. Arbetet med att anlägga nya ledningar mellan Torbjörntorp och Falköping har påbörjats i samband med ombyggnaden av Västra stambanan.

Investering och framtid

Skaraborgsvattens anläggningar har varit i drift sedan 1959. Det finns därför ett stort underhållsbehov. Förbundet följer den plan som tagits fram för investeringar i framför allt ledningsnätet. Av de cirka 110 kilometer överföringsledningar som förbundet förvaltar utgör nu ungefär 24 kilometer dubblerade ledningar. Investeringarna har under 2018 kostat 14,76 miljoner kronor. Det är lägre än budget, vilket beror på att planerade projekt blivit försenade.

Det pris som medlemskommunerna betalar för dricksvattnet är fortfarande lågt: 3,9 kronor per kubikmeter fritt levererat till respektive kommuns reservoar. Priset är jämförbart med andra dricksvattenproducenter i landet som har liknande organisationsform.

Skaraborgsvatten är medlem i Vätternvårdsförbundet. Syftet med förbundet är att bevara sjöns unika egenart och samordna åtgärder, övervakningsprogram och forskning i och omkring Vättern.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	34 960	33 258	34 809	32 154
Balansomslutning	126 214	109 666		95 045
Årets resultat efter finansiella poster	12 035	13 434	12 206	14 009
Eget kapital	116 755	104 720	116 780	91 286
Summa skulder och avsättningar	9 459	4 946		3 759
Nettoinvesteringar	14 763	2 794	52 200	5 512
Soliditet i procent	93	96		96
Antal anställda	7	6		6

Skaraborgs Kommunalförbund

Verksamhet och resultat

Skaraborgs Kommunalförbund är ett förbund där samtliga kommuner i Skaraborg ingår. Förbundets ändamål är att ta tillvara medlemskommunernas intressen och främja samarbetet över kommungränserna. Verksamheten ska vara till kommunal nytta och skapa mervärde för medlemmarna. Syftet är att stärka Skaraborg som en attraktiv region med goda livsvillkor för alla invånare och att samverka för utveckling och effektivt resursutnyttjande.

Årets resultat visar ett överskott på 1 miljon kronor (26 000 kronor för föregående år). Det budgeterade resultatet var 152 000 kronor. Att resultatet blivit högre än beräknat beror på vakanser, outnyttjade konsultmedel samt lägre pensionsavsättning.

Viktiga händelser under året

Under året har avtal tecknats mellan Business Sweden och Business Region Skaraborg. Avtalet innebär att Business Region Skaraborg blir ett regionalt utvecklingskontor för Business Sweden. Business Region Skaraborg är en gemensam tillväxtorganisation med uppgift att öka antalet etableringar i Skaraborg. Organisationens vision är att utveckla Skaraborg till en industriregion i världsklass. ASSAR invigdes i mars 2018, med målet att etablera en ledande utvecklingsmiljö. Vidare startades ett nytt projekt som heter Samverkansmodell för kompetensförsörjning. Inom området hållbar samhällsutveckling fortsätter arbetet med Strukturbild Skaraborg. Arbetet sker genom samverkan kring fysisk planering; i nuläget kring infrastruktur

för hållbara bränslen, besöksnäring och exploateringsfrågor kopplade till Business Region Skaraborg. Inom kulturområdet har Skaraborg deltagit aktivt i Västra Götalandsregionens nya kulturstrategi, som ska gälla 2020–2023. Inom området kunskapsutveckling har Vård- och omsorgscollege omcertifierats. Dessutom bedrivs nu lärarutbildning vid Högskolan i Skövde – förbundet har varit delaktigt i att återfå utbildningen till Skövde. Under året har förbundet också fått en ny förbundsdirektör i Jan Malmgren, sedan den tidigare förbundsdirektören Per-Olof Hermansson gått i pension.

Investering och framtid

En ny verksamhetsplan ska tas fram för mandatperioden 2019–2022. Västra Götalandsregionen ska också ta fram en ny regional utvecklingsstrategi (RUS): VG2030. Samtidigt pågår rekryteringar inom välfärdsområdet, samt till tjänsterna infrastrukturstrateg och projektchef. Förbundet förbereder också för nytt arbetssätt och ny organisation.

Snabbfakta

(tkr)	Helår 181231	Helår 171231	Budget 181231	Helår 161231
Nettoomsättning	39 317	29 801	36 786	26 490
Balansomslutning	57 596	49 250		45 064
Årets resultat efter finansiella poster	1 022	26	152	785
Eget kapital	6 591	5 569		5 543
Summa skulder och avsättningar	51 005	43 681		39 521
Nettoinvesteringar	0	0	0	48
Soliditet i procent	11	11		12
Antal anställda	30	31		18

6

Resultaträkning och kassaflödesrapport

Årets resultat	98
Verksamhetsresultat.....	99
Skatteintäkter och generella statsbidrag	100
Finansnetto.....	101
Årets kassaflöde.....	101
Resultaträkning	102
Kassaflödesanalys.....	103

Årets resultat

Kommunkoncernens resultat för 2018 uppgår till 160,6 miljoner kronor (157,2 miljoner kronor föregående år). Kommunens bidrag till koncernens resultat är lägre i år jämfört med 2017. Det uppgår till 16,4 miljoner kronor jämfört med 49,9 miljoner kronor föregående år. De bolag som i stort har bidragit till koncernresultatet är Skövde Energi AB, med ett resultat efter finansiella poster på 19,1 miljoner kronor, AB Skövdebostäder med ett resultat efter finansiella poster på 116,1 miljoner kronor och slutligen SkövdeNät AB, med ett resultat efter finansiella poster på 15,7 miljoner kronor. Totalt har dessa tre bolag ökat sitt resultat med 20 miljoner kronor jämfört med 2017. Det är framför allt detta som förklarar att koncernresultatet stärkts jämfört med föregående år. Förbättringen beror på utökad verksamhet, gynnsam prisutveckling på el respektive elcertifikat, höjd elproduktion samt lägre räntekostnader på lån i koncernen. Det sistnämnda beror i sin tur på införandet av koncernbank. En annan positiv påverkan på koncernresultatet är Kommunalförbundet Skaraborgs vattens resultat på 12 miljoner kronor. 53 procent av detta överskott tillfaller Skövde kommunkoncern.

Årets resultat

(mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Årets resultat	16,4	49,9	151,9	77,9	101,6
Procent av skatter och bidrag	0,6	1,8	5,6	3,1	4,2
Reavinst och jämförelsestörande poster	-7,5	81,0*	64,3**	41,8	-27,6
Resultat efter reavinster och jämförelsestörande poster	8,9	130,9	216,2	119,7	74,0

*I denna post finns reavinster samt jämförelsestörande poster på 24,9 miljoner kronor för partiell inlösen av pensioner före 1998, 18,7 miljoner för förtidsinlösen av ränteswappar samt 38,9 miljoner kronor för nedskrivning av aktier i Skövde Billingen AB.

**Posten utgörs av reavinster samt jämförelsestörande poster på 24,8 miljoner kronor för partiell inlösen av pensioner före 1998 och 17,2 miljoner för förtidsinlösen av ränteswappar.

För att leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och kommunfullmäktiges ekonomiska mål för mandatperioden (2019–2021) ska resultatet uppgå till tre procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Årets resultat för kommunen är positivt (16,4 miljoner kronor) men lägre än de senaste fem åren. I och med årets resultat ökar det egna kapitalet med motsvarande belopp. Resultatet motsvarar 0,6 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Det är 1,2 procentenheter mindre jämfört med 2017 och innebär att det genomsnittliga resultatet av skatter och statsbidrag för perioden 2015–2018 landar på 2,8 procent. Kommunen uppfyller delvis det finansiella målet för god ekonomisk hushållning – för att helt nå målet skulle årets resultat ha behövt landa på 45 miljoner kronor.

Resultatet i årsredovisningen kan dock i hög grad påverkas av jämförelsestörande poster och reavinster. Det blir mer rättvisande om man justerar för sådana poster. I 2018 års resultat finns dock inga jämförelsestörande poster av väsentliga belopp. Resultatet efter reavinster och jämförelsestörande poster uppgår till 8,9 miljoner kronor (se tabellen ovan).

Verksamhetsresultat

Verksamhetens nettokostnader koncern

Nettokostnaderna på koncernnivå ökade med 159,9 miljoner kronor. Denna ökning är lägre än på kommunnivå, vilket tyder på ökade marginaler i de kommunala bolagen.

Verksamhetens nettokostnader kommun

För 2018 ökar nettokostnaderna med 193,9 miljoner kronor. De uppgår nu till 2 889,3 miljoner kronor, vilket är 39,3 miljoner kronor mer än budgeterat. De senaste fem åren har nettokostnaderna ökat med i snitt 118,7 miljoner kronor. Det beror främst på att fler individer finns i kommunens verksamheter, att demografin förändrats och att personalkostnaderna ökat.

Skatteintäkterna har under 2018 ökat med 93,7 miljoner kronor till 2 898,1 miljoner kronor. Det är 39,6 miljoner kronor mer än budgeterat. Skatteintäkterna har ökat med i snitt 112,2 miljoner kronor under de senaste fem åren, främst på grund av ökade driftbidrag från staten.

När nettokostnaderna över tid ökar snabbare än skatteintäkterna urholkas kommunens ekonomi. Nettokostnadernas utveckling behöver därför anpassas till hur skatteintäkterna utvecklas.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter exklusive jämförelsestörande poster har vuxit med 17,4 miljoner kronor, det vill säga 1,8 procent (föregående år var ökningen 2,8 procent). Det beror på att den kommunala verksamheten har vuxit, vilket ger en generell höjning av försäljningsintäkterna från exempelvis taxor, avgifter och hyror. Jämfört med föregående år har dock exploateringsintäkterna och flyktingbidragen minskat. Det sistnämnda beror på att flyktingmottagandet minskade under 2018. Exploateringsintäkterna varierar mellan åren beroende på hur kommunens plan för att avsluta exploateringsområden ser ut.

Intäkterna för den skattefinansierade verksamheten motsvarar 91 procent av de totala verksamhetsintäkterna. De kommer framför allt från statsbidrag, äldreomsorgs- och barnomsorgsavgifter samt från interkommunala ersättningar. Den skattefinansierade verksamhetens intäkter motsvarar 9 procent av de totala verksamhetsintäkterna och gäller avgifter för VA och fiber.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 207,8 miljoner kronor, det vill säga 6,0 procent (föregående år 6,6 procent). Personalkostnaderna inklusive pensioner står för 68,6 procent av dessa (69,3 procent för 2017). Personalkostnaderna har stigit med 120,6 miljoner kronor jämfört med föregående år, vilket innebär en ökning med 5,0 procentenheter (föregående år 6,8 procent). Ökningen beror på lönehöjningar med 3,2 procent (resultatet från lönerrevisionen var 2,9 procent), vilket motsvarar cirka 75 miljoner kronor, samt på 37 miljoner i höjda pensionskostnader, det vill säga 21,6 procent. Pensionskostnadsökningen beror på att kommunen fått fler anställda samt att de höjda lönenivåerna inom vissa större grupper resulterar i ytterligare pensionsavsättning.

Kommunens avskrivningar är 207 miljoner kronor (178,6 miljoner kronor 2017). Det är 28,4 miljoner mer än förra året och 27 miljoner över budget. Årets nettoinvesteringar är 52 miljoner lägre än förra året. Investeringsnivån var dock ovanligt hög under 2017 och 2018, och större investeringar väntas även under 2019 och 2020. Därför kommer också avskrivningarna att öka.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Utveckling av skatteintäkter och nettokostnader

	2018	2017	2016	2015	2014
Ökning/minskning av skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	92,7	108,8	181,4	92,3	88,6
Procentuell förändring (%)	3,3	4,0	7,2	3,8	3,8
Nettokostnadsökning/minskning (mnkr)	193,9	181,4	89,7	127,2	126,0
Med hänsyn till större jämförelsestörande poster (mnkr)	218,7	157,5	84,8	57,1	108,8
Procentuell förändring (%)	7,2	7,2	3,7	5,5	5,8
Med hänsyn till större jämförelsestörande poster (%)	8,2	6,1	3,6	2,5	4,9

Skatteintäkterna och de generella statsbidragen har höjts med 92,7 miljoner kronor. En förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna från skatter och statsbidrag. Tabellen ovan visar att nettokostnaderna har ökat snabbare än intäkterna från skatter och bidrag under 2018. Nettokostnadsökningen i procent före jämförelsestörande poster är 7,2 procent. Efter jämförelsestörande poster är ökningen 8,2 procent. Det kan jämföras med skatteintäkter och statsbidrag, som ökat med 3,3 procent.

Sett över en femårsperiod har nettokostnaderna ökat snabbare än skatter och bidrag med hänsyn till jämförelsestörande poster. Relationen mellan skatteintäkter/statsbidrag och nettokostnader måste vara stark om kommunen ska kunna möta framtidens demografiska förändringar och investeringsbehov. I analysen för planperioden 2018 till 2020 kommer nettokostnadsökningen att bli större än ökningen av skatter och bidrag. Det kommer att försvaga kommunens ekonomi.

Nettokostnadsandel – olika kostnaders andel av skatteintäkter och utjämnning (%)

	2018	2017	2016	2015	2014
Verksamheten	92,6	88,8	85,4	88,8	89,3
Avskrivningar	7,1	6,4	6,0	5,9	6,7
Nettokostnad före finansnetto och jämförelsestörande poster	99,7	95,2	91,5	94,7	96,0
Finansnetto	-0,3	0,1	0,4	0,4	0,9
Jämförelsestörande poster	0,0	2,9	2,4	1,7	-1,1
Nettokostnad totalt	99,4	98,	94,4	96,9	95,8
Årets resultat	0,6	1,8	5,6	3,1	4,2
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Grundläggande för en god ekonomi är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Ett sätt att belysa detta är att analysera hur stor andel av skatteintäkter och bidrag som de löpande verksamhetskostnaderna tar i anspråk.

Tabellen ovan har kopplingar till föregående tabeller. Den andel av skatteintäkterna som inte tas i anspråk av driftkostnader, alltså 0,6 procent, är årets resultat. Sett över en femårsperiod är motsvarande siffra i genomsnitt 3,1 procent.

Finansnetto

Finansnetto koncern

Finansnettot (finansiella intäkter och finansiella kostnader) på koncernnivå är bättre jämfört med 2017 och har ett negativt netto på 15,1 miljoner kronor (föregående år minus 28,6 miljoner kronor). Upplåningen inom koncernbanken har medfört väsentligt lägre räntekostnader för koncernbolagen. Trots högre lånevolym har koncernen mellan 2017 och 2018 därför minskat sina räntekostnader med 11,2 miljoner kronor.

Finansnetto kommun

Finansnettot (finansiella intäkter och finansiella kostnader) är bättre jämfört med 2017 och har ett positivt netto på 7,5 miljoner kronor. Budgeterat netto var 4,4 miljoner kronor.

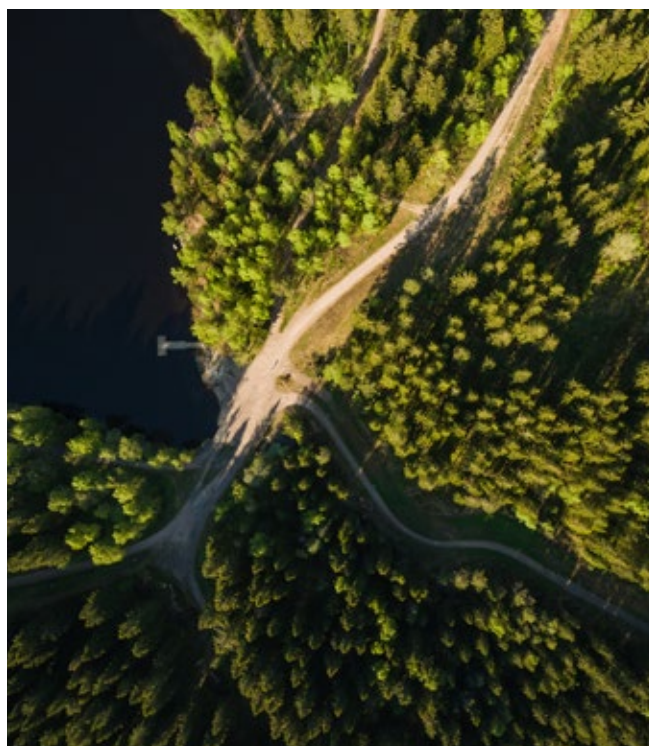
De finansiella intäkterna uppgår till 16,0 miljoner kronor (föregående år 7,6 miljoner kronor), vilket är 5,7 miljoner mer än budget. 2,9 miljoner kronor av ökningen bottnar bland annat i att bolagen Balthazar Science Center AB och Skövde Science Park AB har överförts till Skövde Stadshus AB till bokfört värde. I ökningen ligger också utdelning från Kommuninvest med 5,4 miljoner kronor (föregående år 1,4 miljoner kronor) samt höjda borgensintäkter.

De finansiella kostnaderna landar på 8,5 miljoner kronor (föregående år 10,7 miljoner kronor), vilket är 2,6 miljoner kronor högre än budget. Under 2018 har kommunens låneportfölj ökat med 300 miljoner kronor och uppgår nu till 3,3 miljarder kronor. Av denna skuld lånas 1,7 miljarder vidare till bolagen inom kommunkoncernen. Kommunens egen del av skulden har ökat med 331 miljoner kronor. De utökade lånen beror på kommunens höga investeringsnivå i kombination med att resultatet blivit lägre än tidigare år. Trots de ökade skuldnivåerna har räntekostnaderna sjunkit med 3,2 miljoner kronor. Nedgången förklaras av fortsatt låga marknadsräntor och av billigare upplåningsmarginal till långgivare. En kostnadspost som däremot rör sig uppåt är räntekostnaderna för pensionsavsättningen. Posten steg med 1 miljon kronor (föregående års ökning var 1,8 miljoner kronor).

Föregående år fanns en jämförelsestörande post på 57 miljoner kronor under finansnettot. Posten var hänförd till nedskrivning av aktier i Skövde Billingen AB samt till förtidsinlösen av ränteswappar.

Årets kassaflöde

Koncernens kassaflöde har varit negativt med 81,8 miljoner kronor under året. Även kommunens kassaflöde har varit negativt, med 80,2 miljoner kronor under året. Detta är en följd av strategin att minska likviditetspositionen för att begränsa låneskulden. Det negativa kassaflödet är en effekt av finansieringsverksamheten med hög investeringstakt. Investeringarna överstiger både upplåningen och det positiva kassaflödet från den löpande verksamheten. Investeringarna i kommunen har till 68,4 procent finansierats genom lån. Därmed har kommunens låneskuld ökat.

Resultaträkning

(mnkr)	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Utfall 2018	Utfall 2017	Budget 2018	Budget 2017	2018	2017
Verksamhetens intäkter	1	1 001,2	983,8			1 731,7	1 685,0
Jämförelsestörande poster	2	0,0	-24,9			0,0	-24,9
Verksamhetens kostnader	3	-3 683,5	-3 475,7	-2 670,0	-2 497,3	-4 057,6	-3 873,3
Avskrivningar	4	-207,0	-178,6	-180,0	-165,0	-369,9	-322,7
Verksamhetens nettokostnader		-2 889,3	-2 695,4	-2 850,0	-2 662,3	-2 695,8	-2 535,9
Skatteintäkter	5	2 526,6	2 464,2	2 521,1	2 458,3	2 526,6	2 464,2
Generella statsbidrag och utjämning	6	371,5	341,2	337,4	304,4	371,5	341,2
Finansiella intäkter	7	16,0	7,6	10,3	6,5	12,5	7,8
Finansiella kostnader	8	-8,5	-10,7	-5,9	-20,4	-27,6	-36,4
Jämförelsestörande poster	2	0,0	-57,0	0,0	0,0	0,0	-57,0
Resultat före extraordinära poster		16,4	49,9	12,9	86,5	187,2	183,9
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter extraordinära poster		16,4	49,9	12,9	86,5	187,2	183,9
Uppskjuten skatt obeskattade reserver		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skattekostnad		0,0	0,0	0,0	0,0	-26,6	-26,7
Årets resultat	9	16,4	49,9	12,9	86,5	160,6	157,2

* Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 29

Kassaflödesanalys

(mnkr)	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2018	2017	2018	2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		16,4	49,9	160,6	157,2
Justering för av- och nedskrivningar		207,0	178,6	369,9	322,7
Justering för pensionsavsättningar	21	41,2	12,0	42,5	13,1
Justering för övriga avsättningar	22	10,0	0,7	19,1	14,9
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	30	-15,1	21,6	-10,4	16,1
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		259,4	262,8	581,7	524,0
Ökning/minskning förråd och varulager	16	-0,2	-0,1	2,3	-10,0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	17	-13,2	-1567,5	29,4	-70,2
Ökning/minskning kortfristiga skulder	24	30,3	-101,1	65,8	-3,2
Medel från den löpande verksamheten		276,3	-1 405,8	679,2	440,6
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	10	0,0	-2,5	-0,6	-3,1
Investering i materiella anläggningstillgångar	31	-765,4	-808,8	-1 092,1	-1 189,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	32	8,0	1,9	12,7	3,2
Likvidnetto exploateringsverksamhet		33,3	54,8	33,3	54,8
Investering i finansiella anläggningstillgångar	33	-4,4	-38,4	-7,3	-69,2
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		4,4	0,0	6,5	0,0
Ökning/minskning kortfristig placering	18	0,0	0,0	0,9	0,9
Medel från investeringsverksamheten		-724,1	-793,1	-1 046,6	-1 202,7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning/minskning långfristiga lån	23	362,9	2 298,1	282,2	878,7
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	15	4,6	-5,4	3,4	-5,5
Medel från finansieringsverksamheten		367,6	2 292,7	285,6	873,2
ÅRETS KASSAFLÖDE		-80,2	93,8	-81,8	111,1
Likvida medel vid årets början		257,0	163,2	283,2	172,1
Likvida medel vid årets slut		176,8	257,0	201,4	283,2

7

Balansräkning

Anläggningstillgångar	106
Omsättningstillgångar	106
Eget kapital	106
Avsättningar	107
Skulder	108
Balansräkning	109

Anläggningstillgångar

Koncernens totala anläggningstillgångar var vid årsskiftet 8 497,3 miljoner kronor. Det är 698,5 miljoner kronor mer än förra året. Höjningen beror framför allt på att kommunens och AB Skövdebostäders anläggningstillgångar vuxit – kommunens med 541 miljoner kronor och bostadsbolagets med 132,4 miljoner kronor. Ökningen beror till största delen på investeringar i fastigheter.

Kommunens anläggningstillgångar har alltså ökat med 541 miljoner kronor, vilket till största delen bottnar i investeringar i materiella anläggningstillgångar – främst fastigheter. De immateriella och finansiella anläggningstillgångarna, däremot, har endast rört sig marginellt. Kommunen har dock sålt samtliga aktier i Balthazar Science Center AB och Skövde Science Park AB till Skövde Stadshus AB. Försäljningen har skett till bokfört värde.

Självfinansieringsgrad av investeringarna

(procent)	2018	2017	2016	2015	2014
Självfinansieringsgrad av investeringarna*	31,6	40,9	85,90	58,6	70,1

*Årets resultat minus jämförelsestörande poster, plus årets avskrivningar delat med årets nettoinvesteringar.

Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av investeringarna som finansieras med egna medel. Ett mått på 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar och alltså inte behöver låna.

Självfinansieringsgraden för 2018 är lägre än de senaste fem åren. En större del av investeringarna har med andra ord behövt finansieras med lånade medel. Det beror på historiskt höga investeringsnivåer, med nettoinvesteringar i år på 707,2 miljoner kronor, samt på ett lägre resultat.

För att minska lånefinansieringsgraden måste en större andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen gå till årets investeringar. Med andra ord måste resultatnivån höjas.

Omsättningstillgångar

Kommunkoncernens omsättningstillgångar uppgår till 732,2 miljoner kronor. Nivån är 114,4 miljoner kronor lägre än förra året. Förändringen beror framför allt på att de likvida medlen minskat med 81,8 miljoner kronor. Av dessa står kommunen står för 80,2 miljoner. Detta är i enlighet med kommunens finansiella strategi.

Kommunens omsättningstillgångar har minskat med 66,8 miljoner kronor. Förändringen beror till största delen på ovan nämnda minskning av likvida medel.

Likvida medel

(mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Likvida medel	176,8	257,0	163,2	332,9	103,3
varav koncernbolags andel av likvida medel	114,4	176,6	146,7	183,3	133,5
Skövde kommuns andel av likvida medel	62,4	80,4	16,6	149,7	-30,2
Checkkredit	200	200	200	200	200

Nivån på likvida medel ger ett mått på den kortsiktiga handlingsberedskapen. Medlen behövs för att garantera att verksamheterna kan fungera, men en för hög likviditet ger onödiga kostnader. Överskotts- och underskottslikviditet balanseras mellan de kommunala bolag och kommunalförbund som är anslutna till koncernkontosystemet. AB Skövdebostäder ingår inte fullt ut i koncernkontot. Av kommunens likviditetsposition kommer 114,4 miljoner från ett positivt saldo hos de kommunala bolag och kommunalförbund som ingår i kommunkontosystemet. Checkkrediterna på 200 miljoner kronor har inte använts under 2018.

Eget kapital

Kommunkoncernens eget kapital ökar med 161 miljoner kronor till 3 853,4 miljoner kronor. Summan utgör 41,8 procent av den totala balansomslutningen. Om man även räknar in de skulder som finns utanför balansomslutningen, det vill säga ansvarsförbindelsen, är det egna kapitalet 31,7 procent.

Kommunens eget kapital har med årets resultat ökat med 16,4 miljoner kronor. Kapitalet uppgår nu till 3 072,0 miljoner

kronor, vilket är 38,7 procent av den totala balansomslutningen. Om man även räknar in de skulder som finns utanför balansomslutningen, det vill säga ansvarsförbindelsen, uppgår eget kapital till 27 procent. Kommunen kan reservera en del av eget kapital för resultatutjämningsreserv. Det här året når kommunen dock inte upp till kravet för reservering. Ingående reserverat belopp kvarstår därför med 409,4 miljoner kronor.

Soliditet

(procent)	2018	2017	2016	2015	2014
Soliditet exklusive ansvarsförbindelsen av pensionsåtagandet	38,7	40,9	58,2	58,5	62,8
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet	27,0	28,1	38,3	36,3	37,2
Soliditet exklusive ansvarsförbindelsen av pensionsåtagandet kommunkoncernen	41,8	42,7	46,9	47,3	50,4
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet kommunkoncernen	31,7	31,6	33,3	31,7	31,9

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras av egna medel. Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen av pensionsåtagandet uppgår till 38,7 procent. Det är 2,2 procentenheter lägre än föregående år. Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen av pensionsåtagandet har minskat de senaste fem åren, vilket främst beror på att investeringsnivån varit hög. Även årets förändring beror på höga investeringsnivåer, samt på ett lägre resultat än tidigare år. Eftersom kommunen har infört koncernbank är det mer relevant att följa soliditetsmättet på koncernnivå, då kommunen bär en större del av koncernens finansiella ställning. Soliditeten 2018 på koncernnivå uppgår till 41,8 procent exklusive pensionsåtagandet, och till 31,7 procent inklusive pensionsåtagandet.

För att få en mer rättvis bild av kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ska soliditeten mätas inklusive hela pensionsåtagandet, det vill säga den del som klassificeras som ansvarsförbindelse och alltså inte påverkar resultaträkningen. Soliditeten inklusive pensionsskulden (vid årsskiftet 930 miljoner kronor) hamnar 2018 på 27 procent, en minskning med 1,1 procentenheter jämfört med föregående år.

De budgeterade investeringsnivåerna för 2019 och 2020 är fortsatt höga. Samtidigt är de budgeterade resultaten för 2019 och 2020 fortsatt låga jämfört med tidigare år. Denna kombination kommer att leda till att soliditeten försvagas ytterligare under 2019 och 2020.

Avsättningar

Kommunkoncernens totala avsättningar uppgår 2018 till 614,7 miljoner kronor. Det är en ökning med 56,9 miljoner kronor. I kommunen, däremot, uppgår avsättningarna till 469,4 miljoner kronor – en ökning med 46,5 miljoner kronor. Båda dessa förändringar beror på att avsättningarna till pension har vuxit; se nedan.

Pensionsåtaganden

(mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Avsättning till pensioner (inkl. löneskatt)	220,6	179,4	167,4	156,1	145,3
Pensionsförpliktelser äldre än 1998 (inkl. löneskatt)	929,7	955,0	1 027,9	1 081	1 131
Total pensionsförpliktelse	1 150,3	1 134,4	1 195,3	1 238	1 277
Pensionsskuld kronor per invånare	20 640,8	20 634,1	22 080,8	23 109,6	24 030,2
Finansiella placeringar	0	0	0	0	0
Återlånade medel	1 150,3	1 134,4	1 195,3	1 238	1 277

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär i praktiken att större delen tas upp som en ansvarsförbindelse utanför resultat och skuldredovisning. Denna del är dock lika viktig ur risksynpunkt, eftersom ansvarsförbindelsen kommer att generera framtida utbetalningar. Skövde kommun kommer att kunna täcka dessa utbetalningar med eget kapital. Den totala pensionsskulden är 1 150,3 miljoner kronor och det egna kapitalet är totalt 3 072,0 miljoner kronor enligt balansräkningen.

Det totala pensionsåtagandet har minskat de senaste åren. Det beror bland annat på att kommunen gjort en partiell inlösen av pensionsförpliktelser äldre än 1998, för att på så vis minska de framtida pensionskostnaderna. I år har dock ingen inlösen gjorts. Samtidigt har det totala åtagandet ökat och prognosen visar att skulden kommer att öka framöver. Totalt har 202 miljoner kronor av kommunens pensionsåtaganden lösts in i förtid till och med 2018.

Avsättningarna har ökat med 41,2 miljoner kronor från föregående år. De senaste åren har motsvarande ökning varit cirka 10 miljoner kronor per år. Att årets höjning är större än vanligt beror främst på fler nyanställningar (cirka 16 miljoner kronor), enskilda pensionsavgångar där tidigare ansvarsförbindelser flyttats till avsättning och därmed kostnadsförs (cirka 11

miljoner) samt på höjda lönenivåer som kräver högre pensionsavsättning.

Utgående överskottsfond uppgår per den 31 december 2018 till 3,9 miljoner kronor (4,2 miljoner kronor 2017).

Eftersom utbetalningen av pensioner sker långt fram i tiden ska skulden nuvärdesberäknas. En nuvärdesberäknad skuld blir högre ju lägre räntan är och vice versa. Kommunen har inte gjort några finansiella placeringar för pensionsåtagandet. Istället har hela förpliktelsen återlånats i verksamheten. På så vis begränsas kommunens låneskuld.

Övriga avsättningar

Övriga avsättningar uppgår till 248,8 miljoner kronor (föregående år 243,5 miljoner kronor) och består av 143,0 miljoner kronor för medfinansiering i infrastruktur, 81,4 miljoner kronor för deponi och 24,4 miljoner kronor för övriga avsättningar.

Skulder

Totala skulder

Kommunkoncernens totala skulder uppgår till 4 761 miljoner kronor, vilket är 366 miljoner kronor högre än förra året. Förändringen bottnar framför allt i ökade lån från kreditinstitut (184 miljoner kronor), högre investeringsbidrag och anslutningsavgifter (56,3 miljoner) samt större kortfristiga skulder (116,3 miljoner kronor).

Kommunens totala skulder är 4 399 miljoner kronor, vilket är en ökning med 411,3 miljoner kronor. Höjningen beror främst på ökade lån från kreditinstitut (300 miljoner kronor), högre investeringsbidrag och anslutningsavgifter (53,2 miljoner) samt ökade periodiserade kostnader och intäkter (48,4 miljoner kronor).

Finansiella skulder

(mnkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Lån i bank (kort- och långfristiga)	3 300	3 000	800	800	550
Skuldkvot* (%)	0,61	0,59	0,42	0,42	0,37
Skuld (lång och kort) kommun kr/invånare	78 929	72 529	32 370	30 619	23 934

*Kvoten av den totala skulden i förhållande till de totala tillgångarna, uttryckt i procent.

Koncernens totala låneskulder i kreditinstitut ligger på 3 423 miljoner kronor. För 3 300 miljoner av dessa är Skövde kommun motpart och skulden redovisas som kommunens låneskuld till kreditinstitut. Av dessa avser 1 692 miljoner kronor utlåning till kommunkoncernen medan 1 608 miljoner kronor avser lån för att finansiera kommunens investeringar. Koncernens totala skuld har ökat med 422 miljoner kronor under 2018. 122 miljoner kronor av dem gäller lån hos kreditinstitut där bolagen själva står som motpart. Dessa kommer inom de närmaste två åren att inkluderas i koncernbanken.

Av de 3 300 miljoner kronor som kommunen har i låneskuld hanteras 2 200 miljoner kronor i en koncerngemensam skuldportfölj. De resterande 1 100 miljonerna lånas ut till AB Skövdebostäder, som än så länge inte deltar i den koncerngemensamma skuldportföljen. Utlåningen till bostadsbolaget sker mot rörlig ränta och bolaget hanterar självt sina finansiella risker i detta lån. Av de 2 200 miljoner som ingår i den koncerngemensamma skuldportföljen lånas 100 miljoner kronor till fast ränta och resten till rörlig ränta. Intecknade räntederivat uppgår till 800 miljoner kronor.

I portföljen är den genomsnittliga kapitalbindningen 2,6 gånger och den genomsnittliga räntebindningen 2,2 gånger, vilket överensstämmer med kommunens finanspolicy.

Kommuninvest var under 2018 långgivare bakom samtliga skulder på kommunnivå. På koncernnivå har dock även Handelsbanken varit motpart, för totalt 22 miljoner kronor. Kommunens genomsnittliga ränta för året var 0,21 procent (0,73 procent 2017).

Skuldkvoten uttrycker kommunens skuldsättningsgrad. Ju högre skuldkvot, desto större är kommunens ekonomiska risk. Om skuldkvoten är högre än 1 har kommunen mer skulder än tillgångar. En skuldkvot som är lägre än 1 indikerar att kommunen har mer tillgångar än skulder. Skuldkvoten har ökat något från föregående år och ligger nu på 0,61 procent (föregående år 0,59). Räknet per invånare uppgår de lång- och kortfristiga skulderna för 2018 till 78 929 kronor (72 529 kronor per invånare den 31 december 2017). Den långsiktiga trenden är att skulden per invånare stiger, vilket beror på högre investeringsnivåer och lägre resultat i relation till tidigare år. Från och med 2017, när koncernbanken infördes, redovisas hela koncernens skulder i kommunen. Om man räknar bort de långfristiga skulder som beror på utlåning i koncernen blir skulden per invånare istället 48 775 kronor (föregående år 41 403 kronor). På koncernnivå har koncernbanken ingen effekt på skulden per invånare. Där beror ökningen istället helt på högre skuldnivåer. Koncernens lång- och kortfristiga skuld per invånare är 85 429 kronor för 2018 (79 942 kronor).

Balansräkning

	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2018	2017	2018	2017
TILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar					
Dataprogram, rättigheter m.m.	10	3,5	3,9	5,1	5,3
Summa immateriella anläggningstillgångar		3,5	3,9	5,1	5,3
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekn.anläggningar	11	4 150,6	3 634,6	6 625,4	6 052,4
Maskiner och inventarier	12	163,3	137,7	1 024,8	1 034,2
Pågående arbeten	13	453,4	451,8	767,7	630,5
Summa materiella anläggningstillgångar		4 767,3	4 224,2	8 417,9	7 717,1
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier, andelar och bostadsrätter	14	1 094,1	1 091,1	70,1	68,8
Långfristiga fordringar	15	0,7	5,4	1,0	5,4
Uppskjuten skattefordran	15	0,0	0,0	3,2	2,2
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 094,8	1 096,5	74,3	76,4
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		5 865,6	5 324,6	8 497,3	7 798,8
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	16	4,1	3,9	35,3	37,6
Fordringar	17	1 860,2	1 846,2	453,9	483,3
Kortfristiga placeringar	18	33,2	34,1	41,6	42,5
Kassa och bank	19	176,8	257,0	201,4	283,2
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		2 074,3	2 141,1	732,2	846,6
SUMMA TILLGÅNGAR		7 940,0	7 465,7	9 229,5	8 645,4
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Eget kapital					
Årets resultat	20	16,4	49,9	160,6	157,2
Resultatutjämningsreserv		409,4	409,4	409,4	409,4
Justering		0,0	0,0	0,4	-10,6
Övrigt eget kapital		2 646,2	2 596,3	3 283,0	3 136,4
SUMMA EGET KAPITAL		3 072,0	3 055,6	3 853,4	3 692,4
Minoritetsintressen		0,0	0,0	0,5	0,4
Avsättningar					
Pensionsskuld	21	220,6	179,4	236,4	193,9
Övriga avsättningar	22	248,8	243,5	378,3	363,9
SUMMA AVSÄTTNINGAR		469,4	422,8	614,7	557,8
Skulder					
Långfristiga skulder	23	3 549,0	3 186,1	3 653,0	3 370,8
Kortfristiga skulder	24	849,6	801,2	1 107,9	1 024,0
SUMMA SKULDER		4 398,6	3 987,3	4 760,9	4 394,8
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		7 940,0	7 465,7	9 229,5	8 645,4
Inom linjen					
Ställda panter	25	0,0	0,0	22,5	94,0
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	26	929,7	955,0	931,8	957,0
Övriga ansvarsförbindelser	27	151,5	259,3	52,2	60,0
Leasing	28				

Tilläggsupplysningar och särredovisning

Noter.....	112
Särredovisning VA	123
Redovisningsprinciper	128
Revisionsberättelse	134

Noter

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2018	2017	2018	2017
1. Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	68,5	59,6	108,0	108,0
Taxor och avgifter	200,1	190,0	202,5	188,2
Hyror och arrenden	113,5	108,0	468,8	453,1
Bidrag	365,0	390,8	378,2	420,7
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	241,1	212,0	242,0	185,0
Exploateringsintäkter	8,4	22,5	8,4	22,5
Realisationsvinster	4,6	1,0	4,6	1,0
Fjärrvärme/Avfallshantering/Elnät	0,0	0,0	270,7	283,8
Övriga intäkter	0,0	0,0	48,5	22,7
Summa verksamhetens intäkter	1 001,2	983,8	1 731,7	1 685,0
2. Jämförelsestörande poster				
Verksamhetens kostnader				
Försäkringsinlösen pensioner	0,0	-24,9	0,0	-24,9
Summa jämförelsestörande poster	0,0	-24,9	0,0	-24,9
Finansiella kostnader				
Förtidsinlösen ränteswapar	0,0	-18,7	0,0	-18,7
Nedskrivning av aktier	0,0	-38,4	0,0	-38,4
Summa jämförelsestörande poster	0,0	-57,0	0,0	-57,0
3. Verksamhetens kostnader				
Personal	-2 318,9	-2 235,5	-2 497,1	-2 395,4
Pensioner*	-209,8	-172,6	-227,6	-183,3
Bidrag och transfereringar	-132,9	-121,2	-132,9	-103,2
Material/Varor	-443,8	-408,8	-524,0	-464,7
Köp av verksamhet/tjänster	-512,0	-474,0	-520,5	-660,7
Lokalhyror, fastighetservice, hyra/leasing av anl.tillg	-62,1	-61,6	-150,0	-63,9
Realisationsförluster	-4,0	-2,1	-5,5	-2,1
Summa verksamhetens kostnader	-3 683,5	-3 475,7	-4 057,6	-3 873,3
<small>* Pensioner inkluderar löneskatt med 24,26% I förändring pensionsavsättning ingår ränta 3,2 mnkr som redovisas bland finansiella kostnader.</small>				
4. Av- och nedskrivningar				
Avskrivningar immateriella tillgångar	-0,4	-0,2	0,0	-0,5
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-169,3	-145,9	-250,4	-217,8
Avskrivningar maskiner och inventarier	-34,8	-30,6	-116,9	-102,5
Nedskrivningar	-2,5	-1,8	-2,5	-1,8
Summa	-207,0	-178,6	-369,8	-322,6
5. Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	2 537,9	2 472,4	2 537,9	2 472,4
Preliminär slutavräkning innevarande år	-3,3	-11,0	-3,3	-11,0
Slutavräkningsdifferens föregående år	-7,9	2,8	-7,9	2,8
Summa	2 526,6	2 464,2	2 526,7	2 464,2

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2018	2017	2018	2017
6. Generella statsbidrag				
Inkomstutjämningsbidrag	379,1	356,8	379,1	356,8
Kommunal fastighetsavgift	101,2	91,8	101,2	91,8
Bidrag LSS-utjämning	42,0	43,2	42,0	43,2
Regleringsbidrag	8,6	-0,5	8,6	-0,5
Byggbonus	5,2	10,2	5,2	10,2
Införandebidrag	28,4	26,9	28,4	26,9
Kostnadsutjämning	-192,9	-187,2	-192,9	-187,2
Summa	371,5	341,2	371,5	341,2
7. Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	2,3	3,4	-0,9	3,2
Övriga finansiella intäkter	7,9	1,5	4,9	1,9
Utdelningar på aktier och andelar	5,8	2,7	8,4	2,7
Summa	16,0	7,6	12,4	7,8
8. Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-2,3	-5,5	-18,7	-29,9
Ränta på pensionsavsättningar	-4,2	-3,2	-4,5	-3,5
Övriga finansiella kostnader	-1,9	-1,9	-4,2	-3,0
Summa	-8,5	-10,7	-27,4	-36,4
9. Årets resultat, avstämning mot balanskravet				
Årets resultat enligt resultaträkning	16,4	49,9	160,6	157,2
Avgår realisationsvinster	-7,5	-0,9	-4,5	-0,9
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
Synnerliga skäl enligt KL 8:5				
lanspråktagande av sparande				
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
Justerat resultat enligt balanskravet	8,9	49,0	156,1	156,3
10. Immateriella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	4,1	1,6	7,0	5,1
Årets investeringar	0,0	2,5	0,6	3,1
Försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	0,0	-1,2
Utgående anskaffningsvärde	4,1	4,1	7,6	7,0
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-0,2	0,0	-1,7	-1,3
Årets avskrivningar	-0,4	-0,2	-0,8	-0,5
Avskrivning på försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,1
Utgående avskrivningar	-0,6	-0,2	-2,5	-1,7
Nedskrivningar				
Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	-1,1
Försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	0,0	1,1
Utgående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa redovisat värde vid årets slut	3,5	3,9	5,1	5,3

8 Tilläggsupplysningar och särredovisning

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2018	2017	2018	2017
11. Mark, byggnader och markanläggningar				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	5 513,2	4 951,0	8 814,8	7 965,9
Ingående anskaffningsvärden genom förvärv	0,0	0,0	0,0	10,5
Årets investeringar	218,7	305,2	270,3	372,5
Försäljningar/utrangeringar	-16,2	-0,8	-22,0	-21,8
Omklassificeringar	476,1	257,7	567,7	487,7
Utgående anskaffningsvärde	6 191,9	5 513,2	9 630,8	8 814,8
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-1 869,6	-1 723,7	-2 753,6	-2 538,5
Ingående avskrivningar genom förvärv	0,0	0,0	0,0	-1,3
Årets avskrivningar	-169,3	-145,9	-249,6	-218,9
Avskrivning på försäljningar/utrangeringar	9,1	0,0	9,2	5,1
Utgående avskrivningar	-2029,8	-1869,6	-2 994,0	-2 753,6
Nedskrivningar				
Ingående nedskrivningar	-9,0	-7,0	-8,9	-22,0
Årets nedskrivningar	-2,5	-1,9	-2,5	-1,8
Återföring nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	14,9
Utgående nedskrivningar	-11,5	-9,0	-11,4	-8,9
Summa redovisat värde vid årets slut	4 150,6	3 634,6	6 625,4	6 052,3
<i>Avskrivningstider</i>	<i>3-80 år</i>	<i>3-80 år</i>		
Specifikation				
Mark	194,1	203,5		
Verksamhetsfastigheter	2 723,9	2 394,2		
Fastigheter för affärsverksamhet	371,5	327,6		
Publika fastigheter	804,2	654,1		
Fastigheter för annan verksamhet	56,9	55,2		
Summa	4 150,6	3 634,6		
12. Maskiner, inventarier och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	335,6	329,3	1 620,7	1 522,4
- därav finansiell leasing	21,8	22,6	21,8	22,6
Årets investeringar	60,3	47,1	107,3	181,5
- därav finansiell leasing	11,3	5,9	11,3	5,9
Försäljningar/utrangeringar	-23,8	-40,8	-26,0	-83,2
- därav finansiell leasing	-6,7	-6,7	-6,7	-6,7
Omklassificeringar	0,8	0,0	1,0	0,0
Utgående anskaffningsvärden	372,7	335,6	1 703,0	1 620,7
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-197,8	-206,9	-586,5	-565,5
- därav finansiell leasing	-9,8	-12,1	-9,8	12,1

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2018	2017	2018	2017
Årets avskrivningar	-34,8	-30,6	-117,0	-102,5
- därav finansiell leasing	-5,3	-4,5	-5,3	-4,5
Avskrivning på försäljningar/utrangeringar	23,1	39,7	25,2	81,5
- därav finansiell leasing	6,7	6,7	6,7	6,7
Utgående avskrivningar	-209,4	-197,8	-678,3	-586,5
Summa redovisat värde vid årets slut	163,3	137,7	1 024,7	1 034,2
<i>Avskrivningstiden</i>	<i>3-80 år</i>	<i>3-80 år</i>		
13. Pågående arbeten				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	451,8	252,9	630,5	482,9
Årets investeringar	486,4	456,7	714,5	635,3
Omklassificering	-481,1	-257,8	-577,3	-487,7
Varav pågående exploateringsprojekt	-40,3	42,3	0	42,3
Övriga justeringar	-3,7	0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	453,4	451,8	767,7	630,5
14. Aktier, andelar och bostadsrätter				
Aktier				
Bokfört värde = Nominellt värde om inget annat anges				
Skövde Stadshus AB	1 045,4	1 041,0	0,0	0,0
Gryning Vård AB	0	0	0,3	0,3
Mediapoolen Västra Götaland AB	0	0	0,1	0,1
Gothia Innovation AB	0,0	0,2	0,0	0,0
<i>Balthazar Science Center AB</i>	0,0	1,2	0,0	0,0
Netwest AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Skövde Billingen AB	38,4	38,4	0,0	0,0
- nedskrivning	-38,4	-38,4	0,0	0,0
Billinge Energi AB	0,0	0,0	14,0	0,0
Summa bokfört värde aktier	1 045,6	1 042,6	14,5	0,5
<i>Nominellt värde aktier</i>	<i>0,2</i>	<i>1,3</i>	<i>2,5</i>	<i>0,4</i>
Andelar				
Stiftelsen Skaraborgs Länsteater	0,3	0,3	0,3	0,3
Kommuninvest ekonomisk förening	48,2	48,2	48,2	48,2
Nasdaq	0,0	0,0	0,0	0,0
SKL Pensionsstiftelse	0,0	0,0	1,9	2,1
Andelar aktie- o andelsinnehav, värdepapper	0,1	0,0	18,0	0,2
Summa andelar	48,5	48,4	68,3	50,7
Summa aktier, andelar och bostadsrätter	1 094,1	1 091,1	70,1	68,8
15. Långfristiga fordringar, utlämnade lån				
Fordran Nasdaq	0,7	5,4	1,0	5,4
Uppskjutna skattefordringar	0,0	0,0	3,2	2,2
Summa	0,7	5,4	4,2	7,6

8 Tilläggsupplysningar och särredovisning

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2018	2017	2018	2017
16. Förråd m.m.				
Förråd	4,1	3,9	35,3	37,6
Summa	4,1	3,9	35,3	37,6
17. Fordringar				
Kundfordringar	80,4	70,1	129,4	140,2
Skattefordringar	0,0	0,0	3,0	0,6
Förutbetalda kostnader/upploopna intäkter	136,5	146,5	177,4	170,1
Fordringar koncernföretag	1 566,0	1 534,6	0,0	0,0
Övriga fordringar	77,3	94,9	144,1	172,4
Summa	1 860,2	1 846,2	453,9	483,3
<i>Kortfristiga fordringar övriga koncernbolag avser nyttjande av det kommungemensamma bankkontot, fördelning enligt följande:</i>				
<i>Skaraborgs Kommunalförbund</i>	-36,0	-27,0		
<i>Skövde Stadshus AB</i>	5,6	5,6		
<i>Miljösamverkan i Östra Skaraborg</i>	-6,7	-8,7		
<i>Räddningstjänsten Östra Skaraborg</i>	-11,2	-17,2		
<i>SkövdeNät AB</i>	18,0	-61,9		
<i>Kommunalförbundet Skaraborgsvatten</i>	-28,6	-24,2		
<i>Avfallshantering Östra Skaraborg</i>	-30,2	-32,2		
<i>Balthazar Science Center AB</i>	-1,0	-1,3		
<i>Kreativa Hus Skövde AB</i>	119,7	51,0		
<i>Mariesjö Kreativa Hus AB</i>	6,6	6,3		
<i>Skövde Energi AB</i>	430,5	548,3		
<i>Skövde Flygplats AB</i>	-0,1	-3,0		
<i>Next Skövde Destinationsutveckling AB</i>	-0,5	-1,1		
<i>AB Skövdebostäder</i>	1 100,0	1 100,0		
<i>Övriga koncernföretag</i>	-0,1	-0,1		
	1 566,0	1 534,6		
18. Kortfristiga placeringar				
Öhman Utländskfond	0,0	0,4	0,0	0,4
Öhman Global Sustainable Brands A	0,0	4,1	0,0	4,1
Öhman Sverige Hållbar A	12,5	16,8	12,5	16,8
Öhman Global Hållbar A	5,1	0,0	5,1	0,0
Öhman Obligations fond A	13,8	11,7	13,8	11,7
Aktiefonder och räntebärande papper	0,0	0,0	8,4	8,3
Elcertifikat	1,7	1,1	1,7	1,1
Redovisat värde vid årets slut	33,2	34,1	41,6	42,5
Marknadsvärden				
Öhman Utländskfond	0,0	0,4	0,0	0,4
Öhman Global Sustainable Brands A	0,0	4,1	0,0	4,1
Öhman Penningmarkandsfond SEK A	0,0	0,0	0,0	0,0
Öhman Sverige Hållbar A	12,5	16,8	12,5	16,8

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2018	2017	2018	2017
Öhman Global Hållbar A	5,1	0,0	5,1	0,0
Öhman Obligations fond A	13,8	11,7	13,8	11,7
Aktiefonder och räntebärande papper	0,0	0,0	9,2	9,4
Elcerifikat	1,7	1,1	1,7	1,1
Marknadsvärde vid årets slut	33,2	34,1	42,4	43,5
Orealiserad kursvinst	0,0	0,0	0,0	0,9

I årets bokslut har värdering av våra kortfristiga placeringar resulterat i en värdeminskning.

19. Kassa och bank

Summa	176,8	257,0	201,4	283,2
Utnyttjad checkkredit	0,0	0,0	0,0	0,0
Beviljad checkkredit	200,0	200,0	214,5	225,0
<i>Varav koncernföretagens andel av toppkonto</i>	<i>114,4</i>	<i>176,6</i>		

20. Eget kapital

Resultatutjämningsreserven uppgår till totalt 409,4 miljoner kronor. Någon avsättning har inte skett under 2018.

21. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Specifikation - Avsatt till Pensioner

Särskild avtals/ålderspension	5,3	0,8	5,3	0,8
Förmånsbestämd/kompl pension	11,0	13,8	11,0	14,8
Ålderspension	161,2	129,7	174,5	143,2
Summa pensioner	177,5	144,3	190,8	158,8
Löneskatt	43,1	35,0	45,6	35,0
Summa avsatt till pensioner	220,6	179,4	236,4	193,9

Antal visstidsförordnanden

Politiker	1	1		
Tjänstemän	1	1		

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.

Avsatt till pensioner

Ingående avsättning	179,4	167,4	193,9	180,8
Nya förpliktelser under året	42,6	14,7	44,7	16,6
Varav				
<i>Nyintjänad pension</i>	<i>37,2</i>	<i>10,5</i>	<i>38,8</i>	<i>12,6</i>
<i>Ränte och basbeloppsuppräknning</i>	<i>4,3</i>	<i>3,2</i>	<i>4,6</i>	<i>3,5</i>
<i>Pension till efterlevande</i>	<i>0,9</i>	<i>1,0</i>	<i>0,9</i>	<i>0,0</i>
<i>Övrig post</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>	<i>0,4</i>	<i>0,5</i>
<i>Årets utbetalningar</i>	<i>-6,4</i>	<i>-5,0</i>	<i>-7,3</i>	<i>-5,8</i>
Förändring av löneskatt	4,9	2,3	5,1	2,3
Summa avsatt till pensioner	220,6	179,4	236,4	193,9
Aktualiseringsgrad %	99	96	99	96
<i>Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.</i>				

8 Tilläggsupplysningar och särredovisning

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2018	2017	2018	2017
22. Övriga avsättningar				
Avsatt av för återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	85,9	86,5	85,9	86,5
Nya avsättningar	4,0	2,7	4,0	2,7
Ianspråktaga avsättningar	-8,5	-3,3	-8,5	-3,3
Utgående avsättning	81,4	85,9	81,4	85,9
Avsättningen avser återställande av deponin Risängen. Återställandet påbörjas 2002 och beräknas pågå tom år 2030.				
Avsatt för medfinansiering infrastruktur				
Redovisat värde vid årets början	133,7	129,8	133,7	129,8
Nya avsättningar	14,6	4,8	14,6	4,8
Ianspråktaga avsättningar	0,0	-1,0	0,0	-1,0
Outnyttjade belopp som återförts	-5,3	0,0	-5,3	0,0
Utgående avsättning	143,0	133,7	143,0	133,7
Avsättningen avser medfinansiering till statlig infrastruktur till följande projekt: E20 124,0 mnkr, planerad utbetalningstid 2020-2023 Heneporten, 10,1 mnkr, planerad utbetalningstid 2015-2020 Stöpen-Åbrovallen-Ulvåker, 0,8 mnkr, Trafikplats Stallsiken, 3,8 mnkr, GC-väg Götlunda Greb, 0,2 mnkr GC Åbrovallen-Ulvåker, 4,0 mnkr				
Övriga avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	23,9	26,4	144,3	132,8
Nya avsättningar	0,5	0,0	14,4	14
Ianspråktaga avsättningar	0,0	-2,5	-5,0	-2,5
Outnyttjade belopp som återförts	0	0	0	0
Utgående avsättning	24,4	23,9	153,7	144,3
Avsättning avser kostnad för exploatering av mark om 24,4 milj. Avsättning uppskjuten skatt i kommunkoncernen uppgår till 124,9 mnkr (fg år 116,2 mnkr). Av dessa avser 45,7 mnkr temporära skillnader i avskrivningar på byggnader.				
Summa övriga avsättningar	248,8	243,5	378,1	363,9
23. Långfristiga skulder				
Låneskulder bank och kreditinstitut				
Ingående låneskuld	3 000,0	800,0	3 184,0	2 404,2
Nyupplåning under året	300,0	2200,0	300,0	2541,0
Årets amorteringar	0,0	0,0	-50,0	-1711,2
Nästa års beräknade amortering som kortfr skuld	0,0	0,0	-34,0	-50,0
Summa	3 300,0	3 000,0	3 400,0	3 184,0
<i>Långfristiga skulder per kreditgivare</i>				
<i>Kommuninvest</i>	<i>3 300,0</i>	<i>3 000,0</i>	<i>3 300,0</i>	<i>3 000,0</i>
Låneskuld finansiell leasing				
Ingående leasingskuld	12,0	9,0	12,0	9,0
Återföring kortfristig del	3,8	4,5	3,8	4,5
Årets anskaffning	11,3	5,9	11,3	5,9
Årets amortering	-4,1	-3,5	-4,1	-3,6

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2018	2017	2018	2017
Nästa års beräknade amortering som kortfr skuld	-4,6	-3,8	-4,6	-3,8
Summa	18,4	12,0	18,4	12,0
Föutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Investeringsbidrag	89,6	56,8	90,2	57,5
återstående antal år (vägt snitt)	23	20	27,1	20,0
Anslutningsavgifter	91,4	71,0	94,6	71,0
återstående antal år (vägt snitt)	36	31	65,0	31,0
Summa förutbetalda intäkter	181,0	127,8	184,8	128,5
Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar och anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.				
Övriga långfristiga skulder	49,5	46,2	49,8	46,3
Summa långfristiga skulder	3 549,0	3 186,1	3 653,0	3 370,8
Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut				
Genomsnittlig ränta	0,21%	0,73%	1,31%	1,31%
Genomsnittlig räntebindningstid	2,23 år	2,20 år	2,14 år	2,14 år
Genomsnittlig kapitalbindningstid	2,59 år	2,05 år	2,72 år	2,72 år
Lån som förfaller inom				
0-1 år	425	300	448	411
1-2 år	1 075	425	1 175	448
2-3 år	600	1 075	600	1 175
3-4 år	500	600	500	600
4-5 år	700	300	700	300
5-6 år	0	300	0	300
23a. Marknadsvärden ränteswappar				
Säkrad låneskuld	800	400	1 440,0	1 130,0
Marknadsvärde ränteswap	-4,5	0	-28,0	-30,1
Genomförda säkringar har inneburit en högre räntekostnad för kommunen uppgående till 6 943 tkr för år 2018 (7 143 tkr för år 2017) Se förvaltningsberättelsen				
23b. Marknadsvärden valutaderivat				
Säkrad valuta	2,1	12,6	2,1	12,6
Marknadsvärde valutaderivat	0,0	-0,2	0,0	-0,2
Se förvaltningsberättelsen				
23c. Marknadsvärden elderivat				
Säkrad el i MW	82,6 MW	88,8 MW		
Marknadsvärde elderivat	14,3	-0,9		
Se förvaltningsberättelsen				
24. Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	4,6	3,8	27,1	59,4
Kortfristiga skulder till övriga koncernbolag	0,0	0,0	0,0	0,8
Leverantörsskulder	203,3	200,0	316,5	255,9
Moms och punktskatter	12,5	7,6	16,6	19,5
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	40,1	78,3	48,5	80,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	589,1	511,5	699,2	608,1
Summa kortfristiga skulder	849,6	801,2	1 107,9	1 024,0

8 Tilläggsupplysningar och särredovisning

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2018	2017	2018	2017
25. Panter och därmed jämförliga säkerheter				
Fastighetsinteckningar	0	0	22,5	33,8
Företagsinteckningar	0	0	0,0	60,0
Övrigt	0	0	0,0	0,2
Summa	0	0	22,5	94,0
26. Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna				
Ingående ansvarsförbindelse	955,0	1027,9	957,0	1 029,5
Försäkring IPR	-19,8	-20,2	-19,8	-20,2
Aktualisering	-2,3	-5,6	-2,3	-5,6
Ränteuppräknig	6,8	6,6	6,8	6,6
Basbeloppsuppräknig	12,5	17,4	12,5	17,4
Övrig post	24,2	-22,0	23,9	-21,9
Årets utbetalningar	-41,8	-39,8	-41,9	-39,9
Summa pensionsförpliktelser	934,6	964,3	936,2	965,9
Förändring löneskatt	-5,0	-9,3	-4,4	-8,9
Utgående ansvarsförbindelse	929,7	955,0	931,8	957,0
Överskottsfonden uppgår per 181231 till 3,9 mnkr.				
Under 2018 har KPA gjort återbetalning til, överskottsfonden på 0,9 mnkr avseende felaktig debiterade avgifter				
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.				
Uppgifter enligt RKR 7 finns i förvaltningsberättelsen under finansiell analys.				
Antal förtroendevalda med ansvarsförbindelse	9	10		
27. Borgen och ansvarsförbindelser				
Borgen inom koncernen (SkövdeNät AB)	100,0	200,0	0,0	0,0
Övriga ansvarsförbindelser och borgensåtaganden	51,5	59,3	52,2	60
Summa borgensåtaganden och ansvarsförbindelser	151,5	259,3	52,2	60,0
28. Leasing				
Finansiella leasingavtal över 3 år				
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	18,0	12,9		
Framtida finansiella kostnader	-0,2	1,1		
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	17,8	14,0		
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt nedan:				
Inom 1 år	4,6	3,8		
Senare än 1 år men inom 5 år	13,2	10,1		
Operationell leasing				
Finansiella avtal varav				
periodiserad ränta innevarande år (kr)	0,1	0,1		
periodiserad amortering innevarande år (kr)	4,1	3,8		
Summa	4,2	3,9		
Hyreskostnad kommande år	16,8	19,7		
Hyreskostnad senare än ett men inom fem år	8,8	11,7		

Not 29. Koncerninterna förhållanden

Enhet	Ägd andel	Aktieägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Given	Mottagen
Kommunen		4,4					1,3
Skövde Stadshus AB	100%		4,4		0,5		15,1
AB Skövdebostäder	100%					15,1	
Kreativa Hus Skövde AB	100%			2,5			
Mariesjö Kreativa Hus AB	100%			0,2			
Skövde Energi AB	100%			4,2			
Skövde Flygplats AB	96,02%				9,8		
Next Skövde Destinationsutveckling AB	100%						
Eonen Fastigheter AB	100%						
SkövdeNät AB	100%			3,4			
Balthazar Science Center AB	100%						
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	53%						
Kommunalförb. Räddningstjänsten Östra Skaraborg	37,39%						
Kommunalförb. Avfallshantering Östra Skaraborg	38%						
Kommunalförb. Miljösamverkan Östra Skaraborg	47,55%					1,3	
Skaraborgs Kommunalförbund	20%						
Science Park Skövde AB	49%						
Skövde Billingen AB	100%						

Enhet	Ägd andel	Försäljning		Räntor och borgensavgifter		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen		56,2	144,7	3,1	0,3	100,0	
Skövde Stadshus AB	100%	0,2	0,4				
AB Skövdebostäder	100%	8,7	34,4	0,3			
Kreativa Hus Skövde AB	100%	2,3	1,9		0,4		
Mariesjö Kreativa Hus AB	100%	0,9	0,4				
Skövde Energi AB	100%	44,8	7,1		2,7		
Skövde Flygplats AB	96,02%	0,2	1,7				
Next Skövde Destinationsutveckling AB	100%	17,9	1,0				
Eonen Fastigheter AB	100%						
SkövdeNät AB	100%	13,4	13,5				100,0
Balthazar Science Center AB	100%	5,8	0,8				
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	53%	18,3	2,9				
Kommunalförb. Räddningstjänsten Östra Skaraborg	37,39%	32,3	5,9				
Kommunalförb. Avfallshantering Östra Skaraborg	38%	9,4	14,1				
Kommunalförb. Miljösamverkan Östra Skaraborg	47,55%	8,2	2,1				
Skaraborgs Kommunalförbund	20%	3,6	3,5				
Science Park Skövde AB	49%	12,4	3,8				
Skövde Billingen AB	100%						

8 Tilläggsupplysningar och särredovisning

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2018	2017	2018	2017
30. Ej likviditetspåverkande poster				
Realisationsvinster	-7,5	-0,9	-5,3	-1,0
Korrigerig utrangering	4,4	1,1	4,4	1,1
Försäljningsvinst exploatering	-8,7	-22,5	-8,7	-22,5
Nedskrivning tillgångar	1,0	38,4	1,0	38,4
Övrig justeringspost	-4,3	5,5	-1,8	0,1
Summa	-15,1	21,6	-10,4	16,1
31. Investering i materiella tillgångar				
Kommunen	-754,1	-803,0	-1 080,8	-1 183,4
Leasing	-11,3	-5,9	-11,3	-5,9
Summa	-765,3	-808,9	-1 092,1	-1 189,3
32. Försäljning av materiella tillgångar				
Övrigt	8,0	1,9	12,7	3,2
Summa	8,0	1,9	12,7	3,2
33. Investering i finansiella tillgångar				
Skövde Stadshus AB	-4,4	0,0	0,0	0,0
Mariesjö Kreativa Hus AB	0,0	0,0	0,0	-27,1
Skövde Billingen AB	0,0	-38,4	0,0	-38,4
Övrigt			-7,3	-3,7
Summa	-4,4	-38,4	-7,3	-69,2

Särredovisning VA

Resultaträkning

(kr)	Not	2018	2017
Verksamhetens intäkter	1	87 299 598	82 210 910
Verksamhetens kostnader	2	-72 639 093	-69 425 520
Avskrivningar	3	-14 101 430	-11 699 497
Verksamhetens nettokostnader		559 075	1 085 894
Finansiella intäkter	4	3 447	453
Finansiella kostnader	5	-602 923	-1 703 646
Resultat före extraordinära poster		-40 401	-617 299
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat	6	-40 401	-617 299
Avgår förutbetalda brukningsavgifter		0	0
Reglering av föregående års underskott		0	0
Slutligt resultat		-40 401	-617 299

Balansräkning

(kr)	Not	2018	2017
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och markanläggningar	7	369 721 933	322 149 083
Inventarier	8	11 874 567	8 882 480
Summa materiella anläggningstillgångar		381 596 500	331 031 562
Omsättningstillgångar			
Förråd		0	0
Kundfordringar		28 922 558	29 581 734
Övriga fordringar		0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	798 752	-521 243
Kassa och bank		0	0
Summa kortfristiga fordringar		29 721 310	29 060 491
Summa omsättningstillgångar		29 721 310	29 060 491
SUMMA TILLGÅNGAR		411 317 810	360 092 054
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	10	-617 299	0
Årets resultat		-40 401	-617 299
Summa eget kapital		-657 700	-617 299
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	11	925 334	400 053

8 Tilläggsupplysningar och särredovisning

(kr)		2018	2017
Långfristiga skulder			
Fonderade vinstmedel	12	3 391 912	0
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		19 120 455	28 040 317
Skuld koncernbank		310 658 132	271 237 224
Övriga skulder		4 425 447	2 485 727
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	73 454 231	58 546 034
Summa kortfristiga skulder		407 658 264	360 309 300
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		411 317 810	360 092 054

Kassaflödessanalys

(kr)		2018	2017
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		-40 401	-617 299
Årets av- och nedskrivningar		14 101 430	11 699 496
Justeringspost (Förändring pensionsavsättning)		525 281	226 006
Justeringspost (Reavinst försäljning inventarier)		0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		14 586 310	11 308 203
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Ökning (-) / Minskning (+) av fordringar		-660 819	-15 435 337
Ökning (+) / Minskning (-) av kortfr skulder		7 928 056	20 716 680
Kassaflöde från den löpande verksamheten		21 853 547	16 589 546
Investeringsverksamheten			
Nettoinvesteringar		-64 666 367	-97 863 048
Försäljning av inventarier		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-64 666 367	-97 863 048
Finansieringsverksamheten			
Amortering av långfristiga skulder		0	-26 680 393
Ökning av långfristiga skulder		3 391 912	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		3 391 912	-26 680 393
Årets kassaflöde		-39 420 908	-107 953 895
Likvida medel vid årets början		-271 237 224	-163 283 329
Likvida medel vid årets slut		-310 658 132	-271 237 224

Noter och tilläggsupplysningar

- Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Anslutningsavgifter har tidigare intäktsförts under en 5 års period.
From 160101 intäktsförts anslutningsavgifterna under den genomsnittliga nyttjande-perioden som uppgår till 45 år.

Not 1 Verksamhetens intäkter	2018	2017
Brukningssavgifter	84 036 532	78 526 901
Anslutningsavgifter (se noter och tilläggsupplysningar)	1 355 820	929 849
Övriga intäkter	1 907 246	2 754 161
Summa	87 299 598	82 210 910
<i>Intäkter fördelade per verksamhetsgren</i>		
Dricksvatten	37 405	36 092
Spillvatten	42 331	38 728
Dagvatten	7 565	6 918

Not 2 Verksamhetens kostnader	2018	2017
Inköp av vatten	19 314 374	16 924 447
Kemikalier	2 905 728	2 733 481
Personalkostnader	15 395 314	15 075 064
Hyror	718 378	661 568
Tjänster entreprenader	10 659 566	11 593 018
Övriga kostnader	23 645 733	22 437 942
Summa	72 639 093	69 425 520
<i>Samtliga kostnader fördelade per verksamhetsgren (Inkl. kapitalkostnad)</i>		
Dricksvatten	42 390	39 686
Spillvatten	39 941	39 340
Dagvatten	4 615	4 112

Not 3 Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan baseras på tillgångarnas historiska anskaffningsvärden samt på dess beräknade ekonomiska livslängder. De årliga värdeminskningssavdragen uppgår till 2–10%.

Materiella anläggningstillgångar	År		%
Vatten- och avloppsledning	50	2	2
Byggnader, vattenverk, avloppsverk och grundvattenbrunnar	25	4	4
Vattenmätare, maskiner och andra tekniska anläggningar	25	4	4
Inventarier, verktyg, fordon och installationer	10	10	10
Årets avskrivningar fördelas på:		2018	2017
Byggnader och markanläggningar		13 011 304	11 114 335
Inventarier, verktyg, fordon och installationer		1 090 126	585 161
Summa		14 101 430	11 699 496

8 Tilläggsupplysningar och särredovisning

Not 4 Finansiella intäkter	2018	2017
Ränteintäkter	3 447	453
Summa	3 447	453
Not 5 Finansiella kostnader	2018	2017
Räntekostnader leverantörsskulder	0	405
Räntekostnader koncernbank	602 923	1 703 241
Summa	602 923	1 703 646
Not 6 Avstämning överuttag och underuttag	Årets resultat	
År 2009	-4 816 709	
År 2010	1 208 621	
År 2011	-275 130	
År 2012	-1 214 990	
År 2013	2 637 598	
År 2014	4 745 168	
År 2015	-5 021 396	
År 2016	5 618 809	
År 2017	-617 299	
År 2018	-40 401	
Not 7 Byggnader, mark och markanläggningar	2018	2017
Överfört anskaffningsvärde	479 447 480	386 906 271
Årets investeringar	60 600 480	92 541 209
Försäljning och utrangering	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	540 047 960	479 447 480
Överförda ingående avskrivningar	-157 298 398	-146 184 062
Avskrivning på försäljning och utrangering	0	0
Årets avskrivning	-13 027 630	-11 114 335
Utgående ackumulerade avskrivningar	-170 326 028	-157 298 397
Utgående planenligt restvärde	369 721 932	322 149 083
Not 8 Inventarier, verktyg, fordon och installationer	2018	2017
Överfört anskaffningsvärde	9 755 761	4 433 921
Årets investeringar	4 065 887	5 321 839
Försäljning och utrangering	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	13 821 648	9 755 761
Överförda ingående avskrivningar	-873 281	-288 120
Försäljning och utrangering	0	0
Årets avskrivning	-1 073 800	-585 161
Omklassificeringar pga komponentredovisning	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 947 081	-873 281
Utgående planenligt restvärde	11 874 567	8 882 480

Not 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2018	2017
Utgiftsförskott	798 752	-521 243
Not 10 Eget kapital	2018	2017
Ingående eget kapital	-617 299	0
Justeringspost	0	0
Ombokning förutbetalda brukningsavgifter	0	0
Årets resultat	-40 401	-617 299
Utgående eget kapital	-657 700	-617 299
Not 11 Avsättningar för pensioner	2018	2017
Pensionsskuld	744 677	321 949
Löneskatt	180 657	78 104
Belopp vid årets utgång	925 334	400 053
Not 12 Långfristiga skulder	2018	2017
Fonderade vinstmedel	3 391 913	0
Not 13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2018	2017
Upplupna löner	99 971	103 916
Semesterlöneskuld	472 057	407 550
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	610 335	563 068
Förutbetalda brukningsavgifter	0	3 391 913
Övriga upplupna kostnader	135 691	929 895
Förutbetalda intäkter för anslutningsavgifter	72 136 178	53 149 693
Summa	73 454 231	58 546 034

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Redovisningsprinciperna är i allt väsentligt oförändrade med föregående år.

Undantag från rekommendationerna görs avseende RKR 13 Redovisning av hyres- och leasingavtal (se avsnitt Redovisning av kostnader).

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen, se avsnitt 6,1, ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 procents ägande eller betydande inflytande (se organisationsbild på sida 82). Kommunen har väsentligt inflytande över ett antal stiftelser, dessa har ett mindre värde och lämnas därför utanför den sammanställda redovisningen enligt undantaget i RKR 8:2. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionerlig konsolidering enligt RKR 8. Med förvärvsmetoden avses att kommunen eliminerar det förvärvade egna kapitalet i dotterbolaget. Proportionerlig konsolidering innebär att den andel av dotterbolagens räkenskaper som tas upp i den sammanställda redovisningen motsvarar den ägda andelen. Ekonomiska transaktioner mellan de i koncernen ingående bolagen respektive kommunen har i allt väsentligt eliminerats.

För samtliga aktiebolag i kommunkoncernen tillämpas Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) med undantag för ett bolag där omräkning har skett från BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag (K2) vid koncernredovisningen. Kommunalförbunden tillämpar lagen om kommunal redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Obeskattade reserver och bokslutsdispositioner har i den sammanställda redovisningen fördelats på latent skatt och eget kapital enligt gällande skattesats. Tilläggsposter vid sammanställd redovisning som inte täcks av den kommunala redovisningslagens räkenskapschema är skatt på årets resultat som redovisas i resultaträkningen under skatter samt uppskjutna skatter som redovisas under avsättningar.

Vid upprättande av de sammanställda räkenskaperna ska kommunens redovisningsprinciper vara vägledande. Ett undantag är redovisningen av pensionsåtaganden, där kommunen redovisar enligt den så kallade blandmodellen. Ett annat

undantag är att dotterbolagen redovisar samtliga leasingavtal som hyresavtal (operationell leasing), oavsett om de är finansiella eller operationella. Effekten bedöms inte vara väsentlig då den totala summan av leasingavgifter som förfaller till betalning inom fem år uppgår till 31 miljoner kronor.

Koncernen redovisar uppskjuten skatt som beror på tillfälliga skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Jämförelsestörande poster

Poster som är sällan förekommande, som överstiger 10 miljoner kronor och som inte är extraordinära betraktas som jämförelsestörande.

Jämförelsestörande poster särredovisas på egen rad i resultaträkningen och specificeras i not. I kassaflödesrapporten särredovisas jämförelsestörande poster i not till respektive rad enligt RKR 3.

Utländska valutor

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet medan kursvinster och kursförluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

Redovisning av intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Försäljning av varor och tjänster redovisas vid leverans till kunden.

Försäljningen redovisas efter avdrag för moms.

VA-avgifter

När verksamhetens avgiftsuttag uttryckligen regleras av självkostnadsprincipen och avgiftsuttaget överskrider självkostnaden, minskas intäkten och överuttaget bokförs som en förutbetalad intäkt. Om årets resultat visar ett underskott i VA-verksamheten och överstiger bokförd förutbetalad intäkt reduceras eget kapital (se not Eget kapital).

Anläggnings-/anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter redovisas i enlighet med rekommendationen RKR 18, det vill säga förs som intäkt över anläggningens nyttjandetid. Avskrivningstiden följer därmed nyttjandeperioden för kommunens anläggningar.

Övriga investeringsbidrag

Investeringsbidrag redovisas som skuld för investeringsbidrag (långfristig skuld) och återförs under anläggningens nyttjandeperiod. I koncernens aktiebolag redovisas investeringsbidragen som minskning av tillgångens anskaffningskostnad.

Försäljning av fastigheter

Intäktsredovisning sker vid dagen för tillträdet, förutsatt att transaktionens ekonomiska fördelar sannolikt kommer att tillfalla kommunen och att avtalet är utformat så att både inkomsten och de utgifter som följer av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tomtförsäljning bokförs löpande på ett exploateringsområde och resultatavräknas när området avslutas. Utgifter för gata, park och gatubelysning som tillfaller Skövde kommun aktiveras som pågående anläggning tills dess att ianspråktagande sker. Gatukostnadsersättning tas inte ut.

Redovisning av skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4. Efter bokslutets upprättande publicerade SKL i februari en ny prognos. Denna prognos pekar på samma utfall som decemberprognosen och därmed uppstår ingen korrigeringspost.

Specialdestinerade eller riktade stadsbidrag samt villkorade bidrag

Specialdestinerade/riktade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. Periodisering sker till den period där kostnaderna som statsbidraget avser är redovisade.

Icke prestationsbaserade bidrag intäktsförs den period som bidraget avser. Under 2017 intäktsfördes statsbidrag avseende flyktingverksamheten inte enligt bidragens villkor utan matchades mot nedlagda kostnader, vilket var ett avsteg från RKR 18.

Inkomster som motsvarar bidragsberättigade kostnader beräknas och redovisas som intäkt i tillhörande period. Om villkor inte uppfylls och inkomsten därmed inte bedöms som säker ska den inte intäktsredovisas. Om betalning ännu ej erhållits för bidragsberättigade prestationer redovisas en fordran i form av en upplupen intäkt för denna del av bidragsintäkten. Om bidrag lämnas för anskaffning av anläggningstillgång redovisas intäkten på samma sätt som andra investeringsbidrag.

Generella statsbidrag och utjämning

Generella statsbidrag och utjämning redovisas i resultaträkningen tillsammans med bidrag och avgifter i utjämnings-

systemen i posten Generella statsbidrag och utjämning. Redovisning sker enligt kontantmetoden.

Kommunal fastighetsavgift

Beräknad intäkt avseende kommunal fastighetsavgift periodiseras till det år intäkten hänför sig.

Utdelning

Utdelningar redovisas när rätten att få utdelning bedöms som säker.

Redovisning av kostnader

Kostnader redovisas fortlöpande i den takt de uppstår, med beaktande av försiktighetsprincipen.

Pensionsförpliktelser, särskild avtalspension och visstidspension

Förpliktelser för pensionsåtaganden för kommunens anställda är beräknade enligt RIPS07 och redovisas inklusive löneskatt enligt rekommendation 17. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:1 (K3).

Särskild avtalspension och visstidspension är beräknade enligt RKR 2. Visstidsförordnanden (inklusive förtroendevalda som har rätt till pension) som ger rätt till visstidspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Beräkning erhålls från KPA och är beräknad enligt SKL:s normalreglemente samt enligt reglementet för OPF-KL. Samtliga förtroendevalda som omfattas av PBF inkluderas i beräkningen från och med 2012.

Upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser lämnas enligt RKR 7 i förvaltningsberättelsen.

Redovisning av hyres-/leasingavtal

Enligt RKR 13 skall leasingavtal klassificeras antingen som operationella eller finansiella. Leasingavgiften för operationella leasingavtal fördelas linjärt över leasingperioden. Avtal med en avtalstid om högst tre år (eller där värdet understiger ett halvt basbelopp) redovisas som operationellt oavsett om det i övrigt uppfyller kriterierna för finansiellt avtal. När ett finansiellt leasingavtal tas upp nuvärdesberäknas tillgången och skulden. Leasingbetalningarna fördelas sedan mellan ränta och amortering med en fast räntesats. Avskrivningstiden för dessa tillgångar överensstämmer med avtalslängden. Denna princip avser samtliga leasingavtal förutom hyresavtal för lokaler. Anledning till undantaget för hyreskontrakt beror på att översyn av klassificeringen enligt RKR 13 på hyresavtal om lokaler ännu inte är fullt genomförd, resultateffekten av undantaget är inte känd. Bokfört på konto för lokalhyror uppgår per den 31 december 2018 till 62,1 miljoner kronor (61,6 miljoner kronor föregående år).

Avskrivningar

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning, baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Skövde kommun tillämpar komponentredovisning av fastigheter och gator samt VA enligt RKR 11 Materiella anläggningstillgångar. Komponentredovisningen innebär att en tillgång delas in i ett antal komponenter som skrivs av var för sig utifrån den enskilda komponentens förväntade nyttjandetid. När en komponent ersätts betraktas det som en ersättningsinvestering, som skrivs av utifrån den aktuella komponentens förväntade nyttjandetid. Utrangering sker av eventuellt återstående värde.

Komponenter samt avskrivningstid för fastigheter (exklusive specialfastigheter*, exempelvis Arenabadhus, badhall, ishall, idrottshall).

	Avskrivningstid (år)
Mark	0 år
Markanläggning	30 år
Stomme	80 år
Stomkomplettering	30
Yttertak (tätskikt och avvattning)	20–30–40
Fasad (ytbeklädnad) samt fönster, dörrar	25–35–50–80
Inre ytskikt	20
El, tele, hiss	25
Ventilation, styr,	30
VS	40
Storkök	20
Hyresgäst Anpassning externa	avtalstid

*För specialfastigheter används samma komponenter men med en annan andel och avskrivningstid.

Komponenter för gata

Kategorier av anläggningar och komponenternas andel av anskaffningsvärdet samt avskrivningstid.

	Avskrivningstid (år)
Huvudgata (inklusive rondell)	
väggkropp	0 år
slitlager	15 år
Lokalgata (inklusive rondell, busshållplats, trottoar)	
väggkropp	0 år
slitlager	40 år
GC-väg	
väggkropp	0 år
slitlager	40 år
Bro och konstbyggnad	
stomme/konstruktion	40 år
Parkering	
väggkropp	0 år
slitlager	40 år
Torg och gågata	
väggkropp	0 år
slitlager	40 år
Bulleråtgärd (plank, vall mm)	
väggkropp	33 år
Gatubelysning	
gatubelysning	33 år
gatubelysning energi/trygg	20 år
Trafiksignal	
	10 år
Park	
	20 år
Lekplats	
	20 år/10 år

*Ytskikt på bro hanteras ihop med gatan.

Väggkropp innehåller asfalts- och gruslager. Ingen komponentuppdelning görs på bulleråtgärder, gatubelysning, trafiksignaler, park, lekplats.

Komponenter för vattenverk, reningsverk, pumpstationer och reservvattentäkt:

	Avskrivningstid (år)
Byggnad/processkonstruktion	50 år
Tak	30 år
Pumpar/maskiner/rör	10 år, 25 år
Rör (egen komponent i ARV, pst spill)	30 år
VVS/ventilation	20 år
Styr/övervakning	10 år
Elanläggning	30 år
Markanläggning	30 år
Ledningsnät:	
Markanläggning	50 år
Inventarier och fordon	10 år

För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (till exempel leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

Vid ny-, till- och ombyggnad bokförs hela investeringen som pågående arbete. På datumet för ianspråktagande delas anskaffningsvärdet upp i komponenter enligt fördelningsunderlag, och vid denna tidpunkt börjar avskrivningen.

Nyttjandeperioden omprövas om det finns omständigheter som gör det nödvändigt (exempelvis verksamhetsförändringar, teknikskiften eller organisationsförändringar) och beloppet är väsentligt.

Nedskrivning

Nedskrivning görs efter nedskrivningsprövning. Eventuella nedskrivningar kostnadsförs och påverkar årets resultat.

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar görs i de fall beslut om rivning av byggnad har fattats och byggnaden inte nyttjas eller hyrs ut. Bedömt nedskrivet belopp på anläggningstillgångar prövas genom bedömning av återvinningsvärdet vid varje årsbokslut.

Nedskrivning av finansiell anläggningstillgång görs då det finns indikationer på en bestående minskning av tillgångens värde. Nedskrivningen beräknas som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och det bästa möjliga belopp som kommunen hade kunnat få för tillgången om den hade överlåtits på balansdagen.

Redovisning av lånekostnader

Från och med 1 maj 2018 belastar samtliga lånekostnader resultatet för den period de hänför sig till, enligt huvudregeln i RKR 15. Tidigare har alternativmetoden, där lånekostnader inräknas i anskaffningsvärdet, används för investeringar som

överstiger fem miljoner kronor. Skäl för byte av princip är att aktiverade lånekostnader skulle överstiga kommunens totala lånekostnader.

Medfinansiering statlig infrastruktur

Beslutade bidrag redovisas som kostnad i resultaträkningen samt avsättning.

Immateriella anläggningstillgångar

IT-system, utvecklingskostnader och licenser som uppfyller kriterierna enligt RKR 12 aktiveras som immateriell anläggningstillgång. Det vill säga de har en nyttjandeperiod på minst tre år och överstiger gränsen för mindre värde. Det avskrivningsbara beloppet fördelas på ett systematiskt sätt över nyttjandeperioden.

Materiella anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång. När det gäller materiella anläggningstillgångar som inventarier och maskiner samt immateriella tillgångar ska beloppet också överstiga gränsen för mindre värde, som är ett halvt basbelopp.

Anskaffningsvärde

I anskaffningsvärdet för investeringar över fem miljoner kronor och som löper över en längre tidsperiod ingår till och med 30/4 2018 lånekostnader enligt alternativmetoden RKR 15. Under 2018 har kommunens genomsnittliga ränta på utestående lån per den 31 december 2017 använts. Den uppgick till 0,73 procent (1,51 procent föregående år). Under året har totala räntor på 1 113 tkr aktiverats. Kommunens genomsnittliga ränta på utestående lån under 2018 uppgick till 0,21 procent (0,73 procent föregående år). Aktiverade räntekostnader överstiger inte räntekostnaderna på externa lån under 2018.

Utrangeringar

Utrangeringar ska göras vid tilläggsinvesteringar och utbyten. Under 2018 har utrangeringar om 4,6 miljoner kronor hänförliga till 2015–2018 gjorts.

Finansiella anläggningstillgångar

Redovisning av finansiella anläggningstillgångar görs enligt RKR 20. Bedömning görs per balansdagen om det finns indikationer på att en finansiell anläggningstillgång har minskat i värde. Avseende aktier och andelar i koncernbolag sker redovisning till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna, samt förvärvskostnader. Eventuella

kapitaltillskott läggs till anskaffningsvärdet när de uppkommer. Utdelning från koncernbolag redovisas som intäkt.

Omsättningstillgångar

Fordringar redovisas som omsättningstillgång, med undantag för poster där förfallodatum ligger mer än 12 månader efter balansdagen. Dessa klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar. Fordringar i utländsk valuta redovisas till balansdagens kurs.

Finansiella omsättningstillgångar

Gåvor som har tillfallit kommunen har placerats i fonder som klassificeras som finansiell omsättningstillgång, eftersom gåvorna inte är avsedda att innehas eller brukas stadigvarande. Räntor och utdelningar på tillgångarna redovisas som finansiell intäkt i resultaträkningen och tillförs inte gåvomeden. Värdepapper som har anskaffats med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Elcertifikat

Kommunen producerar egen förnybar el i olika solcellsanläggningar och i en gasturbin som drivs med biogas från vattenreningsverket. När kommunen producerar förnybar el erhåller kommunen elcertifikat för varje producerad megawattimme. Elcertifikaten handlas på en likvid marknad och därför klassificeras elcertifikat som en finansiell omsättningstillgång

enligt information från RKR 2016. Innehavet av elcertifikat tas vid bokslutstillfället upp till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet. Eventuell värdeminskning redovisas som finansiell kostnad.

När kommunen köper el på den nordiska elbörsen eller använder egenproducerad el i en volym som överstiger en viss nivå blir kommunen kvotpliktig enligt lagen om elcertifikat. För 2018 är Skövde kommun kvotpliktig. Det betyder att kommunen under april 2019 måste överlämna ett visst antal elcertifikat till Energimyndigheten. Dessa elcertifikat finns bokförda som skuld i bokslutet.

Exploatering

Exploateringsstillgångar redovisas som omsättningstillgångar. Om inkomsterna överstiger utgifterna redovisas posten under kortfristiga skulder.

Skuldbeloppet uppgår till 96 miljoner kronor. Exploateringsprojekt värderas enligt lägsta värdes princip. Enligt vägledning från RKR förs exploateringar som stadigvarande ska innehas av kommunen om till anläggningstillgång. De tillgångar för vilken anläggningen är tagen i bruk förs om till Mark, byggnader och tekniska anläggningar.

En genomgång av exploateringsprocessen pågår. Genomgången ska resultera i att successiv vinstavräkning införs.

Koncernkonto

Koncernföretagens långfristiga upplåning från kommunen sker genom utnyttjande av limiter via koncernkontosystemet.

Kommunen redovisar i posten kassa/bank koncerntoppkontots utgående saldo, och under kortfristiga fordringar redovisas kommunens fordran på koncernbolag.

Skulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Lån med kortare löptid men som regelmässigt omsätts och ersätts av nya lån klassificeras som långfristig skuld.

Investeringsbidrag redovisas som långfristig skuld och återföring sker under anläggningens nyttjandeperiod i enlighet med RKR18.

Derivatinstrument

Kommunen tillämpar säkringsredovisning. Under Finansiell analys finns en beskrivning av säkringsrelationer, finansiella instrument, vilken påverkan säkringsinstrumenten haft på kommunens resultat under året och huruvida de säkrade posterna har motverkat förändringar i kassaflöden.

Säkringsredovisningen avbryts om något av följande inträffar:

- säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in.
- säkringsrelationen uppfyller inte längre villkoren för säkringsredovisning.

Eventuellt resultat från en säkringstransaktion som avbryts i förtid redovisas omedelbart i resultaträkningen.

Energisäkring

Finansiella kontrakt avseende prissäkring på energi avräknas mot gällande spotpriser på el i takt med att de finansiella kontraktet faller ut för leverans. Skillnaden mellan de finansiella kontrakt och gällande spotpriser för el resultatredovisas i takt med att avräkningen sker för el leveranser.

Valutasäkring

Kommunen kan använda valutaderivatinstrument dominerat i EUR för att hantera valutarisken som kommunen är exponerat till. Valutarisker uppstår mestadels i samband med kommunens elhandel. Valutasäkringar skyddar kommunen mot valutakursförändringar genom att fastställa till vilken kurs EUR i framtida ska köpas in eller säljas. Effekten av valutasäkringen redovisas i resultaträkningen i takt med dess kontrakt förfaller.

Räntederivat

Kommunen utnyttjar derivatinstrument för att hantera ränterisken som uppstår vid lån till rörlig ränta. Räntederivat skyddar kommunen mot ränteförändringar. Genom säkringen byter kommunen ut en rörlig ränta mot en fast ränta. Resultatet av räntesäkringar redovisas löpande i resultaträkningen som en räntekostnad.

Avsättningar och ansvarsförbindelser

Avsättningar redovisas när bolaget har en formell eller informell förpliktelse som en följd av tidigare händelser och

det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. Avsättningar värderas till den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera förpliktelsen. Om effekten av tid när betalning sker är väsentlig nuvärdesberäknas förpliktelsen.

Ansvarsförbindelser bedöms löpande för att avgöra om ett utflöde av resurser är troligt. Om det blir sannolikt att en ansvarsförbindelse kommer att regleras och kraven på förpliktelse uppfyllas, redovisas den i stället som en avsättning.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet inklusive pensionsåtagande

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen inklusive hela pensionsåtagandet.

Soliditet exklusive pensionsåtagande

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen exklusive hela ansvarsförbindelsen.

Självfinansieringsgrad

Årets resultat minus jämförelsestörande poster plus årets avskrivningar genom bruttoinvesteringar.

Revisionsberättelse

Revisorerna

Datum
2019-04-12

Kommunfullmäktige
Skövde kommun
Org nr. 212000 - 1710

Revisionsberättelse för 2018

Uppdrag och granskningsinriktning

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen, nämnderna, beredningarna samt – genom utsedd lekmanrevisor – verksamheten i kommunens aktiebolag.

Kommunstyrelsen, nämnderna och beredningarna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och att räkenskaperna är rättvisande samt att pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag, mål och de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunens revisionsreglemente, kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi ansett behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning inom ramen för den budget vi erhållit av kommunfullmäktige. I revisionsarbetet har vi biträtt av PwC.

Granskningsresultat

Nedan presenteras resultatet av vår granskning under 2018.

Grundläggande granskning

Under året har vi genomfört en grundläggande granskning av nämnder och styrelse i enlighet med god revisionssed. I vår grundläggande granskning har vi tagit del av protokoll och handlingar och haft sammanträffanden med samtliga nämndpresidier och ibland också med tjänstemän för att få kompletterande information.

Revisorerma

Vår granskning av verksamheten har bland annat genomförts genom dokumentstudier, vilka har kompletterats med överläggningar med nämndernas presidier under året. Vid dessa sammanträden har frågor som berör styrning, uppföljning och kontroll behandlats. Vi har även träffat företrädare för verksamheten för att informera oss djupare. Nämndernas protokoll har fortlöpande gått igenom med fokus på väsentliga beslut fattade av nämnderna.

Vår grundläggande granskning omfattar följande områden;

- a) God ekonomisk hushållning – uppföljning av fullmäktiges mål
- b) Nämndernas styrning och interna kontroll
- c) Årsredovisning

Den grundläggande granskningen har kompletterats med fördjupade granskningsinsatser i enlighet med vår riskbedömning och revisionsplan. Resultatet av de fördjupade granskningsinsatserna kommenteras i separat stycke nedan.

a) God ekonomisk hushållning – uppföljning av fullmäktiges mål

I kommunallagen föreskrivs att det för verksamheten skall anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin skall anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Revisorerma skall därefter bedöma om resultatet i årsboksutet är förenligt med de mål som fullmäktige fattat beslut om.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningens resultat delvis är förenligt med det mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Det finansiella målet bedöms delvis uppnått.

Årsredovisningens resultat är delvis förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning i det verksamhetsmässiga perspektivet. Två av sju mål bedöms uppnådda, resterande fem delvis uppnådda. Vi noterar att flera resultatmätningar saknar målvärde, vilket försvårar möjligheten att bedöma måltuppfyllelsen.

b) Nämndernas styrning och interna kontroll

Enligt kommunallagen 6 kapitalet och 6 § skall nämnderna ”var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.”

Revisorena

Med ovanstående avses att nämnderna skall ha en styrning och kontroll så att fullmäktiges målsättningar uppnås. Verksamheten skall bedrivas på sådant sätt att medborgarnas förtroende för verksamheten upprätthålls och förstärks.

Bedömning

Uppföljning av tidigare genomförd enkät kring styrelsens och nämndernas interna styrning och kontroll har varit ett viktigt inslag vid våra dialogmöten med nämndpresidierna. Med utgångspunkt från de skriftliga svar vi erhållit och muntlig information vid dessa dialogmöten bedömer vi att åtgärder i syfte att stärka intern styrning och kontroll har vidtagits. Vi kommer löpande att följa upp nämndernas arbete med riskanalyser och internkontrollplaner framöver.

c) Årsredovisning

Kommunstyrelsen har ansvar för att upprätta bokslut och årsredovisning i enlighet med bestämmelser i kommunallagen och kommunal redovisningslag. Utformning och innehåll skall följa god sed, det vill säga vara i enlighet med gällande lagstiftning och hur normgivande organ tolkat lagstiftningen.

Bedömning

Vår bedömning är att årsredovisningen ger en rättvisande bild över verksamhetens resultat, ställning och utfall för år 2018. Balanskravet uppfylls. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Fördjupade granskningar

Vi har under året slutfört ett antal fördjupade granskningsinsatser utifrån vår riskbedömning. Våra granskningar har fortlöpande avrapporterats till respektive ansvarig nämnd samt till kommunfullmäktige. Iakttagelser och synpunkter är i några fall fortfarande föremål för vår dialog med nämnderna.

Bedömning

Sammantaget visar våra granskningar att nämndernas styrning i allt väsentligt fungerat tillfredsställande under året även om utveckling av vissa rutiner kan ske. Våra iakttagelser och synpunkter kommer att följas upp under kommande år.

Underlag för bedömning i ansvarsfrågan

För vår bedömning i ansvarsfrågan åberopar vi ovanstående granskning samt vår grundläggande granskning. Upprättade granskningsrapporter har fortlöpande under året översänts till kommunfullmäktige. Därutöver har vi genomfört ett antal förstudier, förfrågningar samt överläggningar med verksamhetsföreträdare. Vi har dessutom haft överläggningar med kommunfullmäktiges presidium.

Revisorer

Revisorernas uttalande

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen och nämnderna samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2018 godkänns. Den är i allt väsentligt upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och normering.

Skövde den 12 april 2019

Lars-Erik Lindh*

Stig Larsson

Birgitta Johansson

Bengt Hagbjer

Linda Henricsson**

Ingrid Bärfman

Asima Pašalić

*Vald revisor med undantag för granskning av Vård- och omsorgsnämnden.

**Vald revisor från och med 2018-04-23.

Bilagor:

- Revisionsrapport, Granskning av årsredovisning 2018, PwC
- Granskningsrapporter från lekmanarevisorerna för de kommunala bolagen
- Revisionsberättelser för de kommunala bolagen